

331 402

๙๒๔๙๐

๗.3

การวิเคราะห์องค์ประกอบค่านิยมในการเลือกอาชีพ
ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดนครราชสีมา

ปริญญาพันธ์

ของ

สมถวิล ปิตายัง

20 ต.ค. 2537

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวัดผลการศึกษา

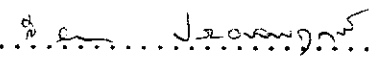
กุมภาพันธ์ 2537

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

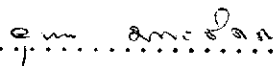
190601

คณะกรรมการควบคุมและกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้วเห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวัดผลการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

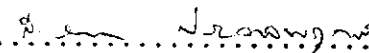
..... ประธาน

(รศ.ดร.ส.วาสนา ประवालพฤษ์)

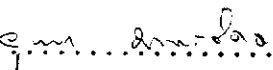
..... กรรมการ

(อ.ยุพา มานะจิตต์)

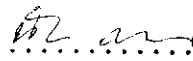
คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(รศ.ดร.ส.วาสนา ประवालพฤษ์)

..... กรรมการ

(อ.ยุพา มานะจิตต์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รศ.นิภา ศรีไพโรจน์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวัดผลการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริยุภา พงศ์สุวรรณ)

วันที่ 24 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2537

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือ แนะนำ ให้ข้อคิดเห็นแก่ฯ ขอบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ส.วาสนา ประवालพฤษย์ และอาจารย์
ยุพา มานะจิตต์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ ขอกราบขอบพระคุณ
รองศาสตราจารย์ นิภา ศรีไพโรจน์ ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้
สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ส.วาสนา ประवालพฤษย์ อาจารย์
ยุพา มานะจิตต์ รองศาสตราจารย์ นิภา ศรีไพโรจน์ รองศาสตราจารย์ ชูศรี วงศ์รัตนะ และ
ศาสตราจารย์ ดร.พองพรรณ เกิดพิทักษ์ ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบสอบถาม

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ และคณะครู - อาจารย์ ที่ทำให้
ความร่วมมือในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณ คุณสมกิจ กิจพูนวงศ์ ที่ให้ความช่วยเหลือในการวิเคราะห์ผลและนิสิตวัดผล
รุ่นพี่ รุ่นน้อง และเพื่อน ๆ ที่ได้เป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

สุดท้าย ผู้วิจัยขอกราบระลึกถึงพระคุณของบิดา-มารดา ครู-อาจารย์ และญาติพี่น้อง
โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณนิวัตร พรหมบุตร ที่ให้กำลังใจ กำลังทรัพย์ในการสนับสนุนการศึกษาของ
ผู้วิจัยตลอดมา

สมถวิล ปีตา漾

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมาย	3
ความสำคัญของการศึกษา	3
ขอบเขตของการศึกษา	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
ความหมายของค่านิยม	15
แนวคิดและทฤษฎีของค่านิยม	19
ลักษณะของค่านิยม	21
การเกิดค่านิยม	23
หน้าที่ของค่านิยม	25
ความหมายค่านิยมในการเลือกอาชีพ	26
→ ทฤษฎีการเลือกอาชีพ	27
คุณลักษณะค่านิยมในการเลือกอาชีพ	30
การสร้างเครื่องมือวัดค่านิยม	43
→ กลุ่มอาชีพตามทฤษฎีการเลือกอาชีพของโรเบอर्ट	45
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมในต่างประเทศ	59
งานวิจัยเกี่ยวข้องกับค่านิยมในการเลือกอาชีพของกลุ่มอาชีพต่าง ๆ	62
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบวัดค่านิยมในประเทศไทย	63
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	68

3/	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	69
	ประชากร	69
	กลุ่มตัวอย่าง	69
	วิธีดำเนินการวิเคราะห์องค์ประกอบ	72
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	74
	วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	79
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	80
4/	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	83
	สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	83
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	83
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	84
5/	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	109
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	109
	กลุ่มตัวอย่าง	109
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	109
	วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	109
	การวิเคราะห์ข้อมูล	110
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	110
	อภิปรายผล	114
	ข้อเสนอแนะ	117

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	118
ภาคผนวก	125
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	160
ประวัติย่อผู้วิจัย	161

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	รายชื่อโรงเรียนและจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบ	70
2	ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรแต่ละตัว	84
3	จำนวนองค์ประกอบ ค่าร่วมกัน ค่าไอเกน ค่าร้อยละของความแปรปรวนและ ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมในแต่ละองค์ประกอบ	86
4	จำนวนองค์ประกอบ ค่าร่วมกัน ค่าไอเกน ค่าร้อยละของความแปรปรวนและ ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม 4 องค์ประกอบ	89
5	เมตริกองค์ประกอบหมุนแกนแบบอโรคอนอล	90
6	องค์ประกอบ 1 (ความสามารถ)	93
7	องค์ประกอบ 2 (ความมีอิสระ)	95
8	องค์ประกอบ 3 (สภาพแวดล้อม)	96
9	องค์ประกอบ 4 (ความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ)	96
10	ค่าสถิติพื้นฐานของค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านความสามารถ ของนักเรียนที่เลือก กลุ่มอาชีพต่างกัน	98
11	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมในการ เลือกอาชีพด้านความสามารถ ระหว่างนักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกัน	99
12	ค่าสถิติพื้นฐานของค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านความมีอิสระ ของนักเรียนที่เลือก กลุ่มอาชีพต่างกัน	100
13	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมในการ เลือกอาชีพด้านความมีอิสระ ระหว่างนักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกัน	101
14	ค่าสถิติพื้นฐานของค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านสภาพแวดล้อม ของนักเรียนที่เลือก กลุ่มอาชีพต่างกัน	102

15	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมในการ เลือกอาชีพด้านสภาพแวดล้อม ระหว่างนักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกัน	103
16	แสดงความแตกต่างของค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านสภาพแวดล้อม ระหว่าง นักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกัน	104
17	ค่าสถิติพื้นฐานของค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ ของนักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกัน	105
18	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมในการ เลือกอาชีพด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ ระหว่างนักเรียนที่เลือก กลุ่มอาชีพต่างกัน	106
19	ค่าสถิติพื้นฐานของค่านิยมในการเลือกอาชีพรวมทั้ง 4 องค์ประกอบ ของนักเรียน ที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกัน	107
20	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมในการ เลือกอาชีพรวมทั้ง 4 องค์ประกอบ ระหว่างนักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกัน	108
21	ค่าอำนาจจํานนกรายข้อ	151
22	ข้อความของแบบสอบถามในการทดสอบแต่ละครั้ง	156

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แสดงลักษณะการเกิดค่านิยมตามแนวคิดของ ไอแซกซงค์ (Eysenck)	24
2 แสดงการเกิดค่านิยมตามแนวทางของนิพนธ์ คันทะเสวี	24
3 พังทฤษฎีของค่านิยมในการเลือกอาชีพ	42
4 แสดงลำดับขั้นตอนการดำเนินการวิจัยค่านิยมในการเลือกอาชีพ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	71

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ คือ อาหารยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม และที่อยู่อาศัย แต่การที่มนุษย์จะได้มาซึ่งปัจจัยดังกล่าวนี้ มนุษย์ก็ต้องทำงานหรือประกอบอาชีพ ซึ่งโร (Roe. 1965 : 35) กล่าวว่า อาชีพนั้นนอกจากจะเป็นวิถีทางที่จะได้มาซึ่งค่าตอบแทน เพื่อนำไปซื้อปัจจัยต่าง ๆ มาสนองความต้องการทางร่างกายแล้ว ยังเป็นกิจกรรมที่สนองความต้องการทางจิตใจและความต้องการทางสังคมของมนุษย์อีกด้วย อาชีพจึงมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์มาก

การตัดสินใจเลือกอาชีพเป็นสิ่งสำคัญ เพราะผลของการตัดสินใจเลือกอาชีพจะทำให้บุคคลนั้นมีโอกาสเลื่อนขั้นทางสังคมจากชนชั้นต่ำไปสู่ชนชั้นสูงได้ ส่งผลให้ชีวิตของบุคคลนั้นเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี ซึ่ง วัชร ฐวธรรม (2525 : 2 - 5) กล่าวว่า มนุษย์มีสิ่งที่จะต้องกระทำและโอกาสที่จะเลือกมากในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ต้องพบปัญหาและข้อขัดแย้งให้ตัดสินใจอยู่ทุกขณะ ทว่าอย่างไรการตัดสินใจเหล่านั้นจะทำได้รวดเร็ว ถูกต้อง จึงจะจำเป็นต้องมีมาตรการส่วนตัวที่มีมาตรฐานพอควรเป็นหลักปัดในการประพฤติปฏิบัติ ซึ่งในสังคมมนุษย์เรามีความเชื่อว่าค่านิยมเป็นมาตรการตัวหนึ่งที่เป็นเครื่องตัดสินใจ กำหนดหรือผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมในระเบียบทางใดทางหนึ่ง ค่านิยมจึงเป็นพลังซ่อนเร้นอยู่ภายใต้พฤติกรรมของสังคมส่วนหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งสอดคล้องกับรัช (Ruch. 1953 : 121) ได้กล่าวว่า ค่านิยมที่บุคคลยึดถือว่าเป็นแรงจูงใจสำคัญที่มีต่อจุดมุ่งหมายในชีวิตของบุคคล ถ้าแรงจูงใจที่ทำได้นั้นมีคุณค่าก็กล่าวได้ว่าจุดมุ่งหมายนั้นมีค่านิยมอยู่ในระดับสูง ตรงกันข้ามถ้าแรงจูงใจที่ทำได้นั้นด้อยคุณค่าก็กล่าวได้ว่าจุดมุ่งหมายนั้นมีค่านิยมอยู่ในระดับต่ำ ถ้าบุคคลมีจุดมุ่งหมายแน่นอนและเห็นว่าจุดมุ่งหมายนั้นมีความสำคัญบุคคลก็จะพยายามแสวงหาทางให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายนั้น ค่านิยมจึงเป็นเสมือนแรงจูงใจ

เมื่อทราบว่าคำนิยามเป็นพลังซ่อนเร้น และแรงจูงใจที่ผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรม รับมียิ่งไปบนทิศทางใดทิศทางหนึ่งแล้วกระทรวงศึกษาจึงกำหนดแผนพัฒนาแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนา และศิลปวัฒนธรรมระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) ขึ้นมาเพื่อพัฒนาคำนิยามในการ เลือกอาชีพบนทิศทางที่ถูกต้อง ดังที่ระบุไว้ในนโยบายข้อ 3 และวัตถุประสงค์ดังนี้ คือ ส่งเสริม การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพในทุกระดับทุกประเภทการศึกษามุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีทักษะ มีความมั่นใจในการประกอบอาชีพโดยเฉพาะอาชีพอิสระ และสามารถพัฒนาอาชีพให้ เหมาะสมกับความถนัด สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง สังคม และตลาดแรงงาน และ ต้องการพัฒนาเยาวชนให้มีทักษะในการประกอบอาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม และคำนิยมที่ดี และ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2535)

จากนโยบายข้อที่ 3 และวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและ ศิลปวัฒนธรรมระยะที่ 7 ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าคำนิยามโดยเฉพาะคำนิยามในการเลือกอาชีพ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการประกอบอาชีพ เพราะคำนิยามช่วยให้บุคคลทราบความมุ่งหมายและ แนวทางในการปฏิบัติและเป็นสิ่งสำคัญที่บุคคลใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาคุณลักษณะของอาชีพ เมื่อ บุคคลมีคำนิยามอาชีพด้านใด ก็มีแนวโน้มที่จะเลือกประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับคำนิยามด้านนั้น

คำนิยามจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งต่อการเลือกอาชีพของบุคคล คำนิยามจะเริ่มเข้าสู่ กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพเมื่อบุคคลมีอายุอยู่ในช่วง 15 - 16 ปี และบุคคลที่อยู่ในช่วงอายุนี จะให้ความสำคัญคำนิยามในการตัดสินใจเลือกงานหรืออาชีพสูงกว่าความสนใจและความสามารถ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2531 : 16 - 42 ; อ้างอิงมาจาก Ginzberg. 1966) ซึ่ง สอดคล้องกับความคิดเห็นของเฮอร์ลอค (สมโรจน์ สมบูรณ์. 2525 : 3 ; อ้างอิงมาจาก Hurlock. 1967) ที่ว่าวัยรุ่นเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อแห่งการปรับตัว วัยแห่งปัญหา วัยแห่งการ เคารพทางอารมณ์ วัยนี้คำนิยามจะมีบทบาทในการตัดสินใจ และเป็นระยะที่กำลังพัฒนาคำนิยามสูงสุด จึงทำให้ผู้วิจัยมุ่งศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งถือว่าเป็นวัยที่มีอายุในช่วง 15 - 16 ปี เพื่อแสดงผลการวิจัยนี้ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจากการค้นคว้างานวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ก่อ ให้เกิดคำนิยามอาชีพนั้นมีองค์ประกอบแตกต่างกันไปดังเช่น เซนเตอร์ส (Centers. 1949 : 151 - 160) พบว่า องค์ประกอบของคำนิยามในการเลือกอาชีพ ได้แก่ ความเป็นผู้นำ

ประสบการณ์ที่น่าสนใจ ความนิยมนับถือ ความมีอำนาจ ความมั่นคงปลอดภัย การได้แสดงออกด้วยตนเอง รายได้ ชื่อเสียง การบริการสังคม ความมีอิสระ หรือ โอ คอนเนอร์และคินเนน (O'Conner and Kinnane อ้างอิงมาจาก Kinnane and Bannon. 1964 : 273 - 279) พบว่า องค์ประกอบของค่านิยมในการเลือกอาชีพ ได้แก่ สวัสดิภาพทางสังคม การให้คำแนะนำ ความคิดสร้างสรรค์ ความหลากหลาย การได้รับผลสำเร็จ ความมีอิสระ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความพอใจในการสมาคม ด้านเกียรติยศ ความพอใจในสิ่งแวดล้อม จากตัวอย่างขององค์ประกอบที่นักวิจัยต่างประเทศกล่าวไว้ จะเห็นว่าเมืองประกอบที่เหมือนและแตกต่างกันอยู่ จึงเป็นปัญหาให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาว่าค่านิยมในการเลือกอาชีพเมืองประกอบอะไรบ้างและเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือวัดค่านิยมในการเลือกอาชีพต่อไป ผู้วิจัยจึงมุ่งวิเคราะห์องค์ประกอบของค่านิยมในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้น ม.3

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อวิเคราะห์หาองค์ประกอบค่านิยมในการเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบค่านิยมในการเลือกอาชีพโดยจำแนกตามกลุ่มอาชีพที่เลือก

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ทราบองค์ประกอบของค่านิยมในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารทางการศึกษา ครูแนะแนว ได้นำไปใช้เพื่อแนะแนวศึกษาต่อและแนะแนวอาชีพแก่นักเรียนอย่างเหมาะสม
2. ทำให้ได้โครงสร้างทางทฤษฎีของค่านิยมในการเลือกอาชีพ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 อันจะเป็นประโยชน์ต่อนักวิจัยในการสร้างเครื่องมือวัดค่านิยมในการเลือกอาชีพ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรที่เข้าในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2536 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 16,781 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่เข้าในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2536 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 510 คน ซึ่งเลือกมาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling)
3. ตัวแปรที่เข้าในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้
 - ตอนที่ 1 ตัวแปรที่เข้าในการวิเคราะห์หองค์ประกอบค่านิยมในการเลือกอาชีพทั้งหมด 8 ด้าน คือ
 - 3.1 ด้านรายได้
 - 3.2 ด้านความคิดสร้างสรรค์
 - 3.3 ด้านความมีอิสระ
 - 3.4 ด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ
 - 3.5 ด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้า
 - 3.6 ด้านสภาพแวดล้อม
 - 3.7 ด้านความมั่นคงปลอดภัย
 - 3.8 ด้านการบริการสังคม
 - ตอนที่ 2 ตัวแปรที่เข้าในการเปรียบเทียบหลังจากวิเคราะห์หองค์ประกอบแล้ว
 - 3.9 ตัวแปรต้น ได้แก่ กลุ่มอาชีพ 6 กลุ่ม
 - 3.9.1 อาชีพส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสังคม
 - 3.9.2 อาชีพที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ
 - 3.9.3 อาชีพทางเครื่องจักรกล
 - 3.9.4 อาชีพที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ

3.9.5 อาชีพทางศิลปะ

3.9.6 อาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์

3.10 ตัวแปรตาม ได้แก่ ค่านิยามการเลือกอาชีพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบ หมายถึง การค้นหารูปแบบของความสัมพันธ์ของตัวแปร เพื่อให้ได้เนื้อแท้ ๆ ที่ซ่อนอยู่ หรือให้ได้ตัวประกอบแยกออกจากกันเป็นกลุ่ม ๆ

2. อาชีพ (Occupation) หมายถึง การประกอบกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการทางด้านเศรษฐกิจ ด้านจิตใจ และด้านสังคม ที่นักเรียนมุ่งหวังจะออกไปประกอบในอนาคตซึ่ง รรเบอร์และคนอื่น ๆ แบ่งอาชีพออกเป็น 6 กลุ่ม อาชีพ ได้แก่ อาชีพส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสังคม (Personal - Social) อาชีพที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ (Natural) อาชีพทางเครื่องจักรกล (Mechanical) อาชีพเกี่ยวกับธุรกิจ (Business) อาชีพทางศิลปะ (The Arts) อาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์ (The Sciences) ซึ่งเป็นกลุ่มอาชีพที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา เลือกตั้งรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 อาชีพส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสังคม หมายถึง สาขาอาชีพใดอาชีพหนึ่งดังต่อไปนี้ งานบริการภายในบ้าน (Domestic Service) งานบริการบุคคล (Personal Service) งานบริการสังคม (Social Service) งานผู้สอน (Teaching and Related Activities) งานเกี่ยวกับทางด้านกฎหมาย (Law and Law Enforcement) และงานบริการเกี่ยวกับสุขภาพ และเวชภัณฑ์ (Health and Medical Service). ตามลำดับ

2.1.1 งานบริการภายในบ้าน หมายถึง อาชีพที่ประกอบด้วยกิจกรรมเกี่ยวกับการดูแล การเก็บรักษายานเรือนให้เป็นระเบียบเรียบร้อย เช่น การทำอาหาร บริการเสิร์ฟอาหาร ดูแลเด็กทำความสะอาดห้อง ซักรีดเสื้อผ้า รักษาความสะอาดบริเวณบ้านคนขับรถ ฯลฯ เหล่านี้เป็นต้น ยกเว้น กิจกรรมเกี่ยวกับการซ่อมแซม

2.1.2 งานบริการบุคคล หมายถึง อาชีพที่ประกอบด้วยกิจกรรมส่วนตัว นอกเหนือไปจากกิจกรรมภายในบ้าน เช่น ช่างตัดผม ช่างซ่อมรองเท้า ชักรองเท้า เลขานุการ พนักงานทำอาหารในภัตตาคาร พนักงาน และคนเก็บตัวในโรงภาพยนตร์ ยกเว้น กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริการ รถยนต์ การซ่อมแซม

2.1.3 งานบริการทางสังคม หมายถึงอาชีพที่ประกอบด้วยกิจกรรมเกี่ยวกับการให้บริการบุคคลอื่น ให้ความปรึกษาแนะแนวทางการแก้ปัญหา เช่น ผู้สัมภาษณ์ ผู้ฝึกสอนการเล่นกีฬา หนายความ แนะนำอาชีพ ผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาครอบครัว ผู้แนะแนวนักเรียนและรวมถึงการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาสังคมอีกด้วย

2.1.4 งานผู้สอน หมายถึง อาชีพที่ประกอบด้วย กิจกรรมเกี่ยวกับสอนและ กิจกรรมที่มีลักษณะเดียวกับการสอนในระบบการศึกษา เช่น การสอนวิชาประวัติศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เกษตรกรรม คณิตศาสตร์ ดนตรี ฟิสิกส์ คหกรรม อดสาหกรรมศิลป์หรือวิชาอื่น ๆ ในโรงเรียนและรวมถึงกิจกรรมการสอนบางอย่างเกี่ยวกับงานธุรกิจ อดสาหกรรม งานช่าง งานฝีมือ และกิจกรรมห้องสมุด

2.1.5 งานที่เกี่ยวกับกฎหมาย หมายถึง อาชีพที่ประกอบด้วย กิจกรรมเกี่ยวกับการแปลความ ตีความ และการใช้กฎหมายในการปกป้องคุ้มครองทรัพย์สินและบุคคล เช่น การคุ้มครองทรัพย์สินและบุคคล เป็นที่ปรึกษาทางกฎหมายของบุคคลหรือโรงงานอดสาหกรรม ตำรวจ ตำรวจจราจร และตำรวจทางหลวง

2.1.6 งานบริการสุขภาพและเวชภัณฑ์ หมายถึง อาชีพที่ประกอบด้วย กิจกรรมเกี่ยวกับการดูแล รักษาเยียวยา การป้องกันโรคหรือการบาดเจ็บของบุคคล เช่น การรักษาฟัน การตรวจเลือด การปฐมพยาบาล วินิจฉัยโรค พยาบาลและการผ่าตัดตกแต่ง

2.2 อาชีพที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ หมายถึง สาขาอาชีพใดอาชีพหนึ่งดังต่อไปนี้ งานฟาร์มและการเพาะปลูก (Farming, General and Crop) งานเลี้ยงและดูแลสัตว์ (Animal Raising and Care) งานทำสวนทำไร่ (Garden and Greenhouse Care) การประมงและการเพาะพันธุ์ปลา (Fish, Game and Domestic Fowl) งานป่าไม้ และโรงเลื่อย (Lumbering and Forestry) ประมงน้ำตื้น (Marine Work)

2.2.1 งานพาร่มและการเพาะปลูก หมายถึง อาชีพที่ประกอบด้วยกิจกรรมเกี่ยวกับการเพาะปลูกและการเก็บเกี่ยวพืชผลไม้ เช่น ผลไม้ ผัก ยาสูบ ข้าวโพด ข้าว ถั่ว ฯลฯ เป็นต้น

2.2.2 งานเลี้ยงและดูแลสัตว์ หมายถึง อาชีพที่ประกอบด้วยกิจกรรมเกี่ยวกับการเลี้ยง การเพาะพันธุ์ และการดูแลสัตว์ เช่น การรีดนมวัว การเลี้ยงวัว ควาย ม้า แกะ หมู ฯลฯ ยกเว้น การเลี้ยงเบ็ดเตล็ด ปลา การยิงนกและการล่าสัตว์

2.2.3 งานทาสวนทาวไร่ หมายถึง อาชีพที่ประกอบด้วยกิจกรรมเกี่ยวกับการปลูก ดูแลรักษาไม้ดอกไม้ประดับ ไม้พุ่ม สนามหญ้าและต้นไม้ทุกประเภทในบริเวณบ้าน

2.2.4 การประมง (จับ) และการเพาะเลี้ยงปลา หมายถึง อาชีพที่ประกอบด้วยกิจกรรมการเลี้ยงดูแลและการซื้อขายเบ็ดเตล็ดในตลาด การเพาะพันธุ์ปลาการจับปลา และการล่าสัตว์ในป่า

2.2.5 งานป่าไม้และโรงเลื่อย หมายถึง อาชีพที่ประกอบด้วยกิจกรรมเกี่ยวกับการตัดโค่นป่าไม้ การเคลื่อนย้ายต้นซุงออกจากป่า การคุ้มครองต้นไม้และชีวิตสัตว์ในป่า

2.2.6 ประมงน้ำเค็ม หมายถึง อาชีพที่ประกอบด้วยกิจกรรมเกี่ยวกับการจับสัตว์น้ำโดยปฏิบัติการบนเรือ เกี่ยวกับการจัดปลาและหาอาหารทะเลประเภทอื่น ๆ ด้วย

2.3 อาชีพทางด้านเครื่องจักรกล หมายถึง สาขาอาชีพใดอาชีพหนึ่งดังต่อไปนี้ คือ งานบำรุงรักษาและงานซ่อมแซม (Machine Operation and Tending) งานก่อสร้าง (Construction) งานออกแบบ (Design) งานการประกอบเครื่องจักรกลและช่างไม้ (Bench Work and Bench Crafts) งานอุตสาหกรรม (Processing)

2.3.1 งานบำรุงรักษาและการซ่อมแซม หมายถึง อาชีพที่ประกอบด้วยกิจกรรมเกี่ยวกับการดูแลรักษาซ่อมแซมเครื่องจักร อุปกรณ์ ชิ้นส่วนประกอบต่าง ๆ เช่น มอเตอร์-รถยนต์ เครื่องใช้ในสำนักงาน ปืน กุญแจ อุปกรณ์ไฟฟ้า เครื่องกดพิมพ์ แอร์ (เครื่องระบายความร้อน) วิทยุ โทรทัศน์ เครื่องจักรกล โรงงาน โทรศัพท์ สิ่งก่อสร้างกับโลหะให้แหลมคม เครื่องเล่น เครื่องดนตรี เครื่องดนตรี นาฬิกา ฯลฯ เป็นต้น

2.3.2 งานการใช้เครื่องจักร หมายถึง อาชีพที่ประกอบด้วยกิจกรรมเกี่ยวกับการจำหน่ายเครื่องจักร ผลิตเครื่องจักร การใช้เครื่องจักรและรวมถึงช่างกลึง ช่างกดพิมพ์ การใช้ค้อน เลื่อย ลิ่ม ลอกและเครื่องมือที่มีลักษณะเดียวกัน

2.3.3 งานก่อสร้าง หมายถึง อาชีพที่ประกอบด้วยกิจกรรมเกี่ยวกับการก่อสร้างบ้านเรือน สะพาน รั้ว ถนน ซुकคลอง สร้างเขื่อน อ่างเก็บน้ำ ร้านอาหาร สำนักงาน การสร้างสิ่งใหม่ ๆ และทักษะในการทำงาน

2.3.4 งานออกแบบ หมายถึง อาชีพที่ประกอบด้วยกิจกรรมเกี่ยวกับการเขียนและออกแบบหรือรูปแบบ สัญลักษณ์ เครื่องหมายหรือชิ้นส่วนต่าง ๆ เช่น ออกแบบบ้าน เครื่องเรือน เครื่องประดับ สิ่งก่อสร้าง ออกแบบ และจัดรูปแบบสวนและสนามหญ้า ไม้ดอกไม้ประดับ ไม้พุ่มและต้นไม้ทุกประเภท

2.3.5 งานประกอบเครื่องจักรและช่างไม้ หมายถึง อาชีพที่ประกอบด้วยกิจกรรมเกี่ยวกับการติดตั้ง ประกอบเป็นอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ เป็นช่างนั่งหรือโต๊ะทำงาน เช่น การประกอบวิทยุ นาฬิกา เครื่องเล่น เครื่องดูดฝุ่น ไฟฟ้าในโรงงานอุตสาหกรรม เตาไฟ กาน้ำ ถังหรือชิ้นส่วนของเครื่องยนต์ มีดตัดเนื้อ ทำเครื่องดนตรี เจียรนัยเพชรพลอย ตัดหนัง(รองเท้า) การทำปกหนังสือ การลับเครื่องใช้แหลมคมขึ้นและกิจกรรมที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน การซ่อมแซมจะเป็นฐานในการดูแลรักษา

2.3.6 งานอุตสาหกรรม หมายถึง อาชีพที่ประกอบด้วยกิจกรรมเกี่ยวกับขบวนการทางเคมี และการประกอบภายในโรงงานอุตสาหกรรม เช่น แป้ง ผลไม้กระป๋อง หน่อไม้กระป๋อง ภาษี การเคลือบลงรัก คอนกรีต เครื่องปั้นดินเผา (ยกเว้นการปฏิบัติการในห้องปฏิบัติการ)

2.4 อาชีพที่เกี่ยวกับธุรกิจ หมายถึง สาขาอาชีพที่อาชีพหนึ่งดังต่อไปนี้งานเสมียน (Clerical) การขนส่งและการจำหน่าย (Shipping and Distribution) งานบัญชีและสารบัญ (Bookkeeping and Accounting) งานอาชีพซื้อขาย (เชลแมน) (Buying and Selling) งานอบรม และงานนิเทศก์ (Training and Supervision) งานจัดการ และควบคุม (Management and Control)

2.4.1 งานเสมียน หมายถึง อาชีพที่ประกอบด้วยกิจกรรมเกี่ยวกับการบันทึก และการรับส่งจดหมาย การรับเินียว คัดแยกจดหมาย รายงานการประชุม ตรวจสอบและบันทึกบัญชี

สิ่งของ งบประมาณ และกิจกรรมอื่น ๆ ที่มีลักษณะเดียวกัน ยกเว้นกิจกรรมขนส่งทางเรือและบัญชีการเงิน

2.4.2 งานขนส่งและการจัดจำหน่าย หมายถึง อาชีพที่ประกอบด้วยกิจกรรมเกี่ยวกับการบรรจุหีบห่อ (สินค้า) การคลังสินค้าและการจำหน่ายสินค้าและรวมถึงการตรวจสอบ-สินค้า การส่งมอบและการขนส่งสินค้า

2.4.3 งานบัญชีและสารบัญชี หมายถึง อาชีพที่ประกอบด้วยกิจกรรมเกี่ยวกับการกรอกรายการและตรวจสอบตัวเลขโดยวิธีเรขาคณิตศาสตร์ จำนวนเงินในบัญชีสิ่งของ การตรวจสอบบัญชี รวมถึงการกำไรและขาดทุน การตรวจสอบเงิน งบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ ภาษี-ย้อนหลัง การคำนวณราคาสินค้า ภาษีและงานสารบัญชให้เป็นระบบ กิจกรรมอื่น ๆ ที่มีลักษณะเดียวกัน

2.4.4 งานอาชีพซื้อขาย (เซลแมน) หมายถึง อาชีพเกี่ยวกับกิจกรรมหลักเกี่ยวกับการขายสินค้าและการติดต่อกับลูกค้า รวมถึงการแลกเปลี่ยนซื้อขายรถยนต์ที่ใช้แล้วการขายสินค้าเข้าร้าน การขายพันธบัตร

2.4.5 งานอบรมและงานนิเทศ หมายถึง อาชีพที่ประกอบด้วยกิจกรรมเกี่ยวกับการชี้แนะหรือแนะนำด้วยวิธีการต่าง ๆ รวมถึงการฝึกฝน การนิเทศ การจัดหางาน ให้ความรู้กับบุคคลเกี่ยวกับงานใหม่ ๆ แล้วสามารถนำไปปฏิบัติในร้านหรือสำนักงานได้ทั้งกิจกรรมที่มีค่าจ้างและการให้เปล่า

2.4.6 การจัดการและควบคุม หมายถึง อาชีพที่ประกอบด้วยกิจกรรมเกี่ยวกับการปกครองและควบคุมธุรกิจห้างร้านต่าง ๆ เช่น จัดการและควบคุมเกี่ยวกับร้านอาหาร สำนักงานสินเชื่อยกเว้น เจ้าของห้างสรรพสินค้า ผู้จัดการส่วนบุคคล ผู้จัดการการเครดิต ผู้เก็บเงินเรี่ยไร

2.5 อาชีพทางศิลปะ หมายถึง สาขาอาชีพใดอาชีพหนึ่งดังต่อไปนี้ งานแกะสลักงานหล่อ งานปั้น (Art Crafts) งานวาดระบายสี (Painting and Drawing) งานตกแต่งบ้านและสถานที่ (Decorating and Landscaping) งานละครวิทยุ (Drama and Radio) งานประพันธ์ (Literary Activities) งานดนตรี (Music)

2.5.1 งานแกะสลัก งานหล่อ งานปั้น หมายถึง อาชีพประกอบด้วยกิจกรรมเกี่ยวกับงานช่างงานฝีมือ เช่น การแกะหนังสัตว์ การปั้น ทางการเมือง เครื่องเด็กเล่นสานเสื่อ และสิ่ง

ต่าง ๆ ยกเว้นพลาสติก การปักลวดลายบนผ้า ออกแบบลวดลายบนเสื้อผ้างานปัก สลักรูปต่าง ๆ ลงบนไม้หินหรือโลหะ

2.5.2 งานวาดภาพระบายสี หมายถึง อาชีพที่ประกอบด้วยกิจกรรมเกี่ยวกับการออกแบบหรือการวาดภาพตามแบบและระบายสี เช่น การวาดภาพรูปต่าง ๆ แล้วระบายสีด้วยสีน้ำและสีโปสเตอร์ เขียนแผนที่ ออกแบบเครื่องแต่งกาย การวาดรูปตามฝาผนัง เป็นต้น

2.5.3 งานตกแต่งบ้านและสถานที่ หมายถึง อาชีพที่ประกอบด้วยกิจกรรมเกี่ยวกับการให้สีวัตถุสิ่งของหรือโลหะต่าง ๆ การตกแต่งบ้านให้สวยงามโดยใช้รูปภาพ การจัดตกแต่งภายใน รวมถึงการจัดดอกไม้ รูปภาพ สีห้อง การวางรูปแบบ การใช้แสงสี ออกแบบตกแต่ง ฝาผนัง และการตกแต่งไม้ดอกไม้ประดับบริเวณบ้านด้วย

2.5.4 งานละครวิทยุ หมายถึง อาชีพที่ประกอบด้วยกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดรายการวิทยุ การแสดงละคร เดินร่า แสดงโชว์ การอ่านบทละคร (พากย์) ละครวิทยุ (นิยาย) และรวมการบันทึกเสียงตลกขบขันต่าง ๆ

2.5.5 งานประพันธ์ หมายถึง อาชีพที่ประกอบด้วยกิจกรรมเกี่ยวกับการเขียนเรื่องราวที่เป็นความจริง เหตุการณ์ หรือความคิดเห็น เช่น เขียนบทวิทยุ แปลบทความจากต่างประเทศ อ่านวิจารณ์หนังสือหรือบทนิยาย รายงานข่าวจากหนังสือพิมพ์ การเขียนบทสำหรับแสดงละครวิทยุโทรทัศน์หรือภาพยนตร์ เป็นต้น

2.5.6 งานดนตรี หมายถึง อาชีพที่ประกอบด้วยกิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงออกโดยใช้เสียงและเครื่องดนตรี โดยเรียบเรียงภาษาและเครื่องดนตรีให้สอดคล้องและสัมพันธ์กลมกลืนกัน เช่น นักดนตรี นักร้อง รวมทั้งการแสดงเพื่อธุรกิจและโฆษณาด้วย

2.6 อาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์ หมายถึง สาขาอาชีพใดอาชีพหนึ่งดังต่อไปนี้ งานห้องปฏิบัติการ (Laboratory Work) งานสำรวจทรัพยากรธรรมชาติ (Surveying) เคมีประยุกต์ (Applied Chemistry) การวิจัยทางเคมี (Chemical Research) การวิจัยทางชีววิทยา (Biological Research) และวิศวกรรมทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Engineering)

2.6.1 งานห้องปฏิบัติการ หมายถึง อาชีพที่ประกอบด้วยกิจกรรมเกี่ยวกับการตรวจสอบ ทดลองหรือพิสูจน์สิ่งต่าง ๆ ในห้องปฏิบัติการ เช่น การตรวจสอบความแข็งแรงและ

ความทนทานของโลหะ ตรวจสอบเนื้อแร่ ตรวจสอบความไม่บริสุทธิ์ของน้ำ ตรวจสอบเครื่องมือ เครื่องใช้ภายในบ้าน

2.6.2 งานการสำรวจทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง อาชีพที่ประกอบด้ว ยกิจกรรมเกี่ยวกับสำรวจ ทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ เช่น การสำรวจแหล่งแร่ การสำรวจแหล่งน้ำ และการนำวิธีการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการสำรวจ

2.6.3 เคมิประยุกต์ หมายถึง อาชีพที่ประกอบด้ว ยกิจกรรมเกี่ยวกับการประยุกต์หลักทางเคมีมาใช้ในการแก้ปัญหาทางการค้า เช่น การตรวจสอบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ อาทิ นม ยาสีฟัน เครื่องสำอาง ยา การกำจัดวัตถุอันตรายที่เกิดประโยชน์และการค้นหาวัสดุที่ทนไฟและโลหะ

2.6.4 การวิจัยทางเคมี หมายถึง อาชีพที่ประกอบด้ว ยกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาทฤษฎีใหม่ ๆ ทางเคมี ทำการวิจัยเกี่ยวกับเคมี เช่น การทดลองสารประกอบต่าง ๆ การทดลองทางวิทยาศาสตร์ พัฒนาตัวยาใหม่ โลหะผสม (Alloys) และการรวมตัวทางเคมี

2.6.5 การวิจัยทางชีววิทยา หมายถึง อาชีพที่ประกอบด้ว ยกิจกรรมเกี่ยวกับการทดลองเกี่ยวกับพืชและสัตว์เพื่อหาทางป้องกัน รักษาโรค เพื่อให้พืชและสัตว์มีสุขภาพอนามัยที่ดี และรวมถึงการศึกษาการเจริญเติบโตของพืชและสัตว์ การศึกษาวงจรแบบที่เรียนในชีวิตสัตว์และพืช การเตรียมวัคซีนแอนติทอกซินสำหรับป้องกันเชื้อโรค เป็นต้น

2.6.6 วิศวกรรมทางวิทยาศาสตร์ หมายถึง อาชีพที่ประกอบด้ว ยกิจกรรมเกี่ยวกับการประยุกต์ความรู้ทางเทคนิคออกแบบหรือสร้าง ชิ้นส่วนประกอบเครื่องไฟฟ้าต่าง ๆ เช่น ออกแบบเครื่องมือเครื่องใช้หรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ในห้องปฏิบัติการ เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ การทดสอบ ความปลอดภัย ทดสอบวิทยุและเครื่องเสียง วางผังเมืองวางระบบสัญญาณไฟฟ้า การคำนวณขนาดและความแข็งแรงทนทานของโลหะที่ใช้ในการก่อสร้าง เป็นต้น

3. ค่านิยมในการเลือกอาชีพ หมายถึง ความเชื่อจากการที่บุคคลได้ประเมินและยอมรับ อย่างเปิดเผยว่าอาชีพที่ตนเลือกนั้นจะสนองผลลัพธ์ตามที่ตนปรารถนา และต้องการมากที่สุดในชีวิต อันได้แก่ รายได้ ความคิดสร้างสรรค์ ความมีอิสระ ความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ เกียรติยศ- ชื่อเสียงและความก้าวหน้า สภาพแวดล้อม ความมั่นคงปลอดภัย การบริการสังคมดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ด้านรายได้ หมายถึง การมีความเชื่อว่าอาชีพที่ตนเลือกนั้นเป็นอาชีพที่ได้รับเงินตอบแทนดีหรือสูง เพียงพอที่จะเลี้ยงชีพและซื้อสิ่งที่สนองความต้องการได้ ลักษณะพฤติกรรมมีดังนี้

3.1.1 เลือกอาชีพที่มีรายได้หรือเงินเดือนเพิ่มขึ้น

3.1.2 เลือกอาชีพที่มีรายได้พอเพียงกับค่าครองชีพ

3.1.3 เลือกอาชีพที่มีค่าจ้างสูงพอตามที่ตนต้องการได้

3.2 ด้านความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง การมีความเชื่อว่าอาชีพที่ตนเลือกนั้นเป็นอาชีพที่ได้ใช้ความสามารถของตนอย่างเต็มที่ และเป็นอาชีพที่ได้ประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ ๆ ขึ้นมาอยู่เสมอ โดยไม่ซ้ำแบบหรือเลียนแบบใคร ลักษณะพฤติกรรมมีดังนี้

3.2.1 เลือกอาชีพที่เปิดโอกาสให้ทดลองเกี่ยวกับความคิดอยู่เสมอ

3.2.2 เลือกอาชีพที่ตนได้สร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ โดยไม่เลียนแบบใคร

3.2.3 เลือกอาชีพที่มีการแข่งขันผลงานใหม่ ๆ อยู่เสมอ

3.3 ด้านความมีอิสระ หมายถึง การมีความเชื่อว่าอาชีพที่ตนเลือกนั้นเป็นอาชีพที่สามารถทำตามแบบที่ตนปรารถนา มีความเป็นตัวของตัวเองไม่ต้องทำตามคำสั่งผู้อื่น หารายได้ตัวเองโดยไม่ต้องมีนายจ้างหรือไม่อยู่ในฐานะลูกจ้าง สามารถเป็นเจ้าของกิจการและสามารถพึ่งตนเองได้ ลักษณะพฤติกรรมมีดังนี้

3.3.1 เลือกอาชีพที่มีอิสระในการทำงานนั้น ๆ

3.3.2 เลือกอาชีพที่สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง

3.3.3 เลือกอาชีพที่เป็นงานส่วนตัวของตัวเอง

3.4 ด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ หมายถึง การมีความเชื่อว่าอาชีพที่ตนเลือกนั้นเป็นอาชีพที่สามารถแสดงออกว่าตนเป็นที่ยอมรับนับถือของทุกคน สามารถใช้คำสั่งให้ผู้อื่นปฏิบัติตามหรือคล้อยตามได้ หรือเป็นอาชีพที่ให้ตนได้เป็นผู้วางแผนและจัดสรรให้ผู้อื่นทำสามารถให้ทุนและโทษแก่ผู้ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนได้ ลักษณะพฤติกรรมมีดังนี้

3.4.1 เลือกอาชีพที่ทำให้ตนมีอำนาจเหนือผู้อื่น

3.4.2 เลือกอาชีพที่ได้ใช้ความสามารถในการเป็นผู้นำ

3.4.3 เลือกอาชีพที่ให้คุณเป็นผู้วางแผนและจัดระบบงานของบุคลากร
ในหน่วยงาน

3.5 ด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้า หมายถึง การมีความเชื่อว่าอาชีพ
ที่ตนเลือกนั้นเป็นอาชีพที่ทำให้บุคคลอื่นมีความชื่นชมในตน ำให้การยอมรับและยกย่องในผลงานที่ทำ
และเป็นอาชีพที่มีโอกาสรุ่งเรือง มีอนาคตที่ดี สามารถที่จะได้เป็นผู้จัดการในองค์กร หรือมีโอกา
สก้าวหน้าจากระดับต่ำขึ้นไปสู่ระดับสูงได้ ลักษณะพฤติกรรมมีดังนี้

3.5.1 เลือกอาชีพที่คนทั่วไปเคารพและให้เกียรติ

3.5.2 เลือกอาชีพที่คนทั่วไปให้ความสำคัญ

3.5.3 เลือกอาชีพที่ได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น

3.6 ด้านสภาพแวดล้อม หมายถึง การมีความเชื่อว่าอาชีพที่ตนเลือกนั้นเป็นอาชีพ
ที่มีสถานที่ทำงานสุขสบาย ซึ่งบุคคลที่ทำงานในสภาพแวดล้อมนั้นแล้วเกิดความสุข ลักษณะพฤติกรรม
มีดังนี้

3.6.1 เลือกอาชีพที่มีสถานที่ทำงานดี เช่น สะอาด เงียบ กว้างขวาง
เพียงพอ

3.6.2 เลือกอาชีพที่มีสถานที่ทำงานอยู่ท่ามกลางธรรมชาติ

3.6.3 เลือกอาชีพที่มีสิ่งช่วยอำนวยความสะดวกให้

3.7 ด้านความมั่นคงปลอดภัย หมายถึง การมีความเชื่อว่าอาชีพที่ตนเลือกนั้น
เป็นอาชีพที่มีสวัสดิการต่อผู้ประกอบอาชีพ มีความมั่นคงที่จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานนั้นน่าจะได้จะมีงานทำ
ตลอดไป ลักษณะพฤติกรรมมีดังนี้

3.7.1 เลือกอาชีพที่มีความมั่นคงถาวร

3.7.2 เลือกอาชีพที่ให้สวัสดิการแก่ผู้ประกอบอาชีพ

3.8 ด้านการบริการสังคม หมายถึง การมีความเชื่อว่าอาชีพที่ตนเลือกนั้นมีโอกาส
ได้ช่วยเหลือผู้อื่น ได้เสียสละโดยปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมด้วยความจริงใจ
และมีโอกาสพบปะบุคคล ซึ่งต้องติดต่อสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานตลอดเวลา ลักษณะพฤติกรรมมีดังนี้

3.8.1 เลือกอาชีพที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่น

3.8.2 เลือกอาชีพที่มีโอกาสพบปะบุคคล

3.8.3 เลือกอาชีพที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

4. แบบสอบถามวัดค่านิยมในการเลือก หมายถึง แบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อวัดค่านิยมในการเลือกอาชีพทั้ง 8 ด้าน ตามวิธีของ ลิเคิร์ท (Summated Ratings) ดังนี้

4.1 ด้านรายได้

4.2 ด้านความคิดสร้างสรรค์

4.3 ด้านความมีอิสระ

4.4 ด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ

4.5 ด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้า

4.6 ด้านสภาพแวดล้อม

4.7 ด้านความมั่นคงปลอดภัย

4.8 ด้านการบริการสังคม

5. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่มีคุณวุฒิตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไป สาขาการวัดผลการศึกษาหรือจิตวิทยา จำนวน 5 ท่าน เป็นผู้ประเมินแบบสอบถาม เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงพิณิจ (Face Validity)

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาต่าง ๆ และนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. ความหมายของค่านิยม
2. แนวคิดและทฤษฎีของค่านิยม
3. ลักษณะของค่านิยม
4. การเกิดค่านิยม
5. หน้าที่ของค่านิยม
6. ความหมายค่านิยมในการเลือกอาชีพ
7. ทฤษฎีการเลือกอาชีพ
8. คุณลักษณะค่านิยมในการเลือกอาชีพ
9. การสร้างเครื่องมือวัดค่านิยม
10. กลุ่มอาชีพตามทฤษฎีการเลือกอาชีพของโรเบอร์ต
11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมในต่างประเทศ
12. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมในการเลือกอาชีพของกลุ่มอาชีพต่าง ๆ
13. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบวัดค่านิยมในประเทศไทย

ความหมายของค่านิยม

คำว่า "ค่านิยม" (Value) นักจิตวิทยา นักสังคมวิทยาและนักการศึกษา ได้ให้ความหมายไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

ครัทฟิลด์ (ธีระ ชัยบุรุษรียง. 2534 : 59 ; อ้างอิงมาจาก Crutchfield Richard S., Kretch, David and Ballachey Egertonl. 1966) กล่าวว่า ค่านิยม

คือ สิ่งที่บุคคลหรือสมาชิกในสังคมยึดถือ และยอมรับว่าเป็นสิ่งที่มีความหมาย มีความสำคัญสำหรับตนและบุคคลจะยอมรับเป็นเป้าหมาย มาตรฐาน และอุดมคติในชีวิตของตน อีกทั้งสามารถเปลี่ยนจุดมุ่งหมายในชีวิตของบุคคลได้ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ พิตเทอร์ (บึงอร ภูวภิรมย์ขวัญ. 2526 : 122 ; อ้างอิงมาจาก Feather. 1975 : 4 - 5) กล่าวว่า ค่านิยมเป็นสิ่งที่นิยมเชื่อกฎไว้เป็นแนวทางการประพฤติยึดถือปฏิบัติ (Mode of Conduct) หรือเป็นเป้าหมายในการดำเนินชีวิตที่ตนเอง และสังคมเห็นสมควรยึดถือปฏิบัติ (End - State of Existence) มากกว่าวิธีปฏิบัติหรือเป้าหมายอย่างอื่น และสอดคล้องกับ รัช (Ruch. 1953 : 149) ได้กล่าวถึงค่านิยมที่บุคคลยึดถืออยู่ว่า เป็นแรงจูงใจสำคัญที่มีต่อเป้าหมายประสงค์ในชีวิตของคนเรา ถ้าเป้าหมายประสงค์ที่จะได้นั้นมีค่าเราก็ก้าวว่า เป้าประสงค์นั้นมีค่านิยมในระดับสูง เป้าประสงค์ใดที่จะได้มาแล้วไม่คุ้มค่า หรือหาค่าไถ่ยาก เราก็ก้าวว่า เป้าประสงค์นั้นมีค่านิยมต่ำ และสิ่งใดก็ตามที่คนเราหลีกเลี่ยงก็กล่าวได้ว่า มีค่านิยมทางลบ เมื่อเป้าหมายประสงค์ปรากฏชัดเจนขึ้น และสามารถจะวัดได้ว่ามีความสำคัญต่อตนเองจริง ๆ ก็จะพยายามแสวงหาทางไปถึงเป้าหมายประสงค์นั้น

กู๊ด (Good. 1973 : 636) กล่าวว่า ค่านิยมเป็นความนิยมชมชอบเป็นการประเมินค่าและเป็นการตัดสินงานสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยพิจารณาจากคุณลักษณะของสิ่งนั้นในเชิงจิตวิทยา สังคมวิทยา จริยศาสตร์ ความรู้หรือวิชาการ ศาสนา และสุนทรียภาพ เพื่อบุคคลพิจารณา ประเมินค่าและตัดสินงานสิ่งนั้น ๆ แล้วก็จะยึดถือคุณลักษณะนั้น ๆ ต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับคิลแพทริก (Kilpatrick. 1962 : 15) มีความเห็นว่าค่านิยม คือ ความต้องการที่จะได้รับการประมวลค่าอย่างรอบคอบแล้วและปรากฏว่ามีค่าแก่การเลือกไว้เป็นคุณสมบัติของตน ซึ่งค่านิยมของแต่ละบุคคลนั้นจะเกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่ได้รับต่างกัน จึงทำให้ค่านิยมของบุคคลผิดแผกแตกต่างกันไป และมีความหมายใกล้เคียงกับ คริสเตนเซน (Cristensen. 1969 : 115) กล่าวว่า ค่านิยมเป็นเกณฑ์ที่แต่ละบุคคลใช้เลือกสิ่งต่าง ๆ ที่มีให้เลือก ค่านิยมจะมีลักษณะใกล้เคียงกับความเชื่อและเจตคติ แต่ทั้งสองอย่างนี้มีส่วนแตกต่างกัน กล่าวคือ ความเชื่อเป็นเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินว่าบางอย่างจริงหรือไม่จริง แต่เจตคติคือ ลักษณะภายในจิตใจที่คนเราแสดงต่อการกระทำหรือสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเป็นเพียงแนวโน้มที่จะปฏิบัติเท่านั้น ส่วนค่านิยมจะเป็นมาตรฐานของความชอบหรือไม่ชอบ เป็นเกณฑ์สำหรับตัดสินคุณค่าหรือความสำคัญของสิ่งของ ความคิด และเหตุการณ์ ดังนั้นค่านิยมจึงเป็นมาตรฐานในการตัดสินใจ

ฟีนิกซ์ (Phenix. 1958 : 549) กล่าวว่า ค่านิยม คือ ความชอบ ความสามารถในการจําแนกให้เห็นความแตกต่างของความชอบกับความไม่ชอบได้โดยการประเมิน ซึ่งสอดคล้องกับกินส์เบิร์ก (Ginzberg. 1966 : 72) ได้ให้ความหมายของค่านิยม คือ การตัดสินใจเลือกกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดของบุคคลว่า ยอมรับอยู่กับความชอบของตนเองเป็นใหญ่ ซึ่งองค์ประกอบสำคัญเกี่ยวกับความชอบของบุคคลมีสามประการ คือ ความต้องการเป้าหมายและค่านิยมสำหรับธรรมชาติของ เครื่อง (Krech. 1962 : 102) กล่าวว่า ค่านิยมเป็นความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นความปรารถนา หรือเรียกว่าเป็นสิ่งที่ดี และสิ่งที่ไม่เป็นไปตามความปรารถนา หรือเรียกว่าสิ่งที่ไม่ดี ค่านิยมจะสะท้อนถึงวัฒนธรรมของสังคม ถ้าบุคคลใดยอมรับค่านิยมใดเป็นของตนเองแล้วค่านิยมนั้นก็จะเป็นเป้าหมายสำหรับบุคคลนั้น

สกอต (Scott. 1965 : 3) ได้กล่าวไว้ว่า ค่านิยม หมายถึงความคิดรวบยอดที่เป็นพื้นฐานในการเลือกของบุคคลซึ่งแสดงออกเมื่อบุคคลมีความเชื่อมั่นในสิ่งที่คิดว่าถูกหรือผิดสำคัญหรือไม่สำคัญ สวยหรือน่าเกลียด จริงหรือปลอม พื้นฐานแห่งการเลือกนี้อาจแสดงออกโดยสติสัมปชัญญะหรือจากจิตใต้สำนึกก็ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ แฟรงเคิล (Frankel. 1980 : 216) ที่ว่า ค่านิยมเป็นความคิดหรือความคิดรวบยอดของบุคคลในสิ่งที่บุคคลเห็นว่าเป็น เรื่องที่สำคัญต่อชีวิตเขา

สำหรับนักการศึกษาไทยได้ให้ความหมายของค่านิยมไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

กิตติมา บริคดีลลิก (2520 : 95) กล่าวว่าค่านิยม หมายถึง การนิยมชมชอบหรือการตีค่าในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยพิจารณาจากคุณลักษณะของสิ่งนั้นในเชิงจิตวิทยา สังคมวิทยา จริยศาสตร์ วิชาการ และสุนทรียภาพ เมื่อบุคคลพิจารณาและตัดสินใจแล้วก็ยึดถือตามลักษณะนั้นต่อไป

จิตยา สุวรรณชนู (2527 : 53) ได้ให้ความหมายว่า ค่านิยม หมายถึง พลังจูงใจที่ทำให้คนหรือกลุ่มสังคมตัดสินใจหรือประเมินว่าสิ่งใดบ้างที่คนประสงค์หรือไม่พึงประสงค์ ดีหรือเลว ค่านิยมนี้นับเป็นนามธรรมที่อยู่เหนือกฎข้อบังคับทางสังคม เปรียบเสมือนเป็นมาตรฐานที่เป็นเครื่องวัดหรือชี้ถึงพฤติกรรมทางสังคมว่ามีสิ่งใดบ้างที่พึงประสงค์และควรแก่การยกย่อง ชมเชย มาตรฐานนี้เป็นที่ยอมรับของบรรดาสมาชิกของสังคม

เจือ เกตุขนิษฐา (2519 : 10) กล่าวถึงค่านิยมว่า คือ สิ่งซึ่งสังคมนิยมชมชอบทั้งที่เป็นสิ่งที่มีคุณค่าและมีประโยชน์

ก่อ สวัสดิพานิช (2518 : 46 - 58) ให้ความคิดเห็นว่าคำนิยาม หมายถึง ความคิด พฤติกรรมและสิ่งอื่นที่คนในสังคมหนึ่ง เห็นว่ามีคุณค่า จึงยอมรับมาปฏิบัติตามและวางแผนไว้ระยะหนึ่ง แล้วก็เปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัยและความคิดเห็นของคนในสังคม

ฉวีวรรณ วรรณประเสริฐ (2522 : 39) และเสฐียรพงษ์ วรรณปก (2524 : 19) ให้ความหมายไว้คล้ายคลึงกันว่า คำนิยาม หมายถึง สิ่งที่ยึดถือประจักษ์งานในการเลือกที่จะกระทำ หรือไม่กระทำต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับ สารัช บัวศรี (2527 : 8) ให้ความหมายไว้เหมือนกันว่า คำนิยาม หมายถึง สภาพ (หรือการกระทำ) บางประการที่เราเชื่อว่า (หรือนิยามนั่นเอง) ว่าควรยึดถือหรือยึดมั่น เพื่อจะได้บรรลุถึงวัตถุประสงค์หรือความมุ่งหมายของสังคม หรือของตัวเราเอง

ธีระ ชัยยุทธยรรยง (2534 : 59 - 65) กล่าวว่าคำว่า คำนิยามเป็นความรู้สึกลึกซึ้งนึกคิด หรือพฤติกรรมที่บุคคลใช้เป็นมาตรฐานในการให้คุณค่าต่อสิ่งต่าง ๆ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ และใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจที่จะแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา ทั้งนี้คำนิยามสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลสมัย และความคิดเห็นของคนในสังคมได้

พนัส หันนาคินทร์ (2523 : 17 - 18) มีความเห็นว่าคำนิยามนั้น หมายถึง การยอมรับนับถือและพร้อมที่จะปฏิบัติตามคุณค่าที่คนหรือกลุ่มคนมีอยู่ต่อสิ่งต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นวัตถุ มนุษย์ สิ่งมีชีวิตอื่น ๆ รวมทั้งการกระทำในด้านเศรษฐกิจ สังคมจริยธรรมและสุนทรียภาพ ทั้งนี้โดยได้ทำการประเมินค่าที่ค่าต่าง ๆ โดยถี่ถ้วนและรอบคอบแล้ว หากไม่มีการพิจารณาประเมินค่าเพียงแต่มีความรู้สึกนึกคิดต่อสิ่งต่าง ๆ ความรู้สึกนึกคิดเช่นนั้นก็มีฐานะเป็นเพียงเจตคติที่มีต่อสิ่งนั้นเท่านั้น

ัททยา สายชู (2516 : 52 - 53) ให้ความหมายของคำนิยามหรือความรู้สึกหรือความเชื่อของบุคคลที่เชื่อในสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่าเป็นสิ่งที่น่าเชื่อถือหรือน่ากระทำและยึดถือเป็นหลักประจักษ์ เพื่อช่วยย้่าการตัดสินใจเลือกกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง

จากความหมายที่นักจิตวิทยา นักสังคมวิทยา และนักการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ กล่าวไว้พอสรุปได้ว่า คำนิยาม หมายถึง สิ่งที่บุคคลประเมินค่าและยอมรับอย่างเปิดเผยแล้วว่าเลือกกระทำ และสิ่งนั้นจะสนองผลลัพธ์ที่บุคคลนั้นปรารถนาต้องการมากที่สุด

แนวคิดและทฤษฎีทางค่านิยม

ทฤษฎีที่นักวิชาการมักจะอ้างถึงและใช้เป็นแนวทางในการศึกษาค่านิยมของมนุษย์มีอยู่สองทฤษฎีด้วยกัน คือ ทฤษฎีค่านิยมของสปริงเกอร์ (Spranger) และทฤษฎีค่านิยมของโรคิช (Rokeach) ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

ทฤษฎีค่านิยมของสปริงเกอร์ (ประสาน มาลากุล ณ อยุธยา. 2522 : 48 ; อ้างอิงมาจาก Spranger n.d.)

สปริงเกอร์ นักปรัชญาชาวเยอรมัน ได้แบ่งค่านิยมของบุคคลออกเป็น 6 ชนิด โดยมี ความเชื่อว่าการดำรงชีวิตของบุคคลโดยทั่วไปจะต้องเป็นไปตามค่านิยมชนิดใดชนิดหนึ่ง คือ

1. ค่านิยมทางวิชาการ (Theoretical Value) หมายถึง ค่านิยมที่เป็นแรงจูงใจให้บุคคลต้องการศึกษาหาความรู้ ซึ่งอาจจะกระทำโดยการทดลองวิทยาศาสตร์ การค้นคว้าวิจัย หรือการใช้เหตุผลทางตรรกศาสตร์ เพื่อรวบรวมความรู้ต่าง ๆ เข้าเป็นกลุ่มเป็นระบบ พวกนี้มักเป็นนักปราชญ์หรือนักวิทยาศาสตร์ เป็นต้น
2. ค่านิยมทางเศรษฐกิจ (Economical Value) หมายถึง ค่านิยมที่เป็นแรงจูงใจให้บุคคลมีความพึงพอใจที่จะแสวงหาสิ่งที่จะอำนวยความสะดวกสบาย ความมั่นคง มุ่งสนใจสิ่งที่จะอำนวยความสะดวก พวกนี้มักเป็นพวกนักธุรกิจ นักอุตสาหกรรม นักการตลาดและนักการค้า เป็นต้น
3. ค่านิยมทางสุนทรียภาพ (Aesthetic Value) หมายถึง ค่านิยมที่ทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจชื่นชมในความงามและความสัมพันธ์กลมกลืนต่าง ๆ เช่น ธรรมชาติศิลปะ คนตรี เป็นต้น
4. ค่านิยมทางสังคม (Social Value) หมายถึง ค่านิยมที่เป็นแรงจูงใจให้บุคคลสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่นและเข้าไปมีส่วนร่วมในสังคม บุคคลพวกนี้จะมีจุดมุ่งหมายอยู่ที่บุคคลอื่นจึงมักเป็นบุคคลที่มีความรักใคร่เพื่อนมนุษย์ มีความเอาใจใส่กับความสุขสวัสดิภาพของเพื่อนมนุษย์และสังคมส่วนรวม บุคคลพวกนี้จึงมักได้แก่ ผู้ที่ทำงานด้านสังคมสงเคราะห์หรือทำงานเกี่ยวกับกิจการด้านบริการสังคม เป็นต้น

5. ค่านิยมทางการเมือง (Political Value) หมายถึง ค่านิยมที่เป็นแรงจูงใจให้บุคคลแสวงหาอำนาจอิทธิพล ชื่อเสียง ขอบแห่งชั้นหรือดินแดนต่อสู้ ขอบที่จะเป็นผู้นำในกิจกรรมต่าง ๆ บุคคลพวกนี้จึงได้แก่ นักการเมือง นักปกครอง เป็นต้น

6. ค่านิยมทางศาสนา (Religious Value) หมายถึง ค่านิยมที่ทาให้บุคคลสนใจในเรื่องปรัชญาของชีวิต สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ความดีงามและแนวทางในการดำเนินชีวิต เพื่อที่จะพบความสุขหรือจุดมุ่งหมายอันสูงสุดตามหลักศาสนา บุคคลพวกนี้จึงมักได้แก่ พวกนักบวชในศาสนาต่าง ๆ เป็นต้น

ทฤษฎีค่านิยมของโรคิช (สุนทรื โคมิน และสนิท สมักรการ. 2522 : 12 - 18 ; อ้างอิงมาจาก Rokeach. 1968)

โรคิชได้ให้ค่านิยมของค่านิยมไว้ว่า เป็นความเชื่ออย่างหนึ่งซึ่งมีลักษณะถาวรเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ (Mode of conduct) หรือเป้าหมายในการดำเนินชีวิต (Endstate of existence) ซึ่งเป็นสิ่งที่ตนเองหรือสังคมเห็นดีเห็นชอบ สมควรที่จะยึดถือปฏิบัติหรือเป้าหมายชีวิตอย่างอื่น

ค่านิยมที่เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ เรียกว่า "ค่านิยมวิธีปฏิบัติ" (Instrument Value) เช่น ความสุภาพ ความมีใจเมตตาอารี ความกตัญญูรู้คุณ เป็นต้น ส่วนค่านิยมที่เป็นเป้าหมายในการดำเนินชีวิต เรียกว่า "ค่านิยมจุดมุ่งหมายปลายทาง" (Terminal Value) เช่น ความรักอิสระเสรี ความมั่งมีเงินทองและวัตถุ การมีมิตรที่ดี เป็นต้น ความแตกต่างระหว่างค่านิยมทั้งสองนี้อยู่ที่กลุ่มหนึ่งเป็น "วิถีทาง" (Means) และอีกกลุ่มหนึ่งเป็น "จุดมุ่งหมายปลายทาง" (Ends)

ค่านิยมวิธีปฏิบัติ (Instrumental Value) สามารถจำแนกออกได้เป็นสองจุกรวม คือ จุกรวมหนึ่งอยู่ที่ด้านจริยธรรม (Moral Value) ค่านิยมประเภทนี้ ได้แก่ ความกตัญญู ความซื่อสัตย์ การให้อภัย เป็นต้น และอีกจุกรวมหนึ่งเป็นด้านความสามารถ (Competence Value) ค่านิยมที่เน้นทางด้านความสามารถ ได้แก่ ความทะเยอทะยาน การมีการศึกษาสูง ความรับผิดชอบ เป็นต้น

ค่านิยมจุดมุ่งหมายปลายทาง (Terminal Value) ก็สามารถแยกออกเป็นสองจุกรวม เช่นกันคือ จุกรวมหนึ่งอยู่ที่ตัวบุคคล (Self-Centered) หรืออยู่ที่สังคม (Society-Centers) หรืออาจจะกล่าวได้ว่า มีจุกรวมในตัวบุคคล ค่านิยมประเภทนี้ ได้แก่ ความสงบสุขทางใจ ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรักอิสระ เป็นต้น และอีกจุกรวมหนึ่งจะอยู่ระหว่างบุคคล (Interpersonal) เช่น ค่านิยมสันติสุขของโลก ความมั่นคงของประเทศ ความเสมอภาค เป็นต้น

การที่บุคคลเน้นค่านิยมทางด้านวิถีปฏิบัติ และค่านิยมทางด้านจุดมุ่งหมายปลายทางแตกต่างกันไปนั้นจะมีผลถึงพฤติกรรมของบุคคลด้วย กล่าวคือ ผู้ที่เน้นค่านิยมจุดมุ่งหมายปลายทางด้านระหว่างบุคคล พฤติกรรมของเขาจะไม่เน้นที่ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เขาจะเน้นไปที่สังคมส่วนรวมหรือสังคมใหญ่ ส่วนผู้ที่เน้นค่านิยมจุดมุ่งหมายปลายทางด้านส่วนบุคคลพฤติกรรมของเขาจะเน้นไปที่ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มย่อยเฉพาะส่วนที่เขาเกี่ยวข้อง สำหรับค่านิยมวิถีปฏิบัตินั้น ผู้ที่เน้นค่านิยมทางด้านจริยธรรม เขาจะมีความสาคัญคิดหรือไม่สาคัญถ้าค่านิยมทางด้านนี้ถูกละเมิดพฤติกรรมของเขาจะเน้นทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลยึดมั่นในวิธีการปฏิบัติที่ดีต่อกันระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้อง ส่วนผู้ที่เน้นค่านิยมวิถีปฏิบัติทางด้านความสามารถ พฤติกรรมของเขาจะมุ่งเน้นที่จะสร้างเสริมความสามารถและประสิทธิภาพของตน เขาจะมีความรู้สึกลึกซึ้งถ้าเขาปฏิบัติงานใดสำเร็จด้วยความสามารถของตนเอง

โรคิช กล่าวถึง ธรรมชาติของค่านิยมของมนุษย์ 5 ประการ คือ

1. จำนวนค่านิยมที่แต่ละคนนั้นมีอยู่มากน้อย และอยู่ในข่ายที่นับและศึกษาได้
2. ความแตกต่างของค่านิยมจะแสดงออกทางระดับ (Degree)
3. ค่านิยมต่าง ๆ สามารถจะนำมาจัดรวมกันเข้าเป็นระบบค่านิยมได้ (Value Systems)
4. ค่านิยมของมนุษย์สามารถจะสืบสาวไปถึงวัฒนธรรม สังคม และสถาบันต่าง ๆ ไปจนถึงบุคลิกภาพของกลุ่มคนในสังคมนั้น
5. ผลที่ตามมาก็คือ ค่านิยมของมนุษย์จะแสดงออกทางด้านทัศนคติ และพฤติกรรมของมนุษย์เกือบทุกรูปแบบ

ลักษณะของค่านิยม

สมบัติ มหารศ (2520 : 2) กล่าวถึง ลักษณะของค่านิยมว่ามีลักษณะ 3 ประการ คือ

1. สิ่งที่ทำาให้ใคร ๆ มีความต้องการและชอบพอ
2. สิ่งที่ทำาให้เรามองเห็นว่าความสำเร็จเป็นสิ่งจำเป็น
3. สิ่งที่สูงเสริมคุณธรรมทางใจ เช่น ให้มีความยินดี

เสรีयरพงษ์ วรรณปก (2524 : 1) กล่าวไว้ว่า ลักษณะของค่านิยมควรมีลักษณะ

7 ประการ คือ

1. เป็นค่านิยมที่บุคคลนั้นเลือกอย่างอิสระเสรี ไม่มีใครบังคับทำให้เลือก
2. เป็นค่านิยมที่บุคคลนั้นเลือกจากตัวเลือกหลายตัว มีข้อยอมรับจากสิ่งที่มืออยู่เพียงสิ่งเดียว
3. เป็นค่านิยมที่บุคคลนั้นเลือกหลังจากได้พิจารณาถึงผลที่จะตามมาภายหลัง
4. เป็นค่านิยมที่บุคคลนั้นถนอมและเกื้อหนุน มีความภูมิใจในสิ่งที่ตนเลือกนั้น
5. เป็นค่านิยมที่บุคคลนั้นยอมรับอย่างเปิดเผย ยินดีที่จะยอมรับและบอกกล่าวสนับสนุนสิ่งนั้น
6. เป็นค่านิยมที่บุคคลนั้นยึดถือปฏิบัติ มีข้อเพียงแต่คำพูดหรือยอมรับแต่อย่างเดียว
7. เป็นค่านิยมที่บุคคลนั้นปฏิบัติซ้ำบ่อย ๆ มีข้อปฏิบัติเพียงครั้งเดียว

แรธส์ ฮาร์มิน และไซมอน (Raths, Harmin and Simon. 1966 : 28 - 29)

ได้ให้เกณฑ์ในการพิจารณาลักษณะของสิ่งที่จัดเป็นค่านิยมไว้ 7 ประการ ดังนี้

1. ค่านิยมต้องมีการเลือกอย่างเสรี หากมีการบังคับทำให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่งแล้วจะ
ไม่เป็นค่านิยมที่แท้จริง เพราะไม่ได้เกิดจากความยินยอมหรือเห็นคุณค่าของสิ่งนั้น ๆ อย่างแท้จริง
2. ค่านิยมที่เลือกนั้นเรามีโอกาสเลือกอย่างอื่นอีกหรือไม่ หากมีเพียงอย่างเดียว
ก็หมายความว่า เราไม่มีโอกาสเลือกคุณค่าด้วยการเปรียบเทียบ ถ้ามีเพียงอย่างเดียวคือจะรับหรือ
ไม่รับเท่านั้น นั่นคือ ไม่มีโอกาสพิจารณาข้อดีข้อเสีย ดังนั้นค่านิยมที่เราจะยึดถือนั้นต้องได้มาจาก
ค่านิยมหลาย ๆ อย่าง เพื่อจะได้มีโอกาสเปรียบเทียบคุณสมบัติต่าง ๆ ได้
3. การเลือกค่านิยมนั้น ได้พิจารณาถึงข้อดีข้อเสียและสิ่งต่าง ๆ ที่จะเกิดตามมาหรือไม่
ถ้าเลือกโดยไม่พิจารณาให้รอบคอบแล้วไม่ถือว่าเป็นค่านิยม การเลือกค่านิยมต้องไม่ชั่วร้ายแต่จะ
ใช้สติปัญญาใคร่ครวญอย่างรอบคอบ
4. เราได้รักษาค่านิยมที่เราเลือกแล้วอย่างจริงจังมั่นคงเพียงใด ถึงแม้เราจะไม่ค่อย
สบายใจนักที่จะกระทำ แต่ก็ได้กระทำด้วยสำนึกในคุณค่าและความภาคภูมิใจ
5. เราต้องยืนหยัดในค่านิยมที่เราได้เลือกมาแล้วอย่างมั่นคง หากเราไม่แน่วแน่ในค่านิยม
ที่เราเลือก เราอาจจะเกิดความกระตือรือร้นต่อการยอมรับในค่านิยมนั้น
6. เราได้แสดงออกด้วยการปฏิบัติเพื่อให้เห็นว่าเรายอมรับในค่านิยมนั้นหรือไม่
หากเรายอมรับค่านิยมใดไม่ปฏิบัติตามก็จะเรียกว่าค่านิยมไม่ได้

7. มีการกระทำซ้ำ ๆ ในสิ่งที่เรายอมรับเป็นค่านิยมเพียงใด หากเป็นกิจวัตรประจำวันหรือไม่ ค่านิยมนั้นจะปรากฏในรูปการกระทำต่าง ๆ ภายใต้อาการการณ์และเวลาที่แตกต่างกันไป การกระทำเพียงครั้งเดียวแล้วหายไปจะเรียกว่าเป็นค่านิยมไม่ได้ ค่านิยมต้องคงทนถาวรและเป็นแบบฉบับในการดำเนินชีวิตของเราในช่วงเวลาอันยาวนานพอสมควร

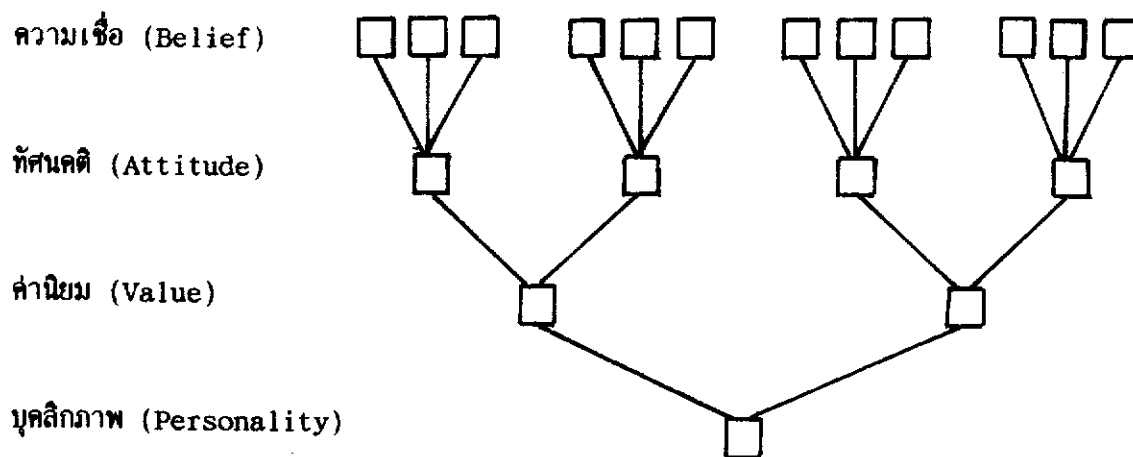
จากลักษณะของค่านิยมข้างต้นพอจะสรุปดังนี้ คือ

1. เลือกในสิ่งที่ตนต้องการและชอบพอจากค่านิยมหลาย ๆ ตัว ได้อย่างเสรี หลังจากที่ได้พิจารณาถึงผลอันต่อเนื่องอันจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามค่านิยมนั้น
2. รักษาค่านิยมที่เลือกแล้ว และมีความพึงพอใจในค่านิยมนั้นอย่างเปิดเผย
3. กระทำตามค่านิยมที่ยึดถือเป็นประจํา

การเกิดค่านิยม

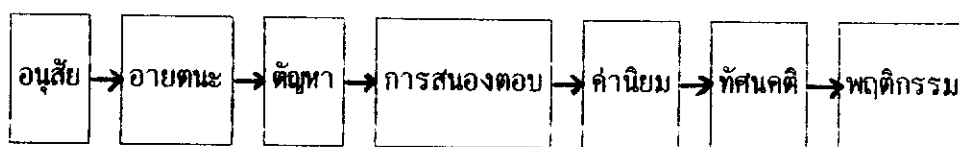
สำหรับการเกิดค่านิยมนั้น มีผู้กล่าวไว้หลายท่าน ดังนี้

ส.วาสนา ประวาลพฤษย์ (2524 : 1 - 6) ได้กล่าวถึง ลักษณะการเกิดค่านิยมตามแนวของ ไอแซกส์ (Eysenck) ว่าจุดกำเนิด : เริ่มของค่านิยมมาจาก ความรู้สึกที่เป็นทัศนคติ ต่อจากนั้นทัศนคติจะรวมตัวเป็นความรู้สึกที่มองเห็นคุณค่า ซึ่งเรียกว่า ค่านิยม ขั้นสุดท้ายบุคคลจะแสดงพฤติกรรมออกมาทางพฤติกรรมเป็นบุคลิกภาพติดตัวบุคคลตลอดไป ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 แสดงลักษณะการเกิดค่านิยมตามแนวคิดของ ไอแซกซ์ (Eysenck) (ส.วาสนา
ประมวลพฤษ. 2524 : 6)

นิพนธ์ คันทะเสวี (ม.ป.ป. : 17 - 19) ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมไม่ต่างจาก ไอแซกซ์ กล่าวคือ โดยอนุสัยหรือสันดานอันได้แก่ แนวโน้มที่ยึดถือหรือความเชื่อ ความชอบในสิ่งที่ สบอารมณ์ ความสะดวกสบาย ความสนุกสนาน แนวโน้มไม่พอใจในสิ่งที่ไม่พอใจ แนวโน้มที่สงสัย ลังเล ความอยากรู้ อยากเห็น ฯลฯ เมื่อกระตุ้นด้วยอายตนะภายนอก ได้แก่ รูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส ความคิด มากระทำต่ออายตนะภายใน ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ก่อให้เกิดการ สนองตอบต่อความอยากหรือค้นหา ถ้าการสนองตอบเป็นที่พอใจจะเกิดความชอบความนิยมเห็นสิ่งนั้น มีคุณค่ามีความหมาย ซึ่งก่อให้เกิดค่านิยม และจะมีอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรมหรือเป็นบุคลิกภาพ ตามความคิดของไอแซกซ์

ภาพประกอบ 2 แสดงการเกิดค่านิยมตามแนวทางของนิพนธ์ คันทะเสวี

ส่วน พันธ หันนาคินทร์ (2520 : 18) มองลักษณะการเกิดค่านิยมไปในอีกแนวทางหนึ่ง คือ ค่านิยมของแต่ละบุคคลนั้นเกิดจาก

1. ประสบการณ์ที่ได้รับการตรวจสอบแล้วของเขา และเนื่องจากประสบการณ์ที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคลจึงทำให้ค่านิยมของแต่ละบุคคลคิดผูกแตกต่างกันออกไป ถึงแม้ว่าเขาจะอยู่ในวัฒนธรรมหรือสังคมเดียวกันก็ตาม เมื่อประสบการณ์ของแต่ละบุคคลมีเพิ่มมากขึ้นก็จะมีผลกระทบกระเทือนทำให้เขาเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงค่านิยมเดิมของเขาขึ้น
2. ความคิดรวบยอด การวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วน ถึงผลที่จะตามมาในชีวิต

หน้าที่ของค่านิยม

ส่วนหน้าที่ของค่านิยมนั้น จานแนกได้ 3 ประการ คือ (สุนทรี โรคมิน, 2522 : 22)

ประการแรก ค่านิยมทำหน้าที่เป็นเกณฑ์ (Criteria) หรือมาตรฐาน (Standards) ที่ใช้ในการกระทำ พฤติกรรมการปฏิบัติหลายทาง คือ

1. ค่านิยมชักจูงบุคคลให้แสดงจุดยืนของเขานในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับสังคมออกมาเห็นชัด
2. ค่านิยมเป็นตัวช่วยกำหนดให้บุคคลเลือกอุดมการณ์ทางการเมืองบางอุดมการณ์มากกว่าอุดมการณ์อื่น ๆ
3. ค่านิยมเป็นเบ้าสถานที่ช่วยนำการกระทำให้บุคคลประพฤติและแสดงตัวต่อผู้อื่นตามที่ประพฤติเป็นปกติอยู่ทุกวัน
4. ค่านิยมเป็นเบ้าสถานที่ใช้ในการประเมิน ตัดสิน ชื่นชม ยกย่อง หรือตำหนิติเตียนตัวเอง หรือการกระทำของคนอื่น
5. ค่านิยมเป็นจุดศูนย์กลางของการศึกษากระบวนการเปรียบเทียบ คือ ใช้ค่านิยมเป็นเบ้าสถานที่ในการเปรียบเทียบว่า บุคคลมีค่านิยม ความสามารถเท่ากับผู้อื่นมากน้อยแค่ไหน
6. ค่านิยมเป็นเบ้าสถานที่ถูกใช้เป็นฐานสำหรับกระบวนการให้เหตุผลต่อความนึกคิดและการกระทำของตน เพื่อสร้างไว้ซึ่งศักดิ์ศรีของตน

ประการที่ 2 ค่านิยมที่นำที่เป็นที่รวมของหลักการและเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เรารู้มาเพื่อช่วยให้ตัดสินใจเลือกระหว่างทางเลือกต่าง ๆ และเป็นการช่วยแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น

ประการที่ 3 ค่านิยมที่นำที่เป็นตัวบ่งชี้ความต้องการของมนุษย์ โดยถือว่าค่านิยมเป็นองค์ประกอบของแรงจูงใจในตัว เช่นเดียวกับองค์ประกอบทางด้านความรู้สึกอารมณ์ และพฤติกรรม ค่านิยม "วิถีปฏิบัติ" เป็นแรงจูงใจ ก็เพราะวิถีปฏิบัติที่คิดว่าเป็นที่ดีที่สุด (Idealized) เป็นวิถีทางหรือเป็นเครื่องมือที่ช่วยนำไปสู่เป้าหมายปลายทางที่ปรารถนาในทาง "ค่านิยมจุดหมายปลายทาง" ส่วนค่านิยมจุดหมายปลายทาง เป็นแรงจูงใจที่เป็นเป้าหมายที่เหนือกว่า (Super Goal) เป้าหมายเร่งด่วนเฉพาะหน้า (Urgent Immediate Goal)

ความหมายค่านิยมในการเลือกอาชีพ

ได้มีนักจิตวิทยาการแนะแนวทั้งชาวต่างประเทศและชาวไทย ได้ให้ความหมายค่านิยมในอาชีพว่า ดังนี้

เพอร์โรน (Perrone. 1965 : 254) ได้ให้ความหมายของค่านิยมในอาชีพไว้ว่า หมายถึง แนวโน้มที่บุคคลมีปฏิกิริยาต่อความพอใจเกี่ยวกับงาน อันเป็นผลจากการสังเกตพิจารณาไตร่ตรองถึงลักษณะของงานอย่างรอบคอบแล้ว และเพอร์โรน ได้พิจารณาถึงลักษณะของงานที่บุคคลเกิดความพอใจและยึดถือเป็นเกณฑ์ในการเลือกอาชีพ

ซูเปอร์ (Super. 1970 : 4) ได้อธิบายความหมายเกี่ยวกับค่านิยมในชีวิตและงาน (Value in Live and Work) ไว้ว่า ค่านิยม หมายถึง คุณภาพ ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วเป็นที่พึงปรารถนาแก่จิตใจ เป็นเป้าหมายหรือวิธีการที่มุ่งไปสู่เป้าหมายที่พึงปรารถนา ค่านิยมอาจเกี่ยวข้องกับความสุขและความดีเป็นคุณค่าที่บุคคลต้องแสวงหา มีช่งกิจกรรมหรือวัตถุใด ๆ ที่ห่อหุ้มอยู่ภายนอก ค่านิยมจึงเป็นเรื่องที่ลึกกว่าความสุข เช่น ความสนใจเชิงวิทยาศาสตร์ เป็นค่านิยมทางปัญญา และความสนใจเชิงธุรกิจอันหมายถึง การได้มาซึ่งวัตถุเป็นค่านิยมทางเศรษฐกิจ

จิตราวี เนตรหิน (2513 : 7) ได้ให้ความหมายค่านิยมทางอาชีพคือ การเลือกคุณลักษณะทางอาชีพตามที่ตนชอบ และพอใจ

ประมวล วิทยากร (2520 : 6) กล่าวไว้ว่า ค่านิยมในอาชีพ หมายถึง การเลือกคุณลักษณะของอาชีพตามความชอบ ความสนใจและความปรารถนา ซึ่งการเลือกดังกล่าวได้รับการประเมินโดยการสังเกต และพิจารณาอย่างรอบคอบแล้วว่าเป็นสิ่งที่ดีที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ นิตยา ชรรณพันธ์ (2523 : 7) กล่าวไว้ว่า ค่านิยมในอาชีพ หมายถึง ความชอบ ความสนใจและความปรารถนาในการเลือกคุณลักษณะของอาชีพด้วยการประเมินโดยใช้การสังเกต และพิจารณาอย่างรอบคอบแล้วว่าเป็นสิ่งที่ดีที่สุด

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2531 : 11) ให้ความหมายค่านิยมในการทำงาน หมายถึง สิ่งที่คุณคนเชื่อว่ามีค่าสำคัญในการทำงานของเขา สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นความรู้สึกพึงพอใจอันเป็นผลลัพธ์ที่ได้จากงานของเขา สิ่งที่คุณคนเรายึดถือแต่ละอย่างนี้ มีความสำคัญไม่เท่าเทียมกันเสมอไป บางอย่างอาจจะมีความสำคัญอย่างใหญ่หลวงต่อคนบางคน แต่บางอย่างก็อาจจะมีความสำคัญมากต่อคนอื่น ๆ

จากความหมายของจิตวิทยาการแนะแนวกล่าวไว้ พอจะสรุปได้ว่า ค่านิยมในเลือกอาชีพ หมายถึง ความเชื่อจากกการที่คุณคนได้ประเมินและยอมรับอย่างเปิดเผยว่า อาชีพที่ตนเลือกนั้น จะสนองผลลัพธ์ตามที่ตนปรารถนาและต้องการมากที่สุดในชีวิต

ทฤษฎีการเลือกอาชีพ

เนื่องด้วยทฤษฎีการเลือกอาชีพมีหลายทฤษฎี สำหรับทฤษฎีการเลือกอาชีพที่กล่าวถึงค่านิยมว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ ได้แก่ทฤษฎีต่อไปนี้ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2531 : 36 - 42)

1. ทฤษฎีการเลือกอาชีพของกินซ์เบอร์เกอร์ กล่าวว่า ค่านิยมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งต่อการเลือกอาชีพของคุณคน ค่านิยมจะเริ่มเข้าสู่กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพเมื่อคุณคนมีอายุอยู่ในช่วง 15 - 16 ปี และบุคคลที่อยู่ในช่วงอายุนี้นี้จะให้ความสำคัญค่านิยมในการตัดสินใจเลือกงานหรืออาชีพสูงกว่าความสนใจและความสามารถ

ในระยะแรก กิ้นซ์เบอร์เกอร์ได้กล่าวถึง หลักของกระบวนการเลือกอาชีพไว้ดังต่อไปนี้

- (1) การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการพัฒนาที่ต่อเนื่อง ซึ่งใช้เวลามากกว่า 6 หรือ 7 ปี และโดยทั่ว ๆ ไปจะใช้เวลามากกว่า 10 ปี
- (2) การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการเชื่อมโยงหรือกระบวนการต่อเนื่องในแต่ละวัยมากกว่าการตัดสินใจเพียงครั้งเดียว ค่านิยม สภาพแวดล้อมที่เป็นจริง คุณลักษณะทางจิตวิทยา โอกาสทางการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีผลต่อกระบวนการเลือกอาชีพ
- (3) การเลือกอาชีพ เป็นกระบวนการที่เป็นขั้นตอน ไม่ย้อนกลับ
- (4) การเลือกอาชีพ เป็นกระบวนการที่ประสมประสานระหว่างความต้องการและองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับสภาพความเป็นจริง (เช่น ความถนัด ความสามารถ ฯลฯ) องค์ประกอบด้านการศึกษา (เช่น ถ้าได้รับการศึกษาสูง ช่องทางการเลือกประกอบอาชีพจะมีมาก) องค์ประกอบด้านค่านิยมและองค์ประกอบด้านอารมณ์

ต่อมา กิ้นซ์เบอร์เกอร์ได้ปรับปรุงหลักของกระบวนการเลือกอาชีพ โดยเพิ่มเติมข้อความบางประการ ดังนี้

- (1) กระบวนการเลือกอาชีพและการพัฒนาการทางอาชีพเกิดขึ้นตลอดชีวิตและ เป็นกระบวนการแบบเปิด ต่อเนื่องกันตลอดชีวิต และจากการศึกษาเกี่ยวกับชีวิตการทำงานของบุคคล ทั้งชายและหญิงพบว่า สาเหตุที่สำคัญของการเปลี่ยนงานหรือเปลี่ยนอาชีพในระยะหลังเป็นเพราะว่างานใหม่ให้ความพึงพอใจ ได้เสรีภาพ เปลี่ยนความรับผิดชอบ ลดความกดดันหรือได้ทางเลือกใหม่ในการทำงาน
- (2) กระบวนการเลือกอาชีพ เป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลาในการเตรียมตัวเลือกอาชีพ โดยใช้เวลาเพิ่มขึ้น และพบว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาถึงร้อยละ 80 ศึกษาจนสำเร็จปริญญาตรี และประมาณครึ่งหนึ่งของนักเรียนกลุ่มดังกล่าวนี้ได้ศึกษาต่อ หรือบางคนก็ฝึกงานต่อ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ มีได้ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจเลือกอาชีพในระยะแรก ๆ ซึ่งแต่เดิมนั้นกิ้นซ์เบอร์เกอร์เข้าใจว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพนั้น จะขึ้นอยู่กับการตัดสินใจเลือกในระยะแรก ๆ อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันกลุ่มสาวที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นจะวางแผนการเพื่อให้มีโอกาสได้เลือกอาชีพมากขึ้น และอย่างน้อยที่สุด

เพื่อให้แน่ใจว่า ตัวเขานั้นมีสิทธิที่จะได้ เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยหรือได้งานที่ดี โดยมุ่งหวังว่า บุคคลที่ได้รับการศึกษาสูง โอกาสที่เขาจะเลือกอาชีพจะกว้างขวางขึ้น

(3) การเลือกอาชีพในปัจจุบัน มีแค่เพียงแต่ว่าเป็นการประสมประสานหรือรวม-
 ขอมระหว่างความต้องการ หรือความมุ่งหวัง กับองค์ประกอบที่เกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงเท่านั้น
 ทั้งนี้เพราะว่าในปัจจุบัน การเลือกอาชีพมิได้หยุดแต่เพียงแค่นั้น แต่บุคคลจะแสวงหางานที่เหมาะสม
 มากที่สุดสำหรับตน ซึ่งการแสวงหางานหรืออาชีพที่เหมาะสมที่สุดนั้น เป็นกระบวนการต่อเนื่อง และ
 จากการศึกษาระยะยาวพบว่า บุคคลมีความพยายามที่จะสนองความต้องการที่สำคัญ ตลอดทั้งมีความ
 พยายามจะสนองความพึงพอใจของตนอย่างไม่หยุดยั้ง โดยการเลือกงานที่จะเปิดโอกาสที่จะสนอง
 ความต้องการที่สำคัญของตนเมื่อมีโอกาส

(4) ข้อจำกัดบางประการที่เป็นอุปสรรคต่อการเลือกอาชีพ ได้แก่ สภาพของ
 ครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ บิดามารดามีระดับการศึกษาต่ำ เจตคติ และค่านิยมของบิดามารดาที่มีต่อ
 การเลือกอาชีพของบุตรธิดา การเป็นชนกลุ่มน้อย ความไม่กลมกลืนระหว่างการศึกษา กับอาชีพที่จะ
 เลือก ตลอดทั้งโอกาสที่จะรู้จักหรือมีความสัมพันธ์กับสถาบันต่าง ๆ ในชุมชน

(5) โอกาสในโลกของงาน โดยรับรู้เกี่ยวกับโอกาสของบุคคลนั้น ๆ ว่ามีโอกาส
 ที่จะทำงานนั้น ๆ มากน้อยเพียงใด

(6) ค่านิยมของบุคคล มีบทบาทสำคัญในการแสวงหาหรือค้นคว้าหาความพึงพอใจ
 ของบุคคลนั้น และมีอิทธิพลต่อแบบแผนหรือวิถีชีวิตของบุคคล ซึ่งมีผลกระทบต่อการตัดสินใจเลือก
 อาชีพโดยบุคคลจะพยายามสร้างสมดุลย์ระหว่างงานและกิจกรรมอื่น ๆ

2. ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ ซูเปอร์ กล่าวว่า ค่านิยมมีความสำคัญยิ่งต่อการเลือก
 อาชีพของบุคคลที่อยู่ในวัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 15 - 16 ปี

สำหรับกระบวนการเลือกอาชีพของบุคคลนั้น ขึ้นอยู่กับว่าอาชีพที่เขาเลือกนั้นทำให้
 เขาสามารถแสดงบทบาทตามความต้องการของเขาได้ ทั้งในโลกส่วนตัวของบุคคลนั้นและในโลก
 ของความจริง

นอกจากนี้ ซูเปอร์ กล่าวว่า "การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการต่อเนื่อง และใน
 กระบวนการเลือกอาชีพนี้บุคคลจะเลือกอาชีพโดยห่างไกลจากความเป็นจริงในช่วงอายุต้น และ

ระดับของความเป็นจริงจะเพิ่มขึ้นเมื่ออายุเพิ่มขึ้น" และซูเปอร์ยังได้สรุปไว้ว่า "บุคคลจะมีความนึกคิด และจะตระหนักเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพมากหรือน้อย จะขึ้นกับลำดับขั้นพัฒนาการทางอาชีพของบุคคลนั้น"

คุณลักษณะของค่านิยมในการเลือกอาชีพ

เนื่องจากค่านิยมเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเลือกอาชีพ จึงได้มีการศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมในอาชีพไว้บ้าง และแต่ละคนได้แบ่งค่านิยมในอาชีพออกเป็นหลาย ๆ ด้านแตกต่างกันไปบ้าง คล้ายคลึงกันบ้าง ดังต่อไปนี้

เซนเตอร์ส (Centers. 1949 : 151 - 160) ได้สร้างแบบสอบถามขึ้นมาชุดหนึ่ง เรียกว่า Job Values and Desires Questionnaires ซึ่งประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับค่านิยมในอาชีพ 10 ด้าน คือ

1. ด้านความเป็นผู้นำ (Leadership)
2. ด้านประสบการณ์ที่น่าสนใจ (Interesting Experience)
3. ด้านความนิยมนับถือ (Esteem)
4. ด้านอำนาจ (Power)
5. ด้านความมั่นคงปลอดภัย (Security)
6. ด้านการได้แสดงออกด้วยตนเอง (Self - Expression)
7. ด้านรายได้ (Profit)
8. ด้านชื่อเสียง (Fame)
9. ด้านการบริการสังคม (Social Service)
10. ด้านความมีอิสระ (Independence)

เซนเตอร์ส ใช้แบบสอบถามนี้ศึกษาหาความแตกต่างของความต้องการ และค่านิยมในอาชีพของบุคคลที่มีชั้นของสังคมแตกต่างกัน พบว่า คนชั้นกลางเลือกค่านิยมในอาชีพด้านการได้แสดงออกด้วยตนเอง ส่วนบุคคลระดับที่ใช้แรงงานเลือกค่านิยมด้านความมั่นคงปลอดภัยแบบสอบถามค่านิยม

ของเซนเตอร์นี้ ต่อมาผู้ไปใช้ศึกษาวิจัยอีกหลายท่าน จึงเกอร์ส สเตฟเฟอร์ และวากแมน (Wagman. 1965 : 258 - 262) และทอมสัน (Thompson. 1966 : 850 - 851)

มิลเลอร์ (Miller. 1956 : 244 - 246) ได้ศึกษาค่านิยมในอาชีพของนักศึกษา ระดับมหาวิทยาลัย โดยแบ่งค่านิยมในอาชีพออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. ด้านความมั่นคงปลอดภัย (Security)
2. ด้านความพอใจในอาชีพ (Career Satisfaction)
3. ด้านเกียรติยศ (Prestige)
4. ด้านบริการสังคม (Social Rewards)

✓ โอ คอนเนอร์ และคินเนน (O'Conner and Kinnane อ้างอิงมาจาก Kinnane and Bannon. 1964 : 273 - 279) ได้สร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาค่านิยมในอาชีพชื่อ Work - Values Inventory โดยวิเคราะห์องค์ประกอบของค่านิยมในอาชีพ ออกเป็น 10 ด้าน คือ

1. ด้านสวัสดิภาพทางสังคม (Social welfare) เป็นองค์ประกอบของความพอใจอันเนื่องมาจากการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น และการทำให้โลกเป็นสถานที่ที่สวยงาม
2. ด้านการให้คำแนะนำ (Supervision) เป็นองค์ประกอบของความพอใจอันเนื่องมาจากการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทำงานแก่ผู้อื่น
3. ด้านความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) เป็นองค์ประกอบของความพอใจอันเนื่องมาจากการได้ประดิษฐ์คิดค้นสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ขึ้นมา
4. ด้านความหลากหลาย (Variety) เป็นองค์ประกอบของความพอใจอันเนื่องมาจากการได้ทำงานหลาย ๆ อย่างไม่ซ้ำซากจำเจ
5. การได้รับผลสำเร็จ (Accomplishment) เป็นองค์ประกอบของความพอใจอันเนื่องมาจากความรู้สึกว่าจะได้รับผลสำเร็จงานที่สุด
6. ด้านความอิสระ (Freedom) เกี่ยวกับความพอใจอันเนื่องมาจากการได้รับอนุญาตให้ทำหรือใช้ชีวิตตามแบบที่ตนต้องการ
7. ด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ (Economic Security) เกี่ยวกับความพอใจในการที่จะได้รับเงินทดแทนมาก ๆ ถึงแม้ว่าจะทำงานหนัก

8. ด้านความพอใจในการสมาคม (Pleasant Associates) เป็นองค์ประกอบของความพอใจที่ได้จากการทำงาน ซึ่งต้องติดต่อสัมพันธ์อันดีกับผู้ร่วมงานและมีหัวหน้างานที่ตรงไปตรงมา

9. ด้านเกียรติยศ (Prestige) เกี่ยวกับความพอใจอันได้จากการที่เพื่อนร่วมงานยอมรับตนเองและผลงานที่ทำ

10. ความพอใจในสิ่งแวดล้อม (Pleasant Surroundings) งานที่ทำอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่น่าพอใจ

ค่านิยมทั้ง 10 ด้านนี้ยังจัดเป็นประเภทได้ 2 ประเภท คือ

1. ค่านิยมที่เกิดจากภายใน (Intrinsic) ซึ่งประกอบด้วยค่านิยมในอาชีพด้านสวัสดิภาพทางสังคม การให้คำแนะนำ ความคิดสร้างสรรค์ และการทำงานหลายอย่างไม่ซ้ำซากจำเจ

2. ค่านิยมที่เกิดจากภายนอก (Extrinsic Rewards) ประกอบด้วยค่านิยมในอาชีพด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความพอใจในการสมาคม เกียรติยศ และความพอใจในสิ่งแวดล้อม

กริบบอนส์ และโลเนสส์ (Gribbons and Lohnes. 1965 : 250) ได้แบ่งค่านิยมในอาชีพออกเป็น 12 ด้าน คือ

1. ด้านความก้าวหน้า (Advancement) หมายถึง โอกาสที่จะรุ่งเรืองและก้าวหน้าในการทำงาน มีอนาคตดี สามารถที่จะได้เป็นผู้จัดการในองค์กรและสามารถที่จะทำงานโดยได้จากงานระดับต่ำขึ้นไปถึงงานระดับสูงได้

2. ด้านความต้องการ (Demand) หมายถึง ที่เป็นที่ต้องการของสังคม

3. สภาพทางภูมิศาสตร์ และการท่องเที่ยว (Geographic Location, Travel) หมายถึง งานที่ได้ท่องเที่ยวไปในที่ต่าง ๆ และได้รับการเรียนรู้จากการท่องเที่ยว

4. ด้านความสนใจ (Interest) หมายถึง งานที่คนสนใจจะกระทำอย่างแท้จริง

5. การแต่งงานและครอบครัว (Marriage and Family) หมายถึง งานที่พอจะมีเวลาให้แก่ครอบครัว บ้าน และสัตว์เลี้ยง

6. การบริการสังคม (social Service) คือ การมีโอกาสดูแลช่วยเหลือผู้อื่นสามารถทำให้ผู้อื่นได้รับความพอใจได้

7. การเกี่ยวข้องกับบุคคล (Personal Contact) คือ การมีโอกาสดำพบเพื่อนใหม่ ๆ ขอบพบปะกับบุคคล และการได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น

8. ด้านความสามารถ (Preparation Ability) หมายถึง การทำงานที่ต้องใช้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่

9. ด้านเกียรติยศ (Prestige) หมายถึง งานที่ทำให้บุคคลอื่นมีความชื่นชมในตน ใ้การยอมรับและยกย่อง

10. ด้านเงินเดือน (Salary) หมายถึง งานที่มีรายได้ดีพอที่จะสามารถครอบครัวและเหลือเก็บสะสมไว้

11. ด้านความพอใจ (Satisfaction) หมายถึง งานที่ทําแล้วทำให้เกิดความสุข ความพอใจ ได้ทํางานสิ่งที่ได้ผลคุ้มค่า

12. จุดมุ่งหมายส่วนตัว (Personal Goal) หมายถึง งานที่สามารถพัฒนาตนเองและ ทำให้รู้จักตนเองดีขึ้น

เพอร์รอน (Perrone. 1965 : 254) แบ่งค่านิยมในอาชีพออกเป็น 16 ด้าน คือ

1. ด้านรายได้ดี (Good Income)
2. ด้านความสนใจงานอย่างแท้จริง (Really Interesting Work)
3. ด้านการใช้ความสามารถพิเศษ (Use Special Talent)
4. ต้องการเดินทาง (Travel)
5. ต้องการช่วยเหลือผู้อื่น (Be Helpful to Others in Society)
6. ด้านการทํานําที่เป็นผู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับความสามารถ (Function in a Supervisory Capacity)
7. ความก้าวหน้า (Get Ahead Rapidly)
8. ด้านการทำงานกับคน (Work with People)
9. ด้านการทำงานกับสิ่งของวัตถุ (Work with Things or Materials)
10. ด้านความมั่นคงปลอดภัย (Security Future)
11. ด้านการใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Do Original Creative Work)

12. เป็นอิสระ (Free from Supervision in one's Work)
13. มีเวลาพอที่จะทำให้แก่ครอบครัว (Have enough Time for one's Family)
14. มีเวลาพอที่จะอุทิศให้แก่งานอดิเรก (Have Time to Pursue one's Interests and Hobbies)
15. มีโอกาสที่จะศึกษาต่อไปได้อีก (Have Opportunity to Pursue Further Studies)
16. มีโอกาสที่จะพัฒนาทักษะในการทำงาน (Have Opportunity to Improve Work Skills)

โร (Shertzer, Edwin and Shelley. 1971 : 356 ; citing Roe. 1957 : 212 - 217) ได้สรุปว่า ความต้องการที่บุคคลนำมาพิจารณาในการเลือกอาชีพด้วย คือ

1. ความต้องการด้านเสรีระ
2. ความต้องการความปลอดภัย
3. ความต้องการเป็นเจ้าของและความรัก
4. ความต้องการความสำคัญ ยกย่องนับถือ และมีคุณค่า
5. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต
6. ความต้องการความเข้าใจ เป็นตัวของตัวเอง
7. ความต้องการความสวยงาม
8. ความต้องการข้อมูลต่าง ๆ

ซูเปอร์ (Super. 1970 : 8 - 10) ได้จำแนกค่านิยมในการทำงานเป็น 15 ด้าน คือ

1. ค่านิยมในการทำงานด้านความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่เกี่ยวกับการประดิษฐ์ คิดค้น ออกแบบ และพัฒนาแนวคิดใหม่ ๆ ค่านิยมในการทำงานด้านความคิดสร้างสรรค์นี้เกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับบุคคลที่มีความสนใจทางด้านศิลปะและวิทยาศาสตร์ และจะพบในบุคคลที่ชอบแสดงความรู้สึนึกคิดของตนเอง
2. ค่านิยมในการทำงานด้านการบริหารหรือการจัดการ (Management) เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่ต้องมีการวางแผนและจัดสรรงานให้ผู้อื่นทำ ค่านิยมด้านนี้ จะพบในบุคคลที่ชอบงาน

ทางด้านธุรกิจ หรือบุคคลที่สนใจในการติดต่อกับงานหลาย ๆ อาชีพ หรือบุคคลที่ชอบวางแผนการทำงานของตนเอง

3. ค่านิยมในการทำงานด้านสัมฤทธิ์ผล (Achievement) เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่ส่งเสริมให้บุคคลประสบความสำเร็จจากการทำงาน และก่อให้เกิดความพึงพอใจในงาน ทั้งยังเป็นสิ่งที่ช่วยให้บุคคลมุ่งทำงานเพื่องานด้วย บุคคลที่มีค่านิยมในการทำงานด้านสัมฤทธิ์ผลนี้ จะมีลักษณะมุ่งมั่นในการทำงาน และต้องการเห็นผลสำเร็จในการทำงาน

4. ค่านิยมในการทำงานด้านสภาพแวดล้อม (Surrounding) เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงาน ซึ่งมีสภาพแวดล้อมที่มีบรรยากาศสุขสบาย และบุคคลที่ทำงานในสภาพแวดล้อมนั้นแล้วเกิดความสุข ค่านิยมในการทำงานด้านสภาพแวดล้อมนี้ เน้นสภาพแวดล้อมทางวัตถุที่จะช่วยอำนวยความสะดวกประสบความสำเร็จในการทำงาน เช่น สภาพที่ทำงานที่สะอาด ไม่มีเสียงอึกที่ก่าร้อนจัด หรือเย็นจัดเกินไป สิ่งเหล่านี้มีความสำคัญต่อบุคคลที่มีความสนใจสภาพแวดล้อมพร้อม ๆ กับสนใจในการทำงาน

5. ค่านิยมในการทำงานด้านความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน (Supervisory Relations) เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่ต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บังคับบัญชาและผู้บังคับบัญชาจะต้องเป็นบุคคลที่มีเหตุผลและยุติธรรม

6. ค่านิยมในการทำงานด้านวิถีชีวิต (Way of Life) เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่เปิดโอกาสให้บุคคลดำเนินชีวิตตามที่ตนต้องการ หรือชอบ หรืออยากจะเป็น

7. ค่านิยมในการทำงานด้านความมั่นคงปลอดภัย (Security) เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่มีความมั่นคงปลอดภัย ทำให้ผู้ทำงานนั้น ๆ มั่นใจได้ว่า จะมีงานทำตลอดไป

8. ค่านิยมในการทำงานด้านผู้ร่วมงาน (Associates) เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับลักษณะงานที่ทำให้บุคคลนั้นได้ติดต่อกับผู้ร่วมงานที่ตนพอใจ โดยเฉพาะผู้ร่วมงานในระดับเดียวกันหรือต่ำกว่า

9. ค่านิยมในการทำงานด้านสุนทรีย์ (Esthetics) เป็นค่านิยมที่เกี่ยวกับงานที่ช่วยให้บุคคลได้สร้างสิ่งสวยงาม และเพิ่มความงดงามให้แก่โลก บุคคลที่มีค่านิยมในการทำงานด้านสุนทรีย์ส่วนมากจะเป็นบุคคลที่มีความสนใจงานทางศิลปะ

10. ค่านิยมในการทำงานด้านความมีศักดิ์ศรี (Prestige) เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงาน ซึ่งให้เกียรติกับบุคคลที่ทำงานนั้น ค่านิยมในการทำงานด้านความมีศักดิ์ศรี แสดงให้เห็นว่า บุคคลปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะได้รับการยอมรับนับถือจากบุคคลอื่น มากกว่าจะอยู่ในสถานะที่มีอำนาจเหนือผู้อื่น ค่านิยมด้านนี้จะสัมพันธ์กับบุคคลที่มีความสนใจในงานที่ต้องติดต่อกับบุคคลหลาย ๆ อาชีพ

11. ค่านิยมในการทำงานด้านความมีอิสระ (Independence) เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงาน ซึ่งบุคคลที่ทำงานนั้นมีอิสระในการทำงานตามที่ตนปรารถนา ค่านิยมในการทำงานด้านนี้แสดงให้เห็นว่า บุคคลที่ทำงานนั้นมักจะมุ่งในด้านความพึงพอใจของตนเอง

12. ค่านิยมในการทำงานด้านการทำงานหลาย ๆ ด้าน หรือความหลากหลายของงาน (Variety) เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่เปิดโอกาสให้บุคคลทำงานหลาย ๆ ด้านในขณะเดียวกัน งานที่ทำงานก็ต้องไม่ซ้ำซาก จำเจ ค่านิยมในการทำงานด้านนี้ แสดงให้เห็นว่าบุคคลจะทำงานตามความพึงพอใจของตนมากกว่ามุ่งทำงานเพื่องาน

13. ค่านิยมในการทำงานด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (Economic Returns) เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่มีรายได้ดี สามารถร่ำรวยได้มาจัดซื้อสิ่งของเพื่อสนองความต้องการได้ บุคคลที่มีค่านิยมในการทำงานด้านนี้ จึงมีความปรารถนาที่จะได้รับรายได้เพื่อมาซื้อวัตถุสิ่งของที่จะช่วยอำนวยความสะดวกสบายให้ตนเอง

14. ค่านิยมในการทำงานด้านบริการสังคม (Altruism) เป็นค่านิยมซึ่งสัมพันธ์กับงานที่สามารถให้สวัสดิการ ให้ความช่วยเหลือสงเคราะห์บุคคลอื่น และก่อประโยชน์แก่บุคคลอื่น ค่านิยมในการทำงานด้านนี้ แสดงให้เห็นว่า บุคคลนั้นมีความสนใจ หรือมีค่านิยมในการบริการสังคม

15. ค่านิยมในการทำงานด้านการกระตุ้นให้เข้าปัญญา (Intellectual Stimulation) เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่เปิดโอกาสให้บุคคลได้ใช้ความคิดอย่างอิสระประเมินผลการทำงานของตนจากการเรียนรู้ และสามารถคิดค้นสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นนามธรรมมาให้เป็นรูปธรรมได้

สำหรับประเทศไทยศึกษาเรื่องค่านิยมในอาชีพ และได้แบ่งค่านิยมในอาชีพ ออกเป็นด้าน ๆ ดังนี้

จิตรอารี เนตรหิน (2513 : 77) ซึ่งได้แบ่งค่านิยมในอาชีพออกเป็น 7 ด้าน คือ

1. ด้านความมั่นคงปลอดภัย
2. ด้านรายได้
3. ด้านความเป็นผู้นำ
4. ด้านความเป็นอิสระ
5. ด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้า
6. ด้านการบริการสังคม
7. ด้านความพอใจในการทำงานกับธรรมชาติ

ประมวล วิทยากร (2520 : 6) ได้แบ่งค่านิยมในอาชีพออกเป็น 9 ด้าน คือ

1. ด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้า
2. ด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคล
3. ด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพ
4. ด้านรายได้
5. ด้านความเป็นอิสระ
6. ด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ
7. ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ
8. ด้านความสามารถ
9. ด้านความมีระเบียบแบบแผน

นิตยา ธรรมพันธุ์ (2523 : 5) ได้แบ่งค่านิยมในอาชีพออกเป็น 11 ด้าน คือ

1. ด้านเกียรติยศชื่อเสียง
2. ด้านความก้าวหน้า
3. ด้านบริการสังคม
4. ด้านมั่นคงในอาชีพ
5. ด้านรายได้
6. ด้านความมีอิสระ
7. ด้านความมีอำนาจ

8. ด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ
9. ด้านความเหมาะสมกับความสามารถ
10. ด้านความมีระเบียบแบบแผน
11. ด้านความเสียสละ

วิไลวรรณ นุ่มประสิทธิ์ (2530 : 5 - 6) ได้แบ่งค่านิยมในอาชีพออกเป็น 6 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านรายได้ หมายถึง งานที่มีรายได้ดีพอที่จะค่าจุนครอบครัวและเหลือเก็บ
2. ด้านความมั่นคงปลอดภัย หมายถึง งานที่มีสวัสดิการต่อผู้ทำ เช่น ผู้ทำได้รับการคุ้มครองทางกฎหมาย ได้แก่ งานสำนักงาน
3. ด้านบริการสังคม ทาประโยชน์ต่อสังคม หมายถึง งานที่มีโอกาสได้ช่วยเหลือผู้อื่น สามารถทำให้ผู้อื่นได้รับความพอใจได้
4. ด้านเกียรติยศชื่อเสียง และด้านความก้าวหน้า หมายถึง งานที่มีโอกาสที่จะรุ่งเรืองก้าวหน้าในการทำงาน มีอนาคต และเป็นงานที่ทาให้บุคคลอื่นมีความชื่นชมในตน ให้การยอมรับและยกย่อง
5. ด้านธรรมชาติของงานและวัตถุ หมายถึง งานที่ต้องใช้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ เมื่อทาแล้วทาให้เกิดความสุข ความพอใจ และได้ผลคุ้มค่า
6. ด้านความมีอิสระ หมายถึง งานที่ทาที่มีความเป็นตัวของตัวเองไม่ต้องทาตามคำสั่งผู้อื่น สามารถทาในสิ่งที่ตนพึงพอใจได้ตามที่ต้องการ

พองพรรณ เกิดพิทักษ์ (2531 : 11 - 12) ได้แบ่งค่านิยมในอาชีพออกเป็น 16 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ค่านิยมในการทำงานด้านความคิดสร้างสรรค์ เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่เกี่ยวกับการประดิษฐ์ คิดค้น ออกแบบ และพัฒนาแนวคิดใหม่ ๆ
2. ค่านิยมในการทำงานด้านการบริหาร เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่ต้องมีการวางแผน และจัดสรรงานให้ผู้อื่นทา

3. ค่านิยมในการทำงานด้านสัมฤทธิ์ผล เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่ส่งเสริมให้บุคคลประสบความสำเร็จจากการทำงาน และก่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่ช่วยใหบุคคลมุ่งมั่นทำงานเพื่องานด้วย
4. ค่านิยมในการทำงานด้านสภาพแวดล้อม เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานซึ่งมีสภาพแวดล้อมที่มีบรรยากาศที่สุขสบาย ตลอดจนมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่ช่วยใหบุคคลที่ทำงานในสถานที่นั้นมีความสุข สำหรับค่านิยมในการทำงานด้านสภาพแวดล้อมนี้ เน้นสภาพแวดล้อมทางวัตถุที่จะช่วยอำนวยความสะดวกมีความสุขในการทำงาน
5. ค่านิยมในการทำงานด้านความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่ผู้ปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างาน
6. ค่านิยมในการทำงานด้านวิถีชีวิต เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่เปิดโอกาสให้บุคคลได้ใช้ชีวิตตามที่ตนเองชอบหรือต้องการ
7. ค่านิยมในการทำงานด้านความมั่นคงปลอดภัย เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่มีความมั่นคงปลอดภัย และเป็นงานที่ทำให้ผู้ปฏิบัติงานมั่นใจได้ว่า จะมีงานทำตลอดไป
8. ค่านิยมในการทำงานด้านผู้ร่วมงาน เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่เปิดโอกาสให้บุคคลที่ปฏิบัติงาน ได้ติดต่อกับผู้ร่วมงานที่ตนเองพอใจ โดยเฉพาะผู้ร่วมงานในระดับเดียวกันหรือต่ำกว่า
9. ค่านิยมในการทำงานด้านสุนทรีย์ เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่ช่วยใหบุคคลได้สร้างสิ่งสวยงาม และเพิ่มความงดงามให้แก่โลก
10. ค่านิยมในการทำงานด้านความมีศักดิ์ศรี เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานซึ่งทำให้เกียรติกับบุคคลที่ทำงานนั้น
11. ค่านิยมในการทำงานด้านความมีอิสระ เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานซึ่งบุคคลที่ทำงานนั้นมีอิสระในการทำงานตามที่ตนเองปรารถนา
12. ค่านิยมในการทำงานด้านการทำงานหลาย ๆ ด้าน เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่เปิดโอกาสให้บุคคลทำงานหลาย ๆ ด้าน ในขณะเดียวกัน งานที่ทำได้ยังไม่ซ้ำซากจำเจ
13. ค่านิยมในการทำงานด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่มีรายได้ดีหรือรายได้สูงเพียงพอที่จะเลี้ยงชีพและซื้อสิ่งของ เพื่อสนองความต้องการได้

14. ค่านิยมในการทำงานด้านบริการสังคม เป็นค่านิยมซึ่งสัมพันธ์กับงานที่สามารถทำให้สวัสดิการ ให้ความช่วยเหลือ สงเคราะห์บุคคลอื่น และก่อประโยชน์แก่ผู้อื่น

15. ค่านิยมในการทำงานด้านการกระตุ้นให้ขยันหมั่นเพียร เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่เปิดโอกาสให้บุคคลได้ใช้ความคิดอย่างอิสระ ประเมินผลการทำงานของตนจากการเรียนรู้ และสามารถค้นคิดสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมได้

16. ค่านิยมในการทำงานด้านงานอาชีพอิสระ เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่บุคคลสามารถหารายได้ ได้เองโดยไม่ต้องมีนายจ้างหรือไม่อยู่ในฐานะลูกจ้าง สามารถเป็นเจ้าของกิจการ และสามารถพึ่งตนเองได้

จากการศึกษารวบรวมข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสรุปองค์ประกอบค่านิยมในการเลือกอาชีพออกเป็น 8 ด้าน ดังนี้คือ

1. ด้านรายได้ หมายถึง การมีความเชื่อว่าอาชีพที่ตนเลือกนั้นเป็นอาชีพที่ได้รับเงินตอบแทนดีหรือสูง เพียงพอที่จะเลี้ยงชีพและซื้อสิ่งที่สนองความต้องการได้ ลักษณะพฤติกรรมมีดังนี้

- 1.1 เลือกอาชีพที่มีรายได้หรือเงินเดือนเพิ่มขึ้น
- 1.2 เลือกอาชีพที่มีรายได้พอเพียงกับค่าครองชีพ
- 1.3 เลือกอาชีพที่มีค่าจ้างสูงพอตามที่ตนต้องการได้

2. ด้านความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง การมีความเชื่อว่าอาชีพที่ตนเลือกนั้นเป็นอาชีพที่ได้นำความสามารถของตนอย่างเต็มที่ และเป็นอาชีพที่ได้ประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ ๆ ขึ้นมาอยู่เสมอ โดยไม่ซ้ำแบบหรือเลียนแบบใคร ลักษณะพฤติกรรมมีดังนี้

- 2.1 เลือกอาชีพที่เปิดโอกาสให้ทดลองเกี่ยวกับความคิดอยู่เสมอ
- 2.2 เลือกอาชีพที่ตนได้สร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ โดยไม่เลียนแบบใคร
- 2.3 เลือกอาชีพที่มีการแข่งขันผลงานใหม่ ๆ อยู่เสมอ

3. ด้านความมีอิสระ หมายถึง การมีความเชื่อว่าอาชีพที่ตนเลือกนั้นเป็นอาชีพที่สามารถทำตามแบบที่ตนปรารถนา มีความเป็นตัวของตัวเอง ไม่ต้องทำตามคำสั่งผู้อื่นหารายได้เองโดยไม่ต้องมีนายจ้างหรือไม่อยู่ในฐานะลูกจ้าง สามารถเป็นเจ้าของกิจการและสามารถพึ่งตนเองได้ ลักษณะพฤติกรรมมีดังนี้

- 3.1 เลือกอาชีพที่มีอิสระในการทำงานนั้น ๆ
- 3.2 เลือกอาชีพที่สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง
- 3.3 เลือกอาชีพที่เป็นงานส่วนตัวของตัวเอง

4. ด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ หมายถึง การมีความเชื่อว่าอาชีพที่ตนเลือกนั้น เป็นอาชีพที่สามารถแสดงออกว่าตนเป็นที่ยอมรับนับถือของหมู่คณะ สามารถชักจูงให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม หรือคล้อยตามได้ หรือเป็นอาชีพที่ตนได้เป็นผู้วางแผนและจัดสรรให้ผู้อื่นทำสามารถให้คุณและโทษแก่ผู้อื่นได้ตามหรือฝ่าฝืนได้ ลักษณะพฤติกรรมมีดังนี้

- 4.1 เลือกอาชีพที่ตนมีอำนาจเหนือผู้อื่น
- 4.2 เลือกอาชีพที่ได้ใช้ความสามารถในการเป็นผู้นำ
- 4.3 เลือกอาชีพที่ตนเป็นผู้วางแผนและจัดระบบงานของบุคลากรในหน่วยงาน

5. ด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้า หมายถึง การมีความเชื่อว่าอาชีพที่ตนเลือกนั้นเป็นอาชีพที่ทำให้บุคคลอื่นมีความชื่นชมยินดี ให้การยอมรับและยกย่องในผลงานที่ทำ และเป็นอาชีพที่มีโอกาสรุ่งเรือง มีอนาคตที่ดี สามารถที่จะได้เป็นผู้จัดการในองค์กรหรือมีโอกาสก้าวหน้าจากงานระดับต่ำขึ้นไปสู่ระดับสูงได้ ลักษณะพฤติกรรมมีดังนี้

- 5.1 เลือกอาชีพที่คนทั่วไปเคารพและให้เกียรติ
- 5.2 เลือกอาชีพที่คนทั่วไปให้ความสำคัญ
- 5.3 เลือกอาชีพที่ได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น

6. ด้านสภาพแวดล้อม หมายถึง การมีความเชื่อว่าอาชีพที่ตนเลือกนั้นเป็นอาชีพที่มีสถานที่ทำงานสุขสบาย ซึ่งบุคคลที่ทำงานในสภาพแวดล้อมนั้นแล้วเกิดความสุข ลักษณะพฤติกรรมมีดังนี้

- 6.1 เลือกอาชีพที่มีสถานที่ทำงานดี เช่น สะอาด เงียบ กว้างขวางเพียงพอ
- 6.2 เลือกอาชีพที่มีสถานที่ทำงานอยู่ท่ามกลางธรรมชาติ
- 6.3 เลือกอาชีพที่มีสิ่งช่วยอำนวยความสะดวกให้

7. ด้านความมั่นคงปลอดภัย หมายถึง การมีความเชื่อว่าอาชีพที่ตนเลือกนั้นเป็นอาชีพที่มีสวัสดิการต่อผู้ประกอบอาชีพ มีความมั่นคงที่จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานมั่นใจว่าจะมีงานทำตลอดไป ลักษณะพฤติกรรมมีดังนี้

7.1 เลือกอาชีพที่มีความมั่นคงถาวร

7.2 เลือกอาชีพที่ให้สวัสดิการแก่ผู้ประกอบอาชีพ

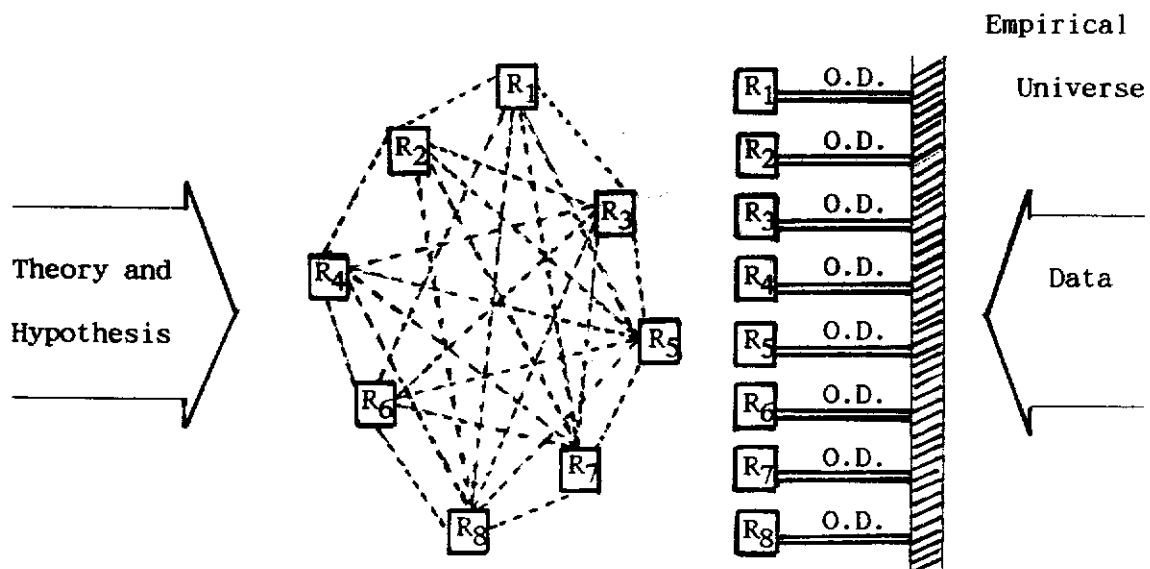
8. ด้านการบริการสังคม หมายถึง การมีความความเชื่อว่าอาชีพที่ตนเลือกนั้นมีโอกาสได้ช่วยเหลือผู้อื่น ได้เสียสละ โดยปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมด้วยความจริงใจ และมีโอกาสพบปะบุคคล ซึ่งต้องติดต่อสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานตลอดเวลา ลักษณะพฤติกรรมมีดังนี้

8.1 เลือกอาชีพที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่น

8.2 เลือกอาชีพที่มีโอกาสพบปะบุคคล

8.3 เลือกอาชีพที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

และจากนิยามองค์ประกอบนั้นมาเขียนผังทฤษฎี (Theoretical Space) คำนียมาในการเลือกอาชีพได้ดังนี้

ภาพประกอบ 3 ผังทฤษฎีของคำนียมาในการเลือกอาชีพ

- R₁ : รายได้
 R₂ : ความคิดสร้างสรรค์
 R₃ : ความมีอิสระ
 R₄ : ความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ
 R₅ : เกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้า

R₆ : สภาพแวดล้อม

R₇ : ความมั่นคงปลอดภัย

R₈ : การบริการสังคม

O.D. : Operational Definition (นิยามปฏิบัติการ)

จากภาพประกอบ 3 ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมการเลือกอาชีพ และตั้งสมมติฐานขึ้นรวบรวมคุณลักษณะออกมาได้ 8 คุณลักษณะ คือ 1) ด้านรายได้ 2) ด้านความคิดสร้างสรรค์ 3) ด้านความมีอิสระ 4) ด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ 5) ด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้า 6) ด้านสภาพแวดล้อม 7) ด้านความมั่นคงปลอดภัย 8) ด้านการบริการสังคม เขียนคุณลักษณะออกมาเป็นนิยามเชิงปฏิบัติการ (Operational Definition) เพื่อตรวจสอบสมมติฐานจากข้อมูลเชิงประจักษ์ แล้วจึงลงสรุปผล

การสร้างเครื่องมือวัดค่านิยมโดยวิธี Summated Ratings หรือ Likert Method

วิธีการนี้สร้างขึ้นโดย Renis Likert กระบวนการของการสร้างแบบสอบถามก็โดยการสร้างข้อความขึ้นมาหลาย ๆ ข้อความให้ครอบคลุมหัวข้อที่เราจะศึกษา

ขั้นตอนการสร้างมาตราวัดตามวิธีของลิเคิร์ต มีดังนี้ (รวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธุ์. 2533 : 83 - 96)

1. กำหนดเรื่องที่จะศึกษาว่ามีโครงสร้างลักษณะใด ศึกษานิยามในสิ่งนั้นอย่างชัดเจน
2. สร้างข้อความให้ครอบคลุมคุณลักษณะทั้ง 2 ทาง คือ ทางบวก และทางลบ
3. ตรวจสอบข้อความโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ที่มีความรู้ในเรื่องนั้นพิจารณาดูว่าข้อความที่สร้างครอบคลุมคุณลักษณะ เรื่องที่ศึกษา ภาษาที่ใช้มีความหมายทางเดียวและสอดคล้องกับลักษณะการตอบหรือไม่

4. การทดลองขั้นต้น (Try out) ก่อนที่จะนำไปใช้จริง เพื่อให้ได้ข้อความที่ชัดเจน และมีค่าอำนาจจำแนกที่อยู่บนเกณฑ์ที่ทำได้ คือ ค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป (Edward. 1957 : 153)

5. กำหนดน้ำหนักคะแนนว่าตัวเลือกในแต่ละข้อความควรมีน้ำหนักเท่าใด เช่น กรณีที่มี 4 ช่วง ให้คะแนน 4, 3, 2, 1 หรือ 1, 2, 3, 4 และกรณีที่มี 5 ช่วง ให้คะแนน 5, 4, 3, 2, 1 หรือ 1, 2, 3, 4, 5

การวิเคราะห์รายข้อ

การวิเคราะห์รายข้อหาค่าอำนาจจำแนก มีขั้นตอนดังนี้

1. นำข้อความที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมแล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างประมาณ 60 - 100 คน
2. นำผลจากการทดลองใช้มาตรวจให้คะแนนทุกข้อและรวมคะแนนแต่ละฉบับตามคะแนนที่กำหนดในแต่ละข้อตามระดับความเห็นที่ตอบจากมากไปน้อย โดยให้คะแนนสำหรับข้อความทางบวก เป็น 5, 4, 3, 2, 1 และข้อความทางลบ เป็น 1, 2, 3, 4, 5 ตามลำดับ
3. เรียงลำดับคะแนนรวมทุกฉบับจากสูงสุดไปต่ำสุด หรือจากต่ำสุดไปสูงสุดก็ได้
4. แบ่งกลุ่มที่ได้คะแนนสูง 25 % และกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำ 25 % ของจำนวนผู้ตอบทั้งหมด โดยเรียกว่า กลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ ตามลำดับ
5. นำคะแนนของแต่ละกลุ่มมาแจกแจงความถี่เพื่อหาค่าเฉลี่ย (Mean) และความแปรปรวนรายข้อ (Variance) แล้วทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยใช้สูตร t-test (Edwards. 1957 : 152 - 154)
6. เลือกข้อความที่ได้ผลการวิเคราะห์ค่า t สูง ๆ ไว้ใช้โดยปกติจะเลือกข้อความที่มีค่า $t > 1.75$ ขึ้นไป

การหาคุณภาพของมาตราวัด

1. ความเที่ยงตรง มีวิธีการหาดังนี้
 - 1.1 อาศัยดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้พิจารณาตัดสินว่าข้อความในมาตราวัดที่สร้างขึ้นครอบคลุมเรื่องที่จะศึกษาหรือไม่ ความเที่ยงตรงลักษณะนี้เรียกว่า ความเที่ยงตรงเชิงพินิจ
 - 1.2 เปรียบเทียบกับมาตราวัดที่เป็นมาตรฐานซึ่งวัดในเรื่องเดียวกันกับมาตราวัดที่สร้างขึ้นดูว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างมาตราวัดทั้ง 2 ฉบับ ค่าที่ได้คือ ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของมาตราวัดฉบับนั้น

1.3 ตรวจสอบความสอดคล้องของคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ค่าที่ได้นี้คือความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของมาตราวัดฉบับนั้น ถ้าข้อความใดมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับคะแนนรวมสูง คือ สัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรือ .01 แสดงว่าข้อความนั้นมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง วัดานสิ่งที่เป็นโครงสร้างของคุณลักษณะนี้จริง แต่ถ้าข้อความใดมีค่าสัมประสิทธิ์กับคะแนนรวมต่ำ คือ สัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรือ .01 แสดงว่าข้อความนั้นไม่ได้วัดานสิ่งที่เป็นโครงสร้างของคุณลักษณะนั้น ๆ ควรทำการปรับปรุงแก้ไขใหม่หรือตัดทิ้งไป คำนวณตามสูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

2. ความเชื่อมั่น มีวิธีการหาดังนี้

วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) วิธีนี้คิดขึ้นโดยดัดแปลง มาจากสูตร

KR - 20 สามารถใช้กับการหาค่าคะแนนที่เข้าข่ายแบบ 0 - 1 ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad \alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s^2_i}{s^2_t} \right]$$

เมื่อ α แทน ความเชื่อมั่นของมาตราวัดทัศนคติ

n แทน จำนวนข้อความคิดเห็นในมาตราวัด

$\sum s^2_i$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนแต่ละข้อความคิดเห็น

s^2_t แทน ความแปรปรวนของคะแนนจากข้อความคิดเห็นทั้งหมด

กลุ่มอาชีพตามทฤษฎีการเลือกอาชีพของโรเบอ์

โรเบอ์และคนอื่น ๆ แบ่งอาชีพออกเป็น 6 กลุ่มอาชีพใหญ่ ๆ และแบ่งย่อยลงไปอีกกลุ่มอาชีพละ 6 สาขาอาชีพ รวมเป็น 36 สาขาอาชีพ ดังนี้ (เพชรายุธ คชวงษ์. 2532 : 31 - 38)

กลุ่มอาชีพทั้ง 6 กลุ่ม ได้แก่ อาชีพส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสังคม (Personal Social) อาชีพที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ (Natural) อาชีพทางด้านเครื่องจักรกล (Mechanical) อาชีพ

ที่เกี่ยวกับธุรกิจ (Business) อาชีพทางศิลปะ (The Arts) และอาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์ (The Sciences) ตัวอักษรย่อที่ใช้ คือ A, B, C, D, E และ F ตามลำดับ

1. อาชีพส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสังคม แบ่งเป็น 6 สาขาอาชีพ ดังนี้

1.1 งานบริการภายในบ้าน (Domestic Service) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบ้านเรือนภายในบริเวณบ้าน เช่น การดูแล การเก็บรักษา การบริการ ฯลฯ

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ แม่ครัว (คนทำอาหาร) คนเสิร์ฟอาหาร คนเลี้ยงเด็ก พนักงานทำความสะอาดห้อง พนักงานซักรีดเสื้อผ้า คนดูแลบ้าน คนขับรถ

1.2 งานบริการบุคคล (Personal Service) เป็นกิจกรรมส่วนตัวนอกเหนือจากงานภายในบ้านและยกเว้นงานเกี่ยวกับบริการรถยนต์และงานซ่อม

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ ช่างตัดผม ช่างทอผม ช่างทำรองเท้า ช่างจัด-รองเท้า เลขาบุการ กู๊ก (Cook) พนักงานเก็บตัวในโรงภาพยนตร์ ช่างเสริมสวย

1.3 งานบริการสังคม (Social Service) เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการบริการให้ปรึกษาและแนวทางการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ พิธีกร (ผู้สัมภาษณ์) ผู้ฝึกสอนกีฬา (โค้ช) หน่วยงาน ผู้แนะแนว ผู้ให้คำปรึกษา ผู้แนะแนวโรงเรียน และนักวิจัยสังคม นักจิตวิทยา จิตแพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ บุรุษไปรษณีย์

1.4 งานผู้สอน (Teaching and Related Activities) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานสอนทุกชนิดในระบบโรงเรียน

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ ครู อาจารย์ บรรณารักษ์

1.5 งานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย (Law and Law Enforcement) เป็นอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการแปลความ ตีความและการใช้กฎหมายในการปกป้องคุ้มครองทรัพย์สินและบุคคล

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ ผู้ปรึกษากฎหมาย ตำรวจ ตำรวจจราจร และตำรวจทางหลวง

1.6 งานบริการสุขภาพและเวชภัณฑ์ (Health and Medical Service) เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการดูแล รักษา เยียวยา การป้องกันโรคหรือการบาดเจ็บของบุคคล

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล ผู้ช่วยพยาบาล บุรุษ-พยาบาล ศัลยกรรมแพทย์ จักษุแพทย์

2. อาชีพที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ แบ่งออกเป็น 6 สาขาอาชีพ ดังนี้

2.1 งานฟาร์มและการเพาะปลูก (Farming, General and Crop) เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการเพาะปลูกและการเก็บเกี่ยวพืชผล

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ การปลูกพืชผักผลไม้ต่าง ๆ รวมทั้งการเก็บเกี่ยวเกษตรกรรม

2.2 งานเลี้ยงและดูแลสัตว์ (Animal Raising and Care) เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการเลี้ยงการเพาะพันธุ์สัตว์ การดูแลสัตว์

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ อาชีพเลี้ยงสัตว์ทุกชนิด คนรีดนมวัว อาชีพเพาะพันธุ์สัตว์ขาย

2.3 งานสวนทวาร (Garden and Greenhouse Care) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปลูก ดูแลบำรุงรักษาไม้ดอกไม้ประดับ ไม้พุ่ม สนามหญ้า และต้นไม้ทุกชนิดบริเวณบ้าน

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ คนทาสวน คนดูแลสวนดอกไม้ คนตัดแต่งไม้พุ่ม คนดูแลสนามหญ้า

2.4 งานประมง (จับ) และการเพาะพันธุ์ปลา (Fish, Game and Domestic Fowl) เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการเลี้ยง ดูแล และการซื้อขายเบ็ดเตล็ดการเพาะพันธุ์ปลา การจับปลา และการล่าสัตว์ในป่า

2.5 งานป่าไม้และโรงเลื่อย (Lumbering and Forestry) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการตัดโค่นต้นไม้ การเคลื่อนย้ายต้นไม้จากป่า การคุ้มครองต้นไม้และชีวิตสัตว์ป่า

อาชีพที่บุคคลในกลุ่มนี้สนใจได้แก่ พนักงานป่าไม้ ผู้ดูแลสวนป่า นักพฤกษศาสตร์

2.6 ประมงน้ำเค็ม (Marine Work) เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดสัตว์น้ำโดยเรือเกี่ยวกับการจับปลาและหาอาหารทะเล

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ ประมงน้ำเค็ม

3. อาชีพทางเครื่องจักรกล แบ่งเป็น 6 สายอาชีพ คือ

3.1 งานบำรุงรักษาและการซ่อมแซม (Maintenance and Repairing)

เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการดูแล รักษา ซ่อมแซม อุปกรณ์ เครื่องจักร ชิ้นส่วนประกอบต่าง ๆ เช่น มอเตอร์ รถยนต์ เครื่องใช้สำนักงาน ปืน กุญแจ อุปกรณ์ไฟฟ้า เครื่องกคพิมพ์ แอร์วิทยุ เครื่องจักรกล โรงงาน โทรศัพท์ สิ่งก่อสร้าง นาฬิกา

อาชีพที่บุคคลในกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ ช่างซ่อมมอเตอร์ ช่างซ่อมรถยนต์ ช่างซ่อมเครื่องปั้น ช่างซ่อมปืน ช่างกุญแจ ช่างไฟฟ้า ช่างซ่อมรถจักร ช่างเครื่องกคพิมพ์ ช่างแอร์ ช่างวิทยุ ช่างซ่อมโทรศัพท์ ช่างซ่อมเครื่องจักรกลโรงงาน ช่างซ่อมโทรศัพท์ ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างซ่อมนาฬิกา ช่างประปา

3.2 งานการใช้เครื่องจักร (Machine Operation and Tending) เป็น

กิจกรรมเกี่ยวกับการจัดหาหมายเครื่องจักร ผลิตเครื่องจักร การใช้เครื่องจักรและรวมถึงช่างกลึง ช่างกคพิมพ์ การใช้ฉนวน เลื่อย ลิ่ม รอก

อาชีพที่บุคคลในกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ การผลิตเครื่องจักร อาชีพจัดหาหมายเครื่องจักร ช่างกลึง ช่างกคพิมพ์

3.3 งานก่อสร้าง (Construction) เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการก่อสร้างบ้านเรือน

สะพาน รั้ว ถนน ซุคคลอง สร้างเขื่อน อ่างเก็บน้ำ

อาชีพที่บุคคลในกลุ่มนี้สนใจได้แก่ ช่างก่อสร้าง กรรมกร วิศวกร

3.4 งานออกแบบ (Design) เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการเขียน การออกแบบสิ่งของ

ต่าง ๆ เช่น สัญลักษณ์ เครื่องหมาย แปลนบ้าน เครื่องไฟฟ้า เครื่องเรือน เครื่องประดับ จักรูปแบบ ส่วนและส่นานพนัก การตกแต่งไม้ดอกไม้ประดับ ไม้พุ่ม

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจได้แก่ นักออกแบบ สถาปนิก ช่างเขียนแบบ

3.5 งานประกอบเครื่องจักรและช่างไม้ (Bench Work and Bench Crafts)

เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการตัดแต่ง ประกอบเป็นอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ โต๊ะ ม้านั่ง วิทยุ นาฬิกา เครื่องเล่น เครื่องดนตรี ไฟฟ้า เตาไฟ กาน้ำ ชิ้นส่วนของรถยนต์ ทำเครื่องดนตรี เจียรนัยเพชรพลอย ตัดหนัง ทาบทนหนังสือ

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจได้แก่ ช่างไม้ ช่างทอวิทยุ ช่างทอผ้าทอ ช่างทำเครื่องเล่น
ทำเครื่องตุ๊กตุน ออาชีพทำอุปกรณ์ไฟฟ้า ทำเตาไฟ ทำชิ้นส่วนเครื่องบิน ทำเครื่องดนตรี เจียรนัย-
เพชรพลอย อาชีพตัดหนัง (รองเท้า) ทำปกหนังสือ

3.6 งานอุตสาหกรรม (Processing) หมายถึง อาชีพที่ประกอบด้วยการกิจกรรมที่
เกี่ยวกับขบวนการทางเคมีและการประกอบภายในโรงงานอุตสาหกรรม เช่น การผลิตแป้ง ผลไม้-
กระป๋อง ผักกระป๋อง หน่อไม้กระป๋อง การทำสี การเคลือบสีรถ เครื่องปั้นดินเผา (ยกเว้นการ
ปฏิบัติการในห้องปฏิบัติการ)

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ คนงานในโรงงานอุตสาหกรรม

4. อาชีพที่เกี่ยวข้องธุรกิจ แบ่งออกเป็น 6 สาขาอาชีพ คือ

4.1 งานเสมียน (Clerical) เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการบันทึกและการรับส่ง
จดหมาย การโทรเลข การคัดแยกจดหมาย จดรายงานการประชุม การตรวจสอบ และบัญชีสิ่งของ
ใบเก็บเงิน ยกเว้นกิจกรรมขนส่งทางเรือและบัญชีการเงิน

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ อาชีพเสมียน พนักงานจดคำให้การในศาล

4.2 งานขนส่งทางเรือและการจัดจำหน่าย (Shipping and Distribution)
เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการบรรจุหีบห่อ การคลังสินค้าและการจำหน่ายสินค้าและรวมถึงการตรวจสอบ
สินค้า การส่งมอบและการขนส่งสินค้า

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจได้แก่ ผู้จัดการ ผู้ดูแลสินค้าในสต็อก การคลังสินค้า

4.3 งานบัญชีและสารบัญ (Bookkeeping and Accounting) เป็นกิจกรรม
เกี่ยวกับการคิดและตรวจสอบตัวเลขโดยวิธีเรขาคณิตศาสตร์ ตรวจสอบเงินในบัญชีสิ่งของ ใบเดือน-
หนี้ การจัดสรรงบประมาณ ภาษีย้อนหลัง กำหนดราคาสินค้า ทำบัญชีและงานสารบัญ

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจได้แก่ นักบัญชี

4.4 งานอาชีพซื้อขาย (Buying and Selling) เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการ
ขายสินค้า และติดต่อกับลูกค้า การแลกเปลี่ยนซื้อขายรถยนต์ใช้แล้ว การซื้อสินค้าเข้าร้านการขาย
พันธุ์สัตว์

4.5 งานอบรมและงานนิเทศ (Training and Supervision) เป็นกิจกรรม
เกี่ยวกับการชี้แนะ การฝึกฝน การนิเทศ การจัดหางาน การให้ความรู้เกี่ยวกับงานใหม่

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ ผู้อบรม ผู้นิเทศ นายหน้าหางาน ศึกษาพิเศษ
มัคคุเทศก์

4.6 งานจัดการและควบคุม (Management and Control) เป็นกิจกรรม
เกี่ยวกับการบกรครองและการควบคุมธุรกิจห้างร้านใหญ่ ๆ

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ ผู้จัดการโรงแรม ผู้จัดการร้านอาหาร ผู้บริหาร-
การศึกษา ผู้จัดการร้านค้า

5. อาชีพทางศิลปะ แบ่งออกเป็น 6 สาขาอาชีพ คือ

5.1 งานแกะสลัก งานหล่อ งานปั้น (Art Crafts) เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับงาน
ช่างฝีมือ เช่น การแกะสลักหนังสัตว์ การปั้น การทำงาน ปั้นเครื่องเด็กเล่น การสานเสื่อ และ
สิ่งต่าง ๆ การปักลวดลายบนเนื้อผ้า ออกแบบลวดลายบนผ้า การสลักรูปต่าง ๆ บนไม้ หิน หรือ
โลหะ

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ ช่างแกะสลัก ช่างหล่อ ช่างปั้น ช่างจักสาน ช่าง-
ปักถักเย็บ ภูมิกร

5.2 งานวาดภาพระบายสี (Painting and Drawing) เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับ
การออกแบบ การวาดภาพและระบายสี เช่น การวาดรูปภาพต่าง ๆ ระบายด้วยสีชนิดต่าง ๆ งาน
เขียนแผนที่ การวาดภาพตามฝาผนัง

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจได้แก่ นักจิตรกร นักเขียนแผนที่ ผู้ออกแบบเครื่องแต่งกาย

5.3 งานตกแต่งบ้านและสถานที่ (Decorating and Landscaping) เป็น
กิจกรรมเกี่ยวกับการแต่งสี การตกแต่งบ้าน การถ่ายภาพ การตกแต่งภายใน การจัดดอกไม้ จัดภาพ
ให้สีห้อง การวางรูปแบบ การให้แสงสี การออกแบบตกแต่งฝาผนัง การตกแต่งไม้ดอกไม้ประดับ
บริเวณบ้าน

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ ผู้ตกแต่งอาคารภายใน ช่างทาสี

5.4 งานละครและวิทยุ (Drama and Radio) เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการจัด
รายการวิทยุ การแสดงละคร เต้นรำ แสดงโชว์ การอ่านบทละคร (พากษ์) วิทยุและรายการ
บันเทิงตลกขบขันต่าง ๆ

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ ผู้จัดการรายการทางวิทยุ ผู้กำกับละคร ผู้สอนเต้นรำ นักแสดง นางแบบ นักโฆษณา

5.5 งานประพันธ์ (Literary Activities) เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการเขียนเรื่องราว จากจินตนาการ ความจริงและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น เขียนบทวิทยุแปลบทความจากต่างประเทศ วิจัย หนังสือ รายงานข่าวจากหนังสือพิมพ์ การเขียน บทละคร โพรทัศน์ หรือ ภาพยนตร์

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจได้แก่ ผู้แปลภาษาต่างประเทศ นักประพันธ์ นักแต่งเพลง ผู้เขียนบทละคร

5.6 งานดนตรี (Music) เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงออกโดยใช้เสียงและเครื่องดนตรี ให้ความเพลิดเพลินกลมกลืนกัน

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจได้แก่ นักดนตรี นักร้อง ผู้สอนดนตรี

6. อาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์ แบ่งออกเป็น 6 สายอาชีพ คือ

6.1 งานห้องปฏิบัติการ (Laboratory work) เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการตรวจสอบ ทดลองหรือพิสูจน์สิ่งต่าง ๆ ในห้องปฏิบัติการ

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ นักวิทยาศาสตร์ นักประดิษฐ์คิดค้น

6.2 งานการสำรวจทรัพยากรธรรมชาติ (Surveying) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการสำรวจทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การสำรวจแหล่งแร่ การสำรวจแหล่งน้ำ และการนำวิธีการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการสำรวจ

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจได้แก่ นักธรณีวิทยา วิศวกรเหมืองแร่ ช่างสำรวจ

6.3 เคมีประยุกต์ (Applied Chemistry) เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการประยุกต์หลักทางเคมีมาใช้ในการแก้ปัญหาทางการค้า เช่น การตรวจสอบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น นม ยาสีฟัน ยา เครื่องสำอาง ฯลฯ

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ นักเคมีเทคนิค เกษตรกร

6.4 การวิจัยทางเคมี (Chemical Research) เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาทฤษฎีทางเคมีใหม่ ๆ การวิจัยทางเคมี เช่น การทดลอง การพัฒนาด้วยวิธีใหม่ ๆ การทดลองโลหะผสมและการรวมตัวทางเคมี

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจได้แก่ นักเคมี นักวิจัยเคมี

6.5 การวิจัยทางชีววิทยา (Biological Research) เป็นกิจกรรมรวมเกี่ยวกับการทดลองเกี่ยวกับพืชและสัตว์เพื่อหาทางป้องกันและรักษาโรคของพืชและสัตว์เพื่อความสะดวกปราศจากโรคภัยรวมทั้งการศึกษาถึงความเจริญเติบโตของพืชและสัตว์ ศึกษาวงจรชีวิตของแมลงที่รบกวน

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ นักชีววิทยา สัตววิทยา นักแมลงที่รบกวน นักกีฏวิทยา

6.6 วิศวกรรมทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Engineering) เป็นการประยุกต์ความรู้ทางเทคนิคมาออกแบบหรือสร้างเครื่องจักร อะไหล่ เครื่องไฟฟ้า เช่น ออกแบบ-เครื่องมือเครื่องใช้ อุปกรณ์ต่าง ๆ ในห้องปฏิบัติการ การทดสอบประสิทธิภาพของวิทยุ เครื่องเสียง การวางผังเมือง ระบบสัญญาณไฟฟ้า การคำนวณขนาดความแข็งแรงทนทานของโลหะที่ใช้ในการก่อสร้าง

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ วิศวกรรมเครื่องยนต์ นักฟิสิกส์

ตัวอย่างลักษณะงานในแต่ละกลุ่มอาชีพของโรเบอร์ต

1. กลุ่มอาชีพส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสังคม

ชื่ออาชีพ	ลักษณะของงาน
1. คนทำอาหาร	เตรียมและปรุงอาหารในสถานที่บริโภคอาหารสาธารณะหรือส่วนบุคคล
2. ผู้ดูแลรักษาอาคารบ้านเรือน	ดูแลบ้านชุด อาคารที่ทำการ ไรต์ และอาคารอื่น ๆ และบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพที่ดีและสะอาด
3. ช่างเสริมสวย	ตัดและแต่งผม ใช้เครื่องสำอางแต่งหน้าและทาสีอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกันในการทำให้บุคคลลักษณะแต่ละบุคคลดีขึ้น
4. นักสังคมสงเคราะห์	ให้บริการสังคมด้านต่าง ๆ ให้การช่วยเหลือบุคคลและครอบครัวในการแก้ปัญหาสังคมและส่วนตัว
5. นักจิตวิทยา	ทำการทดลองศึกษาลักษณะของจิตและร่างกายของคนและสัตว์เพื่อควบคุมและทำนายพฤติกรรมของคน

ชื่ออาชีพ	ลักษณะของงาน
6. บุรุษไปรษณีย์	ทำการรับจ่ายธนาคัติ รับฝากส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ นำจ่ายไปรษณีย์ภัณฑ์ พัสดุไปรษณีย์และโทรเลขตามบ้านหรือสถานประกอบการ
7. บรรณารักษ์	ทำงานเกี่ยวกับการให้บริการในห้องสมุด ซ่อมและรักษา
8. ครูอาจารย์	ทำงานเกี่ยวกับการให้การศึกษาและอบรมนักเรียนนิสิตและนักศึกษาในสถานการศึกษา
9. ตำรวจ	ทำงานเกี่ยวกับการรักษากฎหมายระเบียนข้อบังคับป้องกันบุคคลและทรัพย์สินให้รอดพ้นจากอันตราย
10. นักกฎหมาย	ทำงานเกี่ยวกับกฎหมาย ให้คำปรึกษาทางกฎหมายว่าความดำเนินการฟ้องร้องผู้ต้องหา
11. แพทย์	ทำการวินิจฉัย ตรวจ สิ่งยา และให้การรักษาผ่าตัดผู้บาดเจ็บหรือผู้ป่วยด้วยโรคภัยต่าง ๆ
12. ทันตแพทย์	ทำการตรวจและรักษาเกี่ยวกับโรคปากและฟัน
13. พยาบาล	พยาบาลผู้ป่วยผู้บาดเจ็บ ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยแพทย์

2. กลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ

ชื่ออาชีพ	ลักษณะของงาน
1. เกษตรกรสวนผลไม้	จัดการงานในฟาร์มที่เป็นกิจการของตนเองหรือของนายจ้าง เพื่อเพาะปลูกไม้ผล
2. เกษตรกรพืชไร่และผัก	จัดการงานในฟาร์มที่เป็นกิจการของตนเองหรือของนายจ้าง เพื่อเพาะปลูกพืชไร่และผักนานาชนิด
3. ผู้เลี้ยงปศุสัตว์	ทำงานในฟาร์ม ทุ่งเลี้ยงสัตว์และฟาร์มผสมพันธุ์และเลี้ยงสัตว์
4. ผู้ทำงานในฟาร์มโรคแม	ทำงานที่ต้องใช้ความรู้เกี่ยวกับผสมพันธุ์ และเลี้ยงโรคแม
5. ผู้ปลูกไม้ดอก	จัดการงานในสวนดอกไม้ที่เป็นกิจการของตนเองหรือของนายจ้างในการเพาะปลูกไม้ดอก

ชื่ออาชีพ	ลักษณะของงาน
6. ผู้เพาะเมล็ดพืช	จัดการงานในส่วนเพาะชำที่เป็นกิจการของตนเองหรือของนายจ้างในการเพาะเมล็ดพืชต่าง ๆ
7. ชาวประมง	จับสัตว์น้ำโดยวางเหยื่อล่อสัตว์น้ำ ทอแห วางอวน วางกับดักสัตว์น้ำหรือเตรียมเครื่องมือประมง
8. พรานป่า	เป็นผู้ล่าและดักจับสัตว์ป่าทั่วไป เพื่อเอาหนังเนื้อหรือเพื่อขายทั้งที่ยังมีชีวิตอยู่
9. พนักงานป่าไม้	จัดและปรับปรุงบริเวณป่าและทรัพยากรต่าง ๆ ในป่าเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ
10. ผู้เพาะเลี้ยงหอยมุก	เพาะเลี้ยงหอยเพื่อใช้ผลิตไข่มุก
11. เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	เพาะเลี้ยง คัดเลือกพันธุ์และผสมพันธุ์สัตว์น้ำชนิดมีกระดูกสันหลังและไม่มีกระดูกสันหลัง
12. ผู้ทำป่าไม้	คัดเลือกและเก็บรวบรวมสมุนไพร รากไม้และต้นไม้ซึ่งมีคุณค่าทางการค้าหรือทางการแพทย์

3. กลุ่มอาชีพทางเครื่องจักรกล

ชื่ออาชีพ	ลักษณะของงาน
1. ช่างซ่อมเครื่องรับวิทยุและโทรทัศน์	ทำการซ่อม ติดตั้ง เครื่องรับวิทยุและโทรทัศน์และซ่อมสายและเสาอากาศ
2. ช่างซ่อมเครื่องจักรกลและยานยนต์	ทำงานเกี่ยวกับการซ่อม เครื่องจักรกลและยานยนต์ทุกชนิด
3. ช่างกลึง	ตั้งและใช้ เครื่องกลึงที่มีกำลังขับเคลื่อน สำหรับกลึงโลหะ ตรวจสอบรูปแบบและรายละเอียดต่าง ๆ ของชิ้นส่วนที่ต้องการทำ
4. ช่างทำแม่พิมพ์	สร้างและซ่อมแม่พิมพ์โลหะเพื่อใช้ในการทูน เฉาะ หรือกดวัสดุให้เป็นรูปร่างตามที่ต้องการ

ชื่ออาชีพ	ลักษณะของงาน
5. ช่างก่ออิฐ	วางอิฐ กระเบื้องกลวง และแท่งวัตถุก่อสร้างอื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกันเพื่อก่อสร้างกำแพง ผนังโค้ง ฐานประตู เตาไฟ และโครงสร้างอื่น ๆ
6. ช่างทำเหล็กเสริม	ตัดและตัดทอนโลหะและใส่ไว้ในแบบคอนกรีต เพื่อเสริมคอนกรีตให้แข็งแรงทนทาน
7. สถาปนิก	ทำการออกแบบอาคารและสิ่งก่อสร้าง ควบคุมการก่อสร้าง ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการประมาณราคา การใช้วัสดุ ตรวจงานก่อสร้าง วางแผนตัดแปลงและซ่อมแซม
8. ช่างเขียนแบบ	เขียนแบบรายละเอียดและรูปแบบทางด้านเทคนิคจากภาพ-เสกสรรค์หรือจากบันทึกแสดงรายการต่าง ๆ เพื่อใช้ในงานวิศวกรรม งานผลิต และงานอื่น ๆ
9. ช่างเพชรพลอย	ประดิษฐ์และซ่อมเครื่องเพชรพลอยและโลหะที่มีค่าขึ้นรูปเพชรพลอยและแกะสลักลงลายบนเครื่องเพชรพลอย และผลิตภัณฑ์โลหะมีค่า
10. ช่างไม้	ทำการประดิษฐ์ ซ่อมเครื่องใช้ที่ทำด้วยไม้โดยใช้เครื่องมือหรือเครื่องจักรติดตั้งโครงสร้างและเครื่องประกอบที่ใช้ในการก่อสร้าง
11. ช่างคุมเตาหลอมแก้ว	คุมเตาหลอมหรือเตาเผาที่ใช้ในการทำผลิตภัณฑ์แก้วและเครื่องดินเผา
12. ช่างพิมพ์แก้ว	ใช้สีพิมพ์และตกแต่งเครื่องแก้วด้วยเครื่องจักร

4. กลุ่มอาชีพทางธุรกิจ

ชื่ออาชีพ	ลักษณะของงาน
1. เสมียนการเจ้าหน้าที่	เก็บบันทึกประวัติการทำงานของคนงานในองค์การ

ชื่ออาชีพ	ลักษณะของงาน
2. เสมียนฝ่ายกฎหมาย	ค้นหาบันทึกทางกฎหมาย เพื่อเตรียมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับคดีที่จะต้องพิจารณา
3. ศุลกากร	ทำหน้าที่ตรวจและจับของหนีภาษีตามท่าเรือ ท่าอากาศยานและด่านตรวจคนเข้าเมือง
4. นักบัญชี	ทำการบันทึกธุรกิจการเงินขององค์การหรือบุคคลลงบัญชีคำนวณรวมยอดเงิน
5. ผู้จัดการซื้อ	จัดซื้อสินค้าในนามขององค์การอุตสาหกรรม องค์การพาณิชย์กรรม หรือองค์การอื่น ๆ รวมถึง การจัดซื้อสินค้าเพื่อนำมาขายส่งหรือขายปลีก
6. ผู้ควบคุมการขายปลีก	ควบคุมกิจกรรมขายปลีกภายในเขตสาขาหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ
7. นักคุเทศก์	นำบุคคลหรือกลุ่มบุคคลท่องเที่ยวพร้อมทั้งให้ความรู้และความสะดวกสบายแก่นักท่องเที่ยว
8. ผู้จัดการใหญ่	วางแผนประสานงาน กำหนดนโยบายทั่ว ๆ ไป และการอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานที่สำคัญ ๆ ขององค์การ
9. นักบริหารของรัฐบาล	ปฏิบัติงานบริหารและดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลภายในขอบเขตของกฎหมาย กฎและระเบียบข้อบังคับไว้
10. ตัวแทนนายหน้า ซึ่งขายอสังหาริมทรัพย์	ขายและให้เช่าทรัพย์สิน เช่น ที่ดิน ตึกแถว บ้าน ห้องชุด (อพาร์ทเมนต์) โดยได้รับค่านายหน้าตอบแทน
11. พนักงานขายส่ง	ขายสินค้าในสถานประกอบการค้าส่ง ให้แก่ผู้ขายปลีก หรือผู้บริโภคซึ่งซื้อเป็นจำนวนมาก ๆ
12. ผู้รับจำนำ	ประมาณมูลค่าของสิ่งของที่จะรับจำนำ และให้เงินยืมแก่ผู้มาจำนำ

5. กลุ่มอาชีพทางศิลปะ

ชื่ออาชีพ	ลักษณะของงาน
1. ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า	ทำการออกแบบ ประดิษฐ์ และซ่อมเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายของ บุรุษและสตรี
2. ช่างปั้น	ทำการออกแบบหุ่นจำลองด้วยดินเหนียวหรือปูนปลาสเตอร์ทำ เครื่องปั้นดินเผา สร้างอนุสาวรีย์ด้วยการแกะสลักหรือปั้น
3. นักจิตรกร	ทำงานเกี่ยวกับการเขียนภาพด้วยสีหรือวัตถุอื่น ๆ บนกระดาษ บนผ้าหรือบนวัตถุอื่น ๆ
4. นักเขียนโฆษณา	เขียนและออกแบบภาพเพื่อลงนิตยสาร วารสาร แผ่นป้าย โฆษณา แผนภูมิ สลากปิศาจและสิ่งอื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกัน
5. ช่างตกแต่งภายใน	ออกแบบ ตกแต่ง และจัดหาเครื่องตกแต่งภายในบ้านเรือน อาคาร ที่ทำการร้านค้า และโรงภาพยนตร์
6. ช่างทาสี	ทำการทาสีและตกแต่งภายในภายนอกอาคาร ทาสีเพื่อป้องกัน การเสื่อมของโลหะและโครงสร้างอื่น ๆ ทาสีรถยนต์และตกแต่ง ผลิตภัณฑ์
7. นักแสดง	แสดงบทบาทต่าง ๆ ในการแสดงละครหรือภาพยนตร์ซ้อมบทบาท ที่ต้องแสดงโดยการศึกษาเนื้อเรื่องและบทที่ได้รับมอบหมาย มาแสดง
8. ผู้แสดงร่าเริง	แสดงระบำ (ร่าเริง) ในฐานะเป็นผู้เดี่ยว ผู้แสดงร่วมคู่หรือ เป็นผู้ (แสดง) หนึ่งในกลุ่มที่ระบำหลายเท่าหรือระบำหมู่ ชนิดอื่น ๆ
9. นักประพันธ์	เขียนหนังสือเพื่อพิมพ์เผยแพร่หรือเพื่อการแสดง
10. ล่าม	แปลถ้อยคำจากภาษาที่พูดเป็นภาษาอื่นตั้งแต่หนึ่งภาษาขึ้นไป
11. นักดนตรี	ทำงานเกี่ยวกับการเล่นดนตรีด้วยเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ
12. นักร้อง	ทำการขับร้องเพลงไทยเดิม เพลงไทยสากล เพลงลูกทุ่ง เพื่อหารายได้

6. กลุ่มอาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์

ชื่ออาชีพ	ลักษณะของงาน
1. นักฟิสิกส์	ทำงานเกี่ยวกับการสอบสวนปรากฏการณ์ทางฟิสิกส์ทางงานวิจัย ทดสอบ ทดลอง และวิเคราะห์ เพื่อนำมาสู่ทางฟิสิกส์มาใช้งาน งานอุตสาหกรรม การแพทย์ ฯลฯ
2. นักชีววิทยาทั่วไป	ศึกษาในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ เกี่ยวกับการกำเนิดพัฒนาการ โครงสร้าง สรีรวิทยา การกระจายพันธุ์ของชีวิตพืชและสัตว์ เพื่อนำสิ่งที่ค้นพบไปแก้ปัญหาการรักษาโรค การเกษตรและปัญหาอื่น
3. นักสัตววิทยา	ศึกษาการดำรงชีวิต พฤติกรรม การเจริญเติบโต และพัฒนา การส่งแวล้อมของชีวิตสัตว์และนำสิ่งที่ค้นพบไปแก้ปัญหาที่กระทบ กระเทือนต่อสุขภาพอนามัยและสวัสดิภาพของชีวิตมนุษย์ สัตว์ และพืช
4. นักธรณีวิทยา	ศึกษาองค์ประกอบของโครงสร้างและประวัติของเปลือกโลก
5. วิศวกรเหมืองแร่	วางแผนจัดระบบงานและควบคุมเกี่ยวกับการขุดของแข็งของ กิ่งเหลวและของเหลวออกจากพื้นดิน และเตรียมวัตถุเหล่านี้ เพื่อนำไปใช้ในกรรมวิธีการผลิตต่อไป
6. นักเคมี (อินทรีย์เคมี)	ทำการวิจัย พัฒนาทดสอบ ทดลองและวิเคราะห์เชิงปฏิบัติ งานแขนงอินทรีย์ เช่น การสังเคราะห์ของสีย้อม สีทา ปิโตรเลียม ยาง สิ่งทอสิ่งถัก และสารอื่น ๆ
7. เภสัชกร	ทำการปรุงยา ผสมยา และจ่ายยาตามใบสั่งหรือตามสูตร
8. นักเคมี	วิจัย พัฒนา ทดสอบ ทดลอง วิเคราะห์ส่วนประกอบคุณสมบัติ และการเปลี่ยนแปลงอันเกิดขึ้นได้ของสารในทางเคมี
9. นักชีวเคมี	วิจัย พัฒนา ทดสอบ ทดลอง วิเคราะห์ส่วนประกอบสารในแขนง ชีวเคมี เช่น การเก็บรักษาอาหาร การฆ่าเชื้อโรคในนม การ น้ําของน้ํา การทำเซรุ่มและวัคซีน ฯลฯ

ชื่ออาชีพ	ลักษณะของงาน
10. นักบั๊กเทรี	ศึกษาเกี่ยวกับบั๊กเทรีและจุลินทรีย์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับสุขภาพอนามัยของมนุษย์ สัตว์ และพืชหรือเกี่ยวข้องกับกรรมวิธีอุตสาหกรรมในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์
11. นักวิเคราะห์	ทดสอบการการงอกของเมล็ดพืช ความบริสุทธิ์และเมล็ดพืช จำนวนเมล็ดพืชที่ปะปนอยู่
12. วิศวกรทาง วิทยาศาสตร์	ประยุกต์ความรู้ทางเทคนิคออกแบบหรือสร้างชิ้นส่วนประกอบเครื่องไฟฟ้าต่าง ๆ เช่น ออกแบบเครื่องมือเครื่องใช้หรืออุปกรณ์ต่าง เครื่องมือวิทยาศาสตร์ ฯลฯ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมต่างประเทศ

แอลพอร์ท เวอร์นอน และลินซ์เชย์ (Anastasi. 1961 : 502 - 556 ; citing Allport, Vernon and Lindzey. 1931) เป็นผู้เริ่มศึกษาค่านิยมโดยสร้างแบบทดสอบวัดค่านิยมที่รู้จักกันทั่วไป คือ Study of Value เพื่อวัดความแตกต่างของค่านิยมอันเป็นพื้นฐานของบุคลิกลักษณะ 6 อย่าง ตามแนวความคิดของ Spranger ได้แก่ ค่านิยมทางวิชาการ ค่านิยมทางเศรษฐกิจ ค่านิยมทางสุนทรียภาพ ค่านิยมทางสังคม ค่านิยมทางการเมือง และค่านิยมทางศาสนา ตามแนวคิดของสปรองเกอร์ พิมพ์ครั้งแรกเมื่อปี 1931 ต่อมามีการปรับปรุงแล้วพิมพ์ครั้งที่ 2 ในปี 1951 และปรับปรุงครั้งสุดท้ายเมื่อปี 1960 และแบบทดสอบมีลักษณะเป็นการเขียนตอบชนิด 2 ตัวเลือก และ 4 ตัวเลือก ซึ่งงานการคัดเลือกตัวเลือกใช้เกณฑ์ความสอดคล้องภายในระหว่างข้อของทุกตัวประกอบทั้งหกด้านสำหรับการเรียงข้อสอบใช้วิธีการสุ่มอันดับโดยปราศจากเงื่อนไขเกี่ยวกับประเภทตัวเลือกที่ข้อนั้นจะได้คะแนน ในข้อหนึ่ง ๆ กำหนดให้ตีค่าโดยเลือกเอาระหว่างสอง หรือสี่ตัวเลือกซึ่งมาจากตัวประกอบค่านิยมที่แตกต่างกัน ซึ่งแบบทดสอบจะแบ่งเป็น 2 ตอน และหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าความคงที่ภายใน (Internal Consistency) ไว้ดังนี้

1. แบบแบ่งครึ่ง (Split - Half) ได้ค่าความเชื่อมั่นแยกเป็นค่านิยมทางวิชาการ เท่ากับ .84 ค่านิยมทางเศรษฐกิจเท่ากับ .93 ค่านิยมทางสุนทรียภาพเท่ากับ .89 ค่านิยมทางสังคมเท่ากับ .90 ค่านิยมทางการเมืองเท่ากับ .87 ค่านิยมทางศาสนาเท่ากับ .95 และความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ .90

2. ในการหาค่าความเชื่อมั่นแบบซ้ำ (Test - Retest) หรือความคงที่ในการตอบ (Stability) กับประชากรสองกลุ่ม โดยทำกับกลุ่มที่ 1 หลังจากเวลาผ่านพ้นไปแล้ว 1 เดือน และทำกับกลุ่มที่ 2 เมื่อเวลาผ่านไป 2 เดือน ผลปรากฏว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของกลุ่มแรก เท่ากับ .89 และกลุ่มหลังเท่ากับ .88

วอคซัน (Vaughan. 1959 : 209) ได้ใช้แบบทดสอบสำรวจค่านิยม (Inventory of Values) กับคูเดอร์ พรีเฟอร์เรนซ์ เรคคอร์ด โวเคชันนอล (Kuder Preference Record Vocational) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมทางความเป็นผู้นำ และทางการศึกษากับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับปีสุดท้ายของโรงเรียนมัธยมศึกษาลินคอล์น เซาท์อีสต์ (Lincoln Southeast) จำนวน 155 คน ผลปรากฏว่านักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีค่านิยมทางสุนทรียภาพ ทางวัตถุ ทางสวัสดิการ และทางศาสนาแตกต่างกัน และเมื่อแบ่งกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มใหญ่ ออกเป็น 5 กลุ่มย่อย ตามลักษณะอาชีพที่นักเรียนสนใจ คือ ธุรกิจ วิศวกรรม แพทย์ ครู และกลุ่มที่ยังไม่ทราบว่าจะเลือกอาชีพใด พบว่า นักเรียนแต่ละกลุ่มอาชีพ มีค่านิยมทางการศึกษา ทางวัตถุ ทางมนุษยสัมพันธ์ ทางสวัสดิการ และทางศาสนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญอีกด้วย

กอร์ดอน (Aiken. 1985 : 299 - 300 ; citing Gordon. 1967) ได้สร้างเครื่องมือวัดค่านิยมที่มีชื่อว่า Gordon's Survey of Values ซึ่งประกอบด้วยแบบทดสอบสองฉบับ ได้แก่ The Survey of Interpersonal Values (SIV) และ The Survey of Personal Values (SPV) แบบทดสอบทั้งสองฉบับนี้อยู่บนพื้นฐานของบุคลิกลักษณะ ซึ่งได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบโดยกิลฟอร์ด (Guilford) โดยที่แบบทดสอบ SIV เป็นแบบทดสอบที่วัดค่านิยมที่ปรากฏอยู่ ความเกี่ยวข้องกับแต่ละบุคคลที่มีต่อคนทั่วไป และมีความเกี่ยวข้องกับตัวเขา ซึ่งประกอบด้วย ค่านิยม 6 ด้าน คือ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (Conformity) การรู้จัก (Recognition) ความเป็นอิสระ (Independence) ความกรุณา (Benevolence) และความเป็นผู้นำ

(Leadership) ส่วนแบบทดสอบ SPV ใช้วัดความแน่นอนของค่านิยม ซึ่งช่วยในการตัดสินใจของบุคคลในปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ซึ่งประกอบด้วยค่านิยม 6 ด้านเช่นกัน ได้แก่ การปฏิบัติอย่างเต็มใจ (Practical, Mindedness) ความสำเร็จ (Achievement) ความหลากหลาย (Variety) ความเด็ดขาด (Decisiveness) และการกระทำตามเป้าหมายที่วางไว้ (Goal Orientation) แบบทดสอบทั้งสองฉบับจะประกอบด้วยข้อสอบจำนวน 30 ข้อ เท่ากัน แต่ละข้อจะมีประโยคให้ 3 ประโยค ซึ่งเกี่ยวข้องกับสิ่งที่บุคคลคิดว่าจะมีความสำคัญมากที่สุด และประโยคที่เห็นว่าจะมีความสำคัญน้อยที่สุด แบบทดสอบแต่ละฉบับใช้เวลาทำประมาณ 15 นาที ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดค่านิยมทั้ง 12 ด้าน ซึ่งหาโดยวิธีสอบซ้ำ โดยเว้นระยะห่าง 10 วัน มีค่ามากกว่า 0.80

โรคิช (Aiken. 1985 : 298 - 299 ; citing Rocheach. 1976) ได้สร้างเครื่องมือวัดค่านิยมที่มีชื่อว่า Rokeach's Values Survey สำหรับวัดค่านิยมจุดหมายปลายทาง และค่านิยมวิถีปฏิบัติ โดยนิยามคำวิถีปฏิบัติว่าเป็นความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับการกระทำที่จะนำไปสู่ความปรารถนาหรือไม่ปรารถนา ส่วนค่านิยมจุดหมายปลายทาง คือ ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับความปรารถนาในนั้นปลายทางของชีวิต โดยสร้างเป็นข้อคำถามชนิดข้อความวัดค่านิยมจุดหมายปลายทางและค่านิยมวิถีปฏิบัติอย่างละ 18 ข้อความ แล้วให้ผู้ตอบจัดลำดับความสำคัญ ซึ่งความแตกต่างของการจัดลำดับความสอบซ้ำได้ค่าความเชื่อมั่น 0.69 และ 0.61 สำหรับค่านิยมจุดหมายปลายทางและค่านิยมวิถีปฏิบัติตามลำดับ เครื่องมือชุดนี้ได้นำไปใช้อย่างกว้างขวางงานการวิจัยเชิงเปรียบเทียบและการวิจัยข้ามวัฒนธรรม ซึ่งในปัจจุบันก็ยังมีการนำแบบสำรวจค่านิยมชุดนี้มาใช้

โบลดิซาร์ และเพอร์รี่ (Boldizar and Perry. 1989 : 571 - 578) ได้ศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมของผลที่ได้รับกับความก้าวร้าว โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาว่าเด็กที่มีความก้าวร้าวเพศชายและเพศหญิง จะมีความแตกต่างของค่านิยมที่เกี่ยวกับผลที่เป็นไปได้ทั้ง 6 ประการ ของความก้าวร้าวหรือไม่ ซึ่งผลที่เป็นไปได้ดังกล่าว คือ รางวัลที่เป็นสิ่งของ (Tangible Rewards) การควบคุมผู้ที่ถูกกระทำ (Control of Victim) ความทุกข์จากผู้ถูกกระทำ (Suffering by the Victim) การตอบแทนผู้ที่ถูกกระทำ (Relation from the Victim) การปฏิเสธที่เท่าเทียมกัน (Peer Rejection) และการประเมินตนเองทางลบ (Negative Self -

Evaluation) ทำการศึกษากับนักเรียนเกรด 3 ถึงเกรด 6 จำนวน 165 คน ซึ่งแยกเป็นชาย 93 คน และหญิง 82 คน โดยใช้แบบสอบถามค่านิยมของผลที่ได้รับ (Outcome Value Questionnaire) ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 40 ข้อ โดย 36 ข้อแรกเป็นข้อคำถามที่ต้องการให้เด็กคิดตัดสินใจเลือกภายใต้สถานการณ์เงื่อนไขของการก้าวร้าวต่อการทำลายที่กำหนดให้ ซึ่งแบ่งออกเป็นด้าน ๆ ละ 6 ข้อ ตามลักษณะของผลการกระทำที่ต้องการจะศึกษา ส่วน 4 ข้อสุดท้ายเป็นข้อคำถามให้นักเรียนเติมเกี่ยวกับความนึกคิดที่ได้ผ่านการไตร่ตรองเกี่ยวกับการกระทำของสังคมและมีความสัมพันธ์กับค่านิยมของผลลัพธ์ของพฤติกรรมทางสังคม

รูปแบบของแบบสอบถามในแต่ละข้อจะเป็นสถานการณ์ที่สมมติขึ้นแล้วให้นักเรียนพิจารณาตัดสินใจ 2 ประการ ซึ่งตรงกับความรู้ลึกของตนเองมากที่สุดคือ เด็กผู้มีค่านิยมของผลการกระทำตรงตามที่กำหนดในสถานการณ์ และเด็กผู้ซึ่งไม่ทำตามค่านิยมที่กำหนดในสถานการณ์สำหรับการให้คะแนนเป็น ดังนี้

- 1 คะแนน เมื่อตอบว่าเห็นด้วยอย่างยิ่งกับเด็กผู้ซึ่งไม่ทำตามค่านิยมของผลลัพธ์ที่กำหนด
- 2 คะแนน เมื่อตอบว่าเห็นด้วยบางส่วนกับเด็กผู้ซึ่งไม่ทำตามค่านิยมของผลลัพธ์ที่กำหนด
- 3 คะแนน เมื่อตอบว่าเห็นด้วยบางส่วนกับเด็กผู้ซึ่งทำตามค่านิยมของผลลัพธ์ที่กำหนด
- 4 คะแนน เมื่อตอบว่าเห็นด้วยอย่างยิ่งกับเด็กผู้ซึ่งทำตามค่านิยมของผลลัพธ์ที่กำหนด

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ซึ่งคำนวณจากสูตร สัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าเท่ากับ 0.58, 0.74, 0.72, 0.81, 0.72 และ 0.71 สำหรับการวัดค่านิยมด้านรางวัลที่เป็นสิ่งของ การควบคุมของผู้กระทำ ความทุกข์จากผู้ถูกระกระทำ การตอบแทนจากผู้ถูกระกระทำการปฏิเสธที่เท่าเทียมกัน และการประเมินตนเองทางลบตามลำดับ

งานวิจัยเกี่ยวข้องกับค่านิยมในการเลือกอาชีพของกลุ่มอาชีพต่าง ๆ

ประมวล วิทยากร (2520 : 114) ศึกษาวิจัยค่านิยมในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 593 คน โดยใช้แบบสอบถามค่านิยมในอาชีพ พบว่า กลุ่มนักเรียนที่มีค่านิยมในอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้าเลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการ

มากที่สุด รองลงมาคือ อาชีพหมวดอาหารและงานด้านบริการ กลุ่มนักเรียนที่มีค่านิยมในอาชีพด้านการบริการสังคมและการทำงานกับบุคคลเลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการมากที่สุด รองลงมาคือ หมวดอาหารและหมวดงานด้านบริการ กลุ่มนักเรียนที่มีค่านิยมในอาชีพด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพเลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการมากที่สุด รองลงมาคือ อาชีพหมวดอาหาร หมวดงานด้านบริการ และหมวดการผลิตและการใช้อุปกรณ์ขนส่ง กลุ่มนักเรียนที่มีค่านิยมในอาชีพด้านรายได้เลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้ วิชาชีพและวิชาการมากที่สุด รองลงมาคืออาชีพหมวดอาหาร หมวดบริการและหมวดกิจกรรม กลุ่มนักเรียนที่มีค่านิยมในอาชีพด้านความเป็นอิสระเลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการมากที่สุด รองลงมาคือ หมวดอาหาร หมวดงานบริการ การผลิตและการใช้อุปกรณ์ขนส่ง และหมวดการค้า กลุ่มนักเรียนที่มีค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำเลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการมากที่สุดรองลงมาคือหมวดอาหาร หมวดการผลิตและการใช้อุปกรณ์ขนส่ง และหมวดงานบริหาร กลุ่มนักเรียนที่มีค่านิยมในอาชีพด้านการทำงานกับธรรมชาติและวัตถุ เลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการมากที่สุด รองลงมาคือ อาชีพหมวดอาหาร หมวดกิจกรรมและหมวดการผลิตและการใช้อุปกรณ์ขนส่ง กลุ่มนักเรียนที่มีค่านิยมในอาชีพด้านความสามารถเลือกอาชีพด้านความสามารถเลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการและหมวดอาหารมากที่สุด รองลงมา คือ หมวดการผลิตและการใช้อุปกรณ์ขนส่ง ส่วนกลุ่มนักเรียนที่มีค่านิยมในอาชีพด้านความมีระเบียบแบบแผนเลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพ และวิชาการ และหมวดอาหาร เท่า ๆ กัน

งานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบวัดค่านิยมในประเทศไทย

สมนึก คูเมือง (2527 : 32 - 33, 126, 131) ได้ทำการสร้างแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐานด้านการประหยัดและออมเงิน เป็นแบบทดสอบสถานการณ์สมมติ จำนวน 56 สถานการณ์ แบ่งออกเป็น 2 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 เป็นสถานการณ์แบบข้อความ จำนวน 28 สถานการณ์ และฉบับที่ 2 เป็นสถานการณ์รูปภาพ จำนวน 28 สถานการณ์ จากสถานการณ์ที่กำหนดให้จะให้เลือกคำตอบซึ่งกำหนดมาให้ในแต่ละสถานการณ์ ลักษณะของตัวเลือกมีรูปแบบเหมือนกันทั้ง

สองฉบับคือ 1.ในแต่ละสถานการณ์มีตัวเลือก 4 ข้อย่อย ซึ่งผู้ตอบจะต้องทำทุกข้อย่อย 1.ในแต่ละข้อย่อยมีตัวเลือก 2 ตัวเลือก คือ ก. และ ข. ผู้ตอบจะต้องเลือกคำตอบเพียงตัวเลือกเดียว ตัวอย่างจากฉบับที่ 1 เช่น สถานการณ์ที่ 0

จุ่มเป็นนักเรียนชั้น ม.1 ได้รับทุนเรียนดีจากครูประจำชั้นเป็นจำนวนเงิน 500 บาท

นักเรียนคิดว่าจุ่มควรจะทำอย่างไรกับเงินจำนวนนี้

1. ก. ผากพ่อหรือแม่ไว้ เมื่อต้องการใช้เงินไปขอ
ข. เก็บไว้กับตนเองจะได้ใช้อย่างสะดวก
2. ก. ไปฝากธนาคารออมสิน
ข. ไม่ฝากธนาคารออมสิน
3. ก. นำเงินไปซื้อของเล่นที่ชอบ
ข. นำเงินไปซื้ออุปกรณ์การเรียนที่ยังไม่มี
4. ก. แบ่งเงินไว้ส่วนหนึ่งเลี้ยงฉลองกับเพื่อน ๆ
ข. แบ่งเงินไว้ส่วนหนึ่งช่วยเหลือเพื่อนที่ขัดสน

การตรวจให้คะแนน ให้คะแนนในแต่ละข้อย่อยเป็น 0 และ 1 คือ คะแนน 0 สำหรับข้อที่แสดงถึงลักษณะของการไม่ประหยัดและออม คะแนน 1 สำหรับข้อที่แสดงถึงการมีลักษณะประหยัดและออม โดยจะให้คะแนนเฉพาะข้อที่กำเครื่องหมายเท่านั้น คะแนนในแต่ละสถานการณ์ได้จากการเอาคะแนนข้อย่อยทั้ง 4 ข้อมารวมกัน และมีคะแนนสูงสุด 4 คะแนน ต่ำสุด 0 คะแนน แบบทดสอบที่สร้างขึ้นนำแบบทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 356 คน และคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.8968 และ 0.8959 สำหรับฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 ตามลำดับ ส่วนค่าความเที่ยงตรงเชิงพิพจน์ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และหาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยใช้เทคนิคกลุ่มที่รู้จักว่ามีลักษณะการประหยัดและออมกับไม่มีลักษณะการประหยัดและออม ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ทั้งสองฉบับ

ในปีเดียวกัน เบญจรัตน์ จารุรัตน์จามร (2527 : 62 – 63) ได้สร้างแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเองขึ้น โดยจัดรูปแบบของแบบข้อสอบออกเป็น 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 เป็นแบบทดสอบวัดความรู้สึกลึกต่อคำนิยามพื้นฐานเรื่องการพึ่งพาตนเอง จำนวน 40 ข้อ แต่ละข้อมีคะแนนเต็ม 4 คะแนน ดังตัวอย่าง

ข้อความ	ระดับความสำคัญ	จริงที่สุด เป็นจริง	ส่วนาหญ่ เป็นจริง	ส่วนาหญ่ ไม่จริง	ไม่จริง ที่สุด
0) ฉันตั้งใจเรียนอย่างเต็มที่ในการเรียนทุกวิชา					
00) ฉันมักใช้เวลาว่างทบทวนความรู้ที่เคยเรียนมา					

ชุดที่ 2 เป็นแบบทดสอบประเมินพฤติกรรมคำนิยามพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง โดยการกำหนดเป็นสถานการณ์ จำนวน 30 ข้อ การให้คะแนนเป็น 0, 1 ดังตัวอย่างเรื่องที่ 1 ในขณะที่มีการเรียนวิชาสังคม จิตราต้องการทบทวนวิชาวิทยาศาสตร์อีกครั้งหนึ่ง

ก่อนที่สอบวันพรุ่งนี้ จิตราจึงได้นำหนังสือวิทยาศาสตร์ขึ้นมาอ่านโดยไม่ตั้งใจ

คำถาม

คำตอบ

1. จิตราสมควรอ่านหนังสือวิทยาศาสตร์

ขณะนั้นหรือไม่

ก. สมควร

ข. ไม่สมควร

2. ถ้านักเรียนเป็นจิตรา นักเรียนจะทำ

อย่างไร

ก. ทำเช่นเดียว ข. ไม่อ่านหนังสือ

กับจิตรา

วิทยาศาสตร์

ขึ้นมาอ่าน

การหาคุณภาพของเครื่องมือโดยนำไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 440 คน ซึ่งหาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยวิธีเทคนิคกลุ่มที่รู้จักแล้วได้ค่าตั้งแต่ 6.17 ถึง 9.37 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบหาโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.888 และ 0.873 สำหรับแบบทดสอบชุดที่ 1 และชุดที่ 2 ตามลำดับ

วิฑูรย์ บัวยิ่ง (2533 : 51 - 54, 121 - 122) ได้ทำการสร้างแบบทดสอบ วัดค่านิยมพื้นฐานด้านความรักชาติ เป็นประโยคหรือข้อความสั้น ๆ จำนวน 150 ข้อ แบ่งเป็น ค่านิยม 3 ด้าน ๆ ละ 50 ข้อ ให้ผู้ตอบเลือกข้อความว่าเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย เช่น ข้อความที่ 1

การพูดและเขียนภาษาไทยได้ถูกต้องมีความ

สำคัญมากสำหรับข้าพเจ้า

ใช่ ไม่แน่ใจ ไม่ใช่

การตรวจให้คะแนนข้อความทางบวกให้ 2, 1, 0 สำหรับข้อความทางลบให้คะแนน กลับกัน แบบทดสอบที่สร้างขึ้นนำไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 614 คน ได้ค่า ความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.8361 ถึง 0.8947 ในแต่ละด้าน และค่าความ เชื่อมั่นรวมทั้งฉบับ 0.9421 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบหาโดยกลุ่มที่รู้จักอยู่ แล้ว พบว่าค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พองพรรณ เกิดพิทักษ์ (2531 : 63 - 65) ได้ศึกษาค่านิยมในการทำงานของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 1 โดยชักกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,500 คน แยกเป็นชาย 757 คน และหญิง 743 คน เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบสอบถามวัดค่านิยมในการทำงานจำนวน 48 ข้อ มีลักษณะเป็นประโยคข้อความที่ถามถึงสิ่งที่ นักเรียนเชื่อว่ามีผลต่อการทำงานของนักเรียน ประกอบด้วยมาตราส่วนประมาณค่า 5 ช่อง เรียงจากสำคัญมากที่สุดไปจนถึงไม่สำคัญเลย ซึ่งใช้วัดค่านิยมในการทำงานรวมทั้งสิ้น 16 ด้าน และมีค่าความเชื่อมั่นที่หาจากสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.85 ตัวอย่างแบบสอบถามเป็น ดังนี้

ระดับความสำคัญ	สำคัญมากที่สุด	สำคัญมาก	สำคัญปานกลาง	สำคัญที่สุด	ไม่สำคัญเลย
ข้อความ					
1. งานที่ท่านต้องการแก้ไขให้หมด อยู่เสมอ					
2. งานที่ท่านได้รับช่วยเหลือ					

จากการศึกษางานวิจัย ผู้วิจัยได้ข้อสรุปดังนี้

1. ทุกกลุ่มค่านิยมในอาชีพจะเลือกอาชีพหมวดงานที่ใช้วิชาชีพและวิชาการมากที่สุด รองลงมา คือ อาชีพหมวดทหาร
2. ในการสร้างแบบทดสอบว่าค่านิยมสามารถสร้างได้หลายแบบ เช่น แบบข้อความ แบบสถานการณ์ เป็นต้น
3. วิธีการเขียนแบบสอบถามตามลักษณะค่านิยมในการเลือกอาชีพในแต่ละด้านดังนี้
 - 3.1 เขียนข้อความที่ถามถึงค่านิยมในการเลือกอาชีพภายในขอบเขตของลักษณะค่านิยมที่รวบรวมไว้ 8 ด้าน ตามลักษณะการสร้างแบบวัดของลิเครท ซึ่งกำหนดความคิดเห็นไว้ 5 ระดับ เพื่อให้ผู้ตอบเลือกตอบแต่ละข้อเพียงระดับใดระดับหนึ่ง
 - 3.2 ำให้คะแนนในแต่ละข้อความ แบ่งข้อความออกเป็น 2 ประเภท คือ ข้อความที่เป็นบวก และข้อความที่เป็นลบ โดยให้นักนักคะแนน 1 - 5 ในแต่ละประเภทของข้อความ ดังนี้
 - 3.2.1 ข้อความที่เป็นบวกให้คะแนน ดังนี้

ห้า	คะแนน	เมื่อเห็นด้วย มากที่สุด
สี่	คะแนน	เมื่อเห็นด้วย มาก
สาม	คะแนน	เมื่อเห็นด้วย ปานกลาง
สอง	คะแนน	เมื่อเห็นด้วย น้อย
หนึ่ง	คะแนน	เมื่อเห็นด้วย น้อยที่สุด
 - 3.2.2 ข้อความที่เป็นลบให้คะแนน ดังนี้

ห้า	คะแนน	เมื่อเห็นด้วย น้อยที่สุด
สี่	คะแนน	เมื่อเห็นด้วย น้อย
สาม	คะแนน	เมื่อเห็นด้วย ปานกลาง
สอง	คะแนน	เมื่อเห็นด้วย มาก
หนึ่ง	คะแนน	เมื่อเห็นด้วย มากที่สุด

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

เนื่องจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบซึ่งจะบ่งชี้ให้ข้อมูลจัดตัวกันเป็นองค์ประกอบขึ้นโดยวิธีทางสถิติ และใช้ตัวเกณฑ์ควบคุมจำนวนองค์ประกอบด้วยการกำหนดค่าไอเกน (Eigen Values) นอกจากนี้ยังเปรียบเทียบค่านิยมในการเลือกอาชีพของแต่ละองค์ประกอบระหว่างนักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. องค์ประกอบค่านิยมในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา มีองค์ประกอบมากกว่าหนึ่งองค์ประกอบ
2. นักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกันมีค่านิยมในการเลือกอาชีพแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2536 ภาคเรียนที่ 2 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 66 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 16,781 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2536 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเลือกมาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) มีจำนวน 510 คน โดยมีขั้นตอนการสุ่ม ดังนี้

ขั้นที่ 1 ประมาณกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยด้วยความเชื่อมั่น 95 % ($\alpha = .05$) เมื่อเทียบจากตารางของกลุ่มตัวอย่างที่ควรเลือกจากประชากรแล้ว ต้องใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 379 คน เป็นอย่างน้อย (อุทุมพร (ทองอุทัย) จามรมาน. 2530 : 39 ; อ้างอิงมาจาก Jaeger. 1984) แต่ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่าง 510 คน

ขั้นที่ 2 สุ่มโรงเรียนมาประมาณ 18 % โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ตามขนาดโรงเรียน จะได้โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 3, 6 และ 3 โรงเรียนตามลำดับ

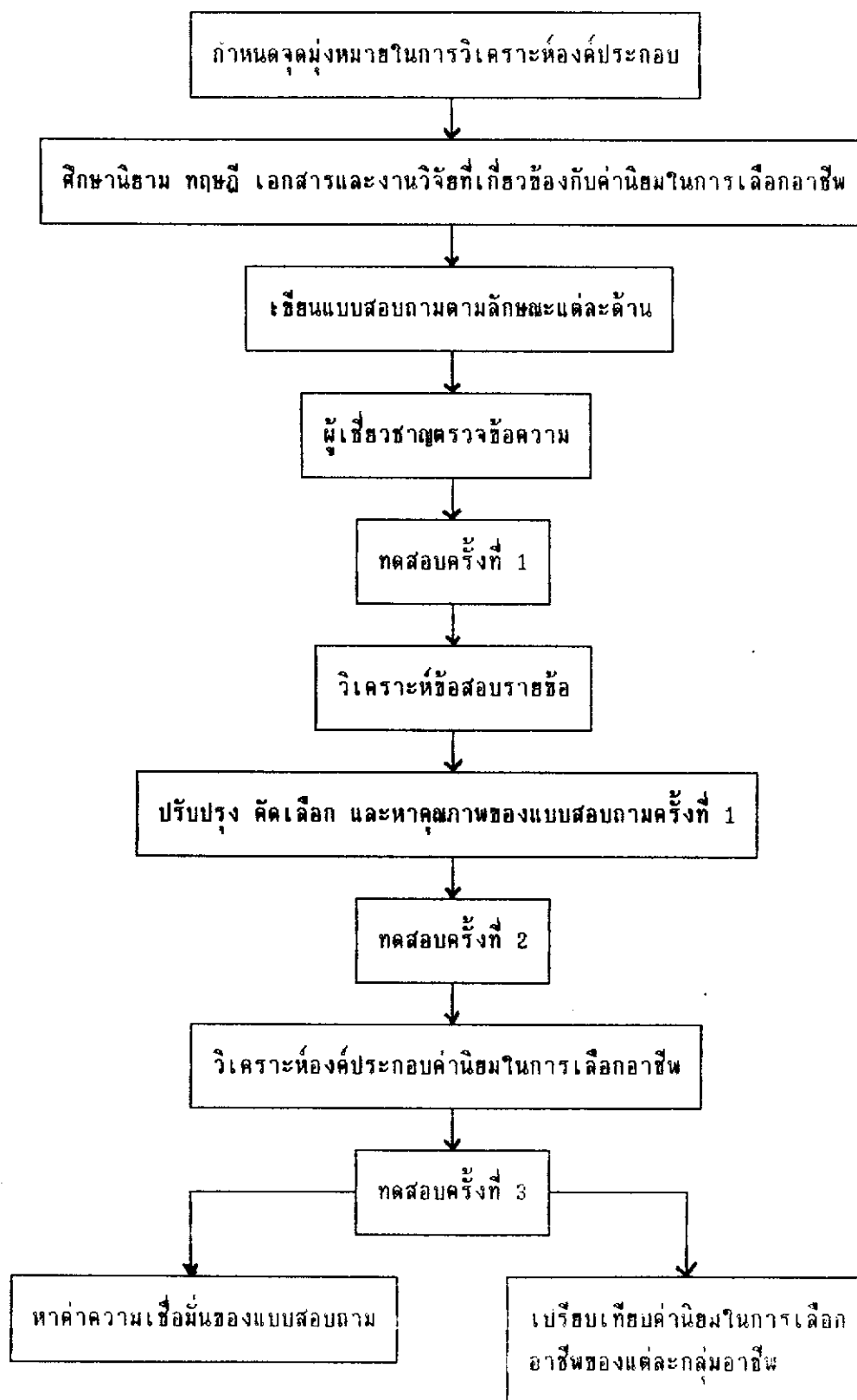
ขั้นที่ 3 สุ่มห้องเรียนจากโรงเรียนแต่ละขนาดตามสัดส่วน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายได้ จำนวนห้องเรียนจากโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 10, 10 และ 3 ห้องเรียนตามลำดับ

ตาราง 1 รายชื่อโรงเรียนและจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่เข้ารับการทดสอบ

ขนาดโรงเรียน/ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียนในการสอบ		
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3
<u>โรงเรียนขนาดใหญ่</u>			
โคราชพิทยาคม	96(2)		
บุญวัฒนา			150(3)
สุรธรรมพิทักษ์		237(5)	
<u>โรงเรียนขนาดกลาง</u>			
กุดจิกวิทยา		70(2)	
ด่านเกวียนวิทยา			80(2)
จักราชวิทยา		84(2)	
หนองสูงเหลื่อมพิทยาคม	40(1)		
ท่าช้างราษฎร์บำรุง		84(2)	
ศรีสุขวิทยา			47(1)
<u>โรงเรียนขนาดเล็ก</u>			
สมเด็จพระธีรญาณมุนี		35(1)	
มะค่าวิทยา			31(1)
สำนักตะคร้อวิทยาคม	30(1)		
รวม	166(4)	510(12)	308(8)

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บ คือ จำนวนห้องเรียน

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ภาพประกอบ 4 แสดงลำดับขั้นตอนการดำเนินการวิจัยค่านิยมในการเลือกอาชีพ ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

วิธีดำเนินการวิเคราะห์ห้องประกอบ

ในการดำเนินการวิเคราะห์ห้องประกอบค่านิยมในการเลือกอาชีพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน (ภาพประกอบ 3) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการวิเคราะห์ห้องประกอบค่านิยมในการเลือกอาชีพ
 - 1.1 เพื่อวิเคราะห์ห้องประกอบค่านิยมในการเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3
 - 1.2 เพื่อเปรียบเทียบค่านิยมในการเลือกอาชีพระหว่างนักเรียนตามกลุ่มอาชีพที่นักเรียนเลือก
2. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมในการเลือกอาชีพ เพื่อนำมาสังเคราะห์ลักษณะของค่านิยมในการเลือกอาชีพ ดังนี้
 - 2.1 รวบรวมคุณลักษณะค่านิยมอาชีพและค่านิยมในการทำงานจากงานวิจัยของไทยและต่างประเทศ
 - 2.2 ศึกษาคุณลักษณะค่านิยมในการเลือกอาชีพแต่ละด้านที่มีความหมายคล้ายคลึงกันหรือสอดคล้องกันมาก ๆ มาพิจารณา
 - 2.3 เขียนคุณลักษณะค่านิยมในการเลือกอาชีพขึ้นใหม่ 8 ด้าน คือ ด้านรายได้ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความมีอิสระ ด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ ด้านเกียรติยศ-ชื่อเสียงและความก้าวหน้า ด้านสภาพแวดล้อม ด้านความมั่นคงปลอดภัย และด้านการบริการสังคม
 - 2.4 ให้นิยามคุณลักษณะค่านิยมในการเลือกอาชีพทั้ง 8 ด้านโดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัย
3. เขียนแบบสอบถามตามคุณลักษณะค่านิยมในการเลือกอาชีพในแต่ละด้าน
 - 3.1 ลักษณะแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เป็นข้อความที่ถามถึงค่านิยมในการเลือกอาชีพภายในขอบเขตของลักษณะค่านิยมที่รวบรวมไว้ 8 ด้าน ๆ ละ 10 ข้อ รวม 80 ข้อ ตามลักษณะการสร้างแบบวัดของลิเคิร์ท ซึ่งกำหนดน้ำหนักการคิดเห็นไว้ 5 ระดับ เพื่อให้ผู้ตอบเลือกตอบแต่ละข้อเพียงระดับใดระดับหนึ่งเท่านั้น
 - 3.2 การให้คะแนนในแต่ละข้อความ แบ่งข้อความออกเป็น 2 ประเภท คือ ข้อความที่เป็นบวก และข้อความที่เป็นลบ โดยให้นักศึกษาประเมิน 1 - 5 ในแต่ละประเภทของข้อความ ดังนี้

3.2.1 ข้อความที่เป็นบวกให้คะแนน ดังนี้

- ห้า 5 คะแนน เมื่อเห็นด้วย มากที่สุด
- สี่ 4 คะแนน เมื่อเห็นด้วย มาก
- สาม 3 คะแนน เมื่อเห็นด้วย ปานกลาง
- สอง 2 คะแนน เมื่อเห็นด้วย น้อย
- หนึ่ง 1 คะแนน เมื่อเห็นด้วย น้อยที่สุด

3.2.2 ข้อความที่เป็นลบให้คะแนน ดังนี้

- ห้า 5 คะแนน เมื่อเห็นด้วย น้อยที่สุด
- สี่ 4 คะแนน เมื่อเห็นด้วย น้อย
- สาม 3 คะแนน เมื่อเห็นด้วย ปานกลาง
- สอง 2 คะแนน เมื่อเห็นด้วย มาก
- หนึ่ง 1 คะแนน เมื่อเห็นด้วย มากที่สุด

4. ตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามค่านิยมในการเลือกอาชีพ ด้านความเที่ยงตรงเชิง
 พินิจ (Face Validity) โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญทางจิตวิทยา และการวัดผลการศึกษาที่มีคุณวุฒิตั้งแต่
 ปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 5 ท่าน เป็นผู้พิจารณาตรวจสอบ

5. การทดสอบครั้งที่ 1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบกับนักเรียน จำนวน 166 คน

6. วิเคราะห์แบบทดสอบครั้งที่ 1 เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ $t - test$
 เพื่อคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกสูง คือ ข้อสอบที่มีค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป ตามเกณฑ์
 ของเอดเวิร์ด (Edwards, 1957 : 153) จำนวน 50 ข้อ

7. การทดสอบครั้งที่ 2 นำแบบสอบถามที่คัดเลือก และปรับปรุงจากการทดสอบครั้งที่ 1
 ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง นักเรียน 510 คน

8. วิเคราะห์องค์ประกอบค่านิยมในการเลือกอาชีพ

8.1 วิเคราะห์องค์ประกอบโดยใช้หน่วยวิเคราะห์แบบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R)
 เพื่อศึกษาว่านักเรียนมีคุณลักษณะค่านิยมในการเลือกอาชีพที่องค์ประกอบ โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือก
 องค์ประกอบดังนี้

8.1.1 คัดเลือกจำนวนองค์ประกอบที่มีค่าไอเกน (Eigen Values)

เท่ากับหรือมากกว่า 1

8.1.2 คัดเลือกข้อความที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading)

เท่ากับหรือมากกว่า 0.30 และจำนวนตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบต้องไม่น้อย 3 ตัวแปรขึ้นไป จึงจะถือว่าได้จำนวนองค์ประกอบ 1 องค์ประกอบ

8.2 ตั้งชื่อองค์ประกอบ

9. การทดสอบครั้งที่ 3 คัดเลือกข้อสอบที่ได้ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบแล้วไป

ทดสอบกับนักเรียน จำนวน 308 คน เพื่อหาค่านิยมนการเลือกอาชีพของนักเรียนแยกตามกลุ่มอาชีพ โดยพิจารณาว่านักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพแตกต่างกันจะมีค่านิยมนการเลือกอาชีพแตกต่างกันหรือไม่

10. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามวัดค่านิยมนการเลือกอาชีพ ในรูปของแบบสอบถามที่เกี่ยวกับค่านิยมนการเลือกอาชีพ 8 ด้าน ได้แก่ ด้านรายได้ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความมีอิสระ ด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ ด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้า ด้านสภาพแวดล้อม ด้านความมั่นคงปลอดภัย และด้านการบริการสังคม จำนวนด้านละ 10 ข้อความ รวมเป็น 80 ข้อความ

ตัวอย่างแบบสอบถามวัดค่านิยมนการเลือกอาชีพ และวิธีการตอบ

แบบสอบถาม

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ต้องการความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของนักเรียน การตอบแบบสอบถามนี้ ไม่มีผลกระทบต่อผลการเรียนของนักเรียน ดังนั้น นักเรียนไม่ต้องเขียนชื่อ

แต่ละข้อไม่มีข้อถูกหรือผิด ขอให้นักเรียนตอบตรงกับความเป็นจริงให้มากที่สุด คำตอบของนักเรียนจะเป็นประโยชน์ต่องานทางวิชาการอย่างยิ่ง โดยพิจารณาข้อความในแต่ละข้อว่านักเรียนเห็นด้วยอย่างไร แล้วขีดเครื่องหมาย / ในช่องแสดงระดับของการเห็นด้วย ได้แก่ "มากที่สุด", "มาก", "ปานกลาง", "น้อย" และ "น้อยที่สุด" เพียงช่องใดช่องหนึ่งเท่านั้นคำตอบของนักเรียนจะถูกเก็บไว้เป็นความลับที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับรายได้

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ฉันเลือกอาชีพที่มีการพิจารณาเพิ่มเงินเดือนทุกปี					
2.	อาชีพที่ฉันเลือกต้องทำพื้นฐานทางการเงินของฉันดีขึ้น					
3.	ฉันเลือกอาชีพที่ทำให้ฉันมีเงินเหลือใช้					

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ฉันเลือกอาชีพที่สนับสนุนให้มีการคิดค้นประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ					
2.	ฉันปรารถนาอาชีพที่จะต้องมีการแข่งขันเพื่อแลกกับสิ่งที่ฉันต้องการ					
3.	ฉันต้องการอาชีพที่กินคล้วแสวงหาวิธีการใหม่ ๆ ที่จะอำนวยความสะดวกแก่สังคม					

3. แบบสอบถามเกี่ยวกับความมีอิสระ

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	อาชีพที่ฉันเลือกจะต้องไม่ซ้ำซากจำเจ					
2.	ฉันต้องการประกอบอาชีพที่ไม่ต้องอยู่ใต้อาณาจักร					
3.	ฉันจะประกอบอาชีพที่มีโอกาสแต่งตัวได้ตามสบาย					

4. แบบสอบถามเกี่ยวกับความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ฉันรู้สึกภูมิใจมากถ้าได้ประกอบอาชีพ ที่ได้เป็นผู้วางแผน ออกกฎเกณฑ์และ ระเบียบข้อบังคับด้วยตนเอง					
2.	ฉันเลือกอาชีพนี้เพราะสามารถ ออกคำสั่งให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้					
3.	อาชีพที่ฉันเลือกนั้นจะต้องมีโอกาส ได้เป็นหัวหน้างาน					

5. แบบสอบถามเกี่ยวกับเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้า

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	อาชีพที่ฉันทำคนทั่วไปต้องรู้จักและ ให้ความยกย่องนับถือ					
2.	อาชีพของฉันต้องสร้างชื่อเสียงมาสู่ ตนเองและวงศ์ตระกูล					
3.	อาชีพที่ฉันต้องการต้องสุจริตไม่มีใคร เหยียดหยาม					

6. แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	อาชีพที่ฉันเลือกมีสถานที่ทำงานหรูหรา					
2.	ฉันเลือกอาชีพที่มีเสียงเพลงเบา ๆ ให้ฟังขณะทำงาน					
3.	ฉันเลือกอาชีพที่มีห้องทำงานเป็น สัดส่วน มีระเบียบเรียบร้อย					

7. แบบสอบถามเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัย

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ฉันต้องการอาชีพที่มีหลักประกันมั่นคง มีกฎหมายคุ้มครองการทำงาน					
2.	ฉันต้องการอาชีพที่มีลักษณะเป็นงาน- ประจำ งานถาวร และเปลี่ยนแปลง ได้ยาก					
3.	ฉันเลือกอาชีพที่สุจริต					

8. แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริการสังคม

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	อาชีพที่ฉันต้องสร้างความเจริญให้ท้องถิ่น					
2.	อาชีพที่ฉันเลือกต้องช่วยอบรมหรือสร้างความเจริญทางจิตอาสาให้บุคคลในสังคม					
3.	ฉันมีความสุขมากถ้าได้ประกอบอาชีพที่ต้องการพบปะผู้คน					

วิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อกำหนดวันและเวลาในการสอบ
2. เตรียมแบบสอบถามให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่สอบในแต่ละครั้ง วางแผนในการดำเนินการสอบด้วยตนเอง
3. อธิบายให้นักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง เข้าใจวัตถุประสงค์และผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการทำแบบสอบถาม
4. อธิบายให้นักเรียนที่เข้าสอบทุกคน เข้าใจวิธีทำแบบสอบถามคำนิยามในการเลือกอาชีพ การตอบเสียก่อน ที่จะให้ทุกคนเริ่มต้นทำ
5. นำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียน โดยดำเนินการ ดังนี้

5.1 นำนแบบสอบถามไปสอบครั้งที่ 1 กับนักเรียน จำนวน 166 คน เพื่อมาตรวจว่าให้คะแนน โดยให้หลักว่าข้อความเป็นบวกจะให้คะแนนเป็น 5, 4, 3, 2, 1 แต่ถ้าข้อความเป็นลบจะให้คะแนนเป็น 1, 2, 3, 4, 5 ตามนี้ให้นักความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ถ้าไม่ตอบข้อใดหรือใน 1 ข้อตอบมากกว่า 1 แห่ง ข้อนั้นไม่นับมาคิดคะแนน แล้วนำคะแนนที่ได้มาคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐานและค่าอำนาจจำแนก

5.2 นำนแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้ว จากการสอบครั้งที่ 1 ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างนักเรียน จำนวน 510 คน เพื่อทำการวิเคราะห์หาค่าประกอบค่านิยมในการเลือกอาชีพ

5.3 นำนแบบสอบถามที่ทำการวิเคราะห์หาค่าประกอบแล้ว ไปทดสอบกับนักเรียนจำนวน 308 คน เพื่อเปรียบเทียบค่านิยมในการเลือกอาชีพของนักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกัน

6. เพื่อทำการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐานของแบบสอบถาม ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ (Item Analysis) เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้ t - test แบบเทคนิค 25 % ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 185 ; อ้างอิงมาจาก Edwards. 1957 : 152 - 154)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S^2_H}{n_H} + \frac{S^2_L}{n_L}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ

$\bar{X}_H$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง

$\bar{X}_L$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ

n_H แทน จำนวนนักเรียนของกลุ่มสูง

n_L แทน จำนวนนักเรียนของกลุ่มต่ำ

S^2_H แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง

S^2_L แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ

3. ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) (ลิวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 171)

$$\alpha = \frac{n}{n - 1} \left[1 - \frac{\sum S^2_i}{S^2_t} \right]$$

เมื่อ α แทน สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด

S^2_i แทน คะแนนความแปรปรวนรายข้อ

S^2_t แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

4. วิเคราะห์หาจำนวนองค์ประกอบค่านิยมในการเลือกอาชีพ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS สกัดองค์ประกอบด้วยเทคนิคแกนสำคัญ (Principal Component Analysis : PC) และใช้การหมุนแกนแบบอโรทอนอล (Orthogonal Rotation) โดยวิธีแวนริแมกซ์ (Varimax Method)

5. เปรียบเทียบค่านิยมในการเลือกอาชีพโดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way Analysis of Variance) (ลิวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 97)

แหล่งตัวแปร	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	SS_b	$p - 1$	MS_b	$\frac{MS_b}{MS_w}$
ภายในกลุ่ม	SS_w	$N - p$	MS_w	
รวม	SS_T	$N - 1$		

- เมื่อ SS_b แทน ผลบวกกำลังสองระหว่างกลุ่ม
 SS_w แทน ผลบวกกำลังสองภายในกลุ่ม
 SS_T แทน ผลรวมกำลังสองทั้งหมด
 MS_b แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
 MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม
 N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
 P แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

6. ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยใช้วิธีของ Scheffé's test
 (ส้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 119)

$$S = \sqrt{(K - 1) F(\alpha, df_1, df_2)} \sqrt{MS_E \left[\sum_{j=1}^K \frac{(c_j)^2}{n_j} \right]}$$

- เมื่อ S แทน ค่าวิกฤตของ Scheffé'
 K แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่นำมาเปรียบเทียบกัน
 $F(\alpha, df_1, df_2)$ แทน เบ็ดค่า F จากตารางที่ α มีค่า .05, df_1 คือ df_B , df_2 คือ df_w หรือ df_E
 MS_E แทน ค่าความคลาดเคลื่อนของความแปรปรวนในตารางวิเคราะห์ความแปรปรวน
 c_j แทน สัมประสิทธิ์ Contrast ซึ่งจะมีค่าเป็น 1, -1, 1, -1....
 n_j แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - distribution
SS	แทน	ผลรวมของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
df	แทน	ชั้นของความอิสระ (degrees of freedom)
*	แทน	มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐานของแบบสอบถาม
2. การวิเคราะห์องค์ประกอบค่านิยมในการเลือกอาชีพ
3. เปรียบเทียบค่านิยมในการเลือกอาชีพของนักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกันในแต่ละ

องค์ประกอบ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐานของแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการแบบสอบถามไปสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2536

ตาราง 2 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรแต่ละตัว

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.
1	3.78	.97	17	4.12	.96
2	3.97	.92	18	4.16	.97
3	3.60	1.05	19	4.07	.91
4	3.42	.96	20	3.42	1.19
5	3.97	1.07	21	3.88	1.02
6	3.37	1.06	22	3.71	.92
7	3.76	1.04	23	3.83	.98
8	3.70	1.06	24	4.03	.90
9	3.47	1.05	25	3.91	1.05
10	4.22	.95	26	3.94	.95
11	4.38	.88	27	3.68	1.09
12	4.10	1.03	28	3.46	1.18
13	4.21	.94	29	4.02	.96
14	3.93	1.01	30	3.93	1.05
15	3.81	1.11	31	4.11	1.03
16	4.17	1.11	32	3.69	1.01

ตาราง 2 (ต่อ)

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.
33	3.83	1.15	42	3.40	1.16
34	3.89	1.08	43	3.17	1.33
35	3.83	1.07	44	3.60	1.19
36	3.69	1.07	45	4.06	1.00
37	3.90	1.03	46	3.20	1.27
38	3.78	1.05	47	3.91	1.07
39	3.92	1.04	48	4.16	1.00
40	3.86	.99	49	2.86	1.43
41	3.43	1.28	50	4.02	1.05

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรค่านิยมในการเลือกอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา ทั้ง 50 ตัวแปร มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.86 ถึง 4.38 คะแนน มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.88 ถึง 1.43

2. การวิเคราะห์องค์ประกอบค่านิยมในการเลือกอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้คำนวณหาค่าความร่วมกัน (Communality) จำนวนองค์ประกอบ (Factor) ค่าไอเกน (Eigen Values) ค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance) ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม (Cumulative Percentage of Variance) และค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ของแบบสอบถาม โดยใช้หน่วยวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) และเทคนิควิธีสกัดตัวประกอบแบบ PC (Principal Component Analysis) และเพื่อทำการแปลความหมายของตัวแปรชัดเจนขึ้น จึงทำการหมุนแกน

แบบอโรทอนอล (Orthogonal Rotation) โดยวิธีแมกซ์ (Varimax Method) ตั้งชื่อองค์ประกอบ แล้วหาค่าคะแนนองค์ประกอบ ดังนี้

2.1 จำนวนองค์ประกอบ ค่าร่วมกัน ค่าไอเกน ค่าร้อยละของความแปรปรวนและค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม โดยใช้นโยบายวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) และสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีเทคนิคแกนสำคัญ PC (Principle Component Analysis)

ตาราง 3 จำนวนองค์ประกอบ ค่าร่วมกัน ค่าไอเกน ค่าร้อยละของความแปรปรวน และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมในแต่ละองค์ประกอบ

ตัวแปร	องค์ประกอบ	ค่าร่วมกัน	ค่าไอเกน	ค่าร้อยละของ ความแปรปรวน	ค่าร้อยละของ ความแปรปรวนสะสม
1	1	.57494	7.54412	15.1	15.1
2	2	.55751	3.42356	6.8	21.9
3	3	.63701	1.96639	3.9	25.9
4	4	.58989	1.90102	3.8	29.7
5	5	.50489	1.66512	3.3	33.0
6	6	.53716	1.48834	3.0	36.0
7	7	.57224	1.42172	2.8	38.8
8	8	.55989	1.34437	2.7	41.5
9	9	.54704	1.22433	2.4	44.0
10	10	.68094	1.18757	2.4	46.3
11	11	.65168	1.16990	2.3	48.7
12	12	.52808	1.11211	2.2	50.9
13	13	.62351	1.08036	2.2	53.1

ตาราง 3 (ต่อ)

ตัวแปร	องค์ประกอบ	ค่าร่วมกัน	ค่าไอเกน	ค่าร้อยละของ ความแปรปรวน	ค่าร้อยละของ ความแปรปรวนสะสม
14	14	.56629	1.03650	2.1	55.1
15	15	.53796	1.00133	2.0	57.1
16	16	.57770	.97805	2.0	59.1
17	17	.55689	.92140	1.8	60.9
18	18	.51944	.88957	1.8	62.7
19	19	.50622	.85814	1.7	64.4
20	20	.58527	.84627	1.7	66.1
21	21	.60523	.83878	1.7	67.8
22	22	.65360	.82169	1.6	69.4
23	23	.57706	.81914	1.6	71.1
24	24	.60791	.78311	1.6	72.6
25	25	.56795	.73446	1.5	74.1
26	26	.49558	.71701	1.4	75.5
27	27	.56254	.69548	1.4	76.9
28	28	.63140	.68928	1.4	78.3
29	29	.54753	.67143	1.3	79.7
30	30	.57753	.63913	1.3	80.9
31	31	.62627	.61757	1.2	82.2
32	32	.54511	.61489	1.2	83.4
33	33	.47851	.59003	1.2	84.6

ตาราง 3 (ต่อ)

ตัวแปร	องค์ประกอบ	ค่าร่วมกัน	ค่าไอเกน	ค่าร้อยละของ ความแปรปรวน	ค่าร้อยละของ ความแปรปรวนสะสม
34	34	.70431	.57801	1.2	85.7
35	35	.51458	.57521	1.2	86.9
36	36	.52849	.55772	1.1	88.0
37	37	.54588	.53278	1.1	89.1
38	38	.54436	.51504	1.0	90.1
39	39	.53744	.49462	1.0	91.1
40	40	.54031	.48466	1.0	92.1
41	41	.58073	.47549	1.0	93.0
42	42	.50305	.46673	.9	93.9
43	43	.54436	.44731	.9	94.8
44	44	.60557	.43004	.9	95.7
45	45	.54558	.40538	.8	96.5
46	46	.69757	.38272	.8	97.3
47	47	.57203	.37334	.7	98.0
48	48	.59893	.34303	.7	98.7
49	49	.56882	.33455	.7	99.4
50	50	.54395	.31119	.6	100.0

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่าค่าความร่วมกันคือผลรวมกำลังสองของน้ำหนักตัวแปร
บนองค์ประกอบทั้งหมด ในแต่ละตัวแปรมีค่าอยู่ระหว่าง .47851 ถึง .70431 และเมื่อพิจารณา

ค่าไอเกน (Eigen Values) ซึ่งเป็นผลรวมกำลังสองของสัมประสิทธิ์ขององค์ประกอบในแต่ละองค์ประกอบที่มีค่ามากกว่าหนึ่งมีเพียง 15 องค์ประกอบ เมื่อพิจารณาทั้ง 15 องค์ประกอบปรากฏว่า ความแปรปรวนสะสมทั้ง 15 องค์ประกอบเท่ากับ 57.1 % ของความแปรปรวนทั้งหมด และในองค์ประกอบที่ 5 ถึง องค์ประกอบที่ 15 พบว่า ค่าไอเกน (Eigen Values) มีค่าใกล้เคียงกันมาก นอกจากนี้ยังพบว่า ค่าร้อยละของความแปรปรวนในองค์ประกอบที่ 5 ถึง 15 ก็มีค่าน้อยเช่นกัน

จากการพิจารณาค่าไอเกน (Eigen Values) และค่าร้อยละของความแปรปรวนขององค์ประกอบ จึงสกัดเพียง 4 องค์ประกอบ ดังตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนองค์ประกอบ ค่าร่วมกัน ค่าไอเกน ค่าร้อยละของความแปรปรวน และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม 4 องค์ประกอบ

ตัวแปร	องค์ประกอบ	ค่าร่วมกัน	ค่าไอเกน	ค่าร้อยละของ ความแปรปรวน	ค่าร้อยละของ ความแปรปรวนสะสม
1	1	.15034	7.54412	15.1	15.1
2	2	.17745	3.42356	6.8	21.9
3	3	.16406	1.96639	3.9	25.9
4	4	.38056	1.90102	3.8	29.7

จากตาราง 4 เมื่อพิจารณาค่าไอเกน (Eigen Values) ซึ่งเป็นผลรวมกำลังสองของสัมประสิทธิ์ขององค์ประกอบในแต่ละองค์ประกอบที่มีค่ามากกว่าหนึ่งมี 4 องค์ประกอบ เมื่อพิจารณาทั้ง 4 องค์ประกอบ ปรากฏว่า ความแปรปรวนสะสมทั้ง 4 องค์ประกอบเท่ากับ 29.7 % ของความแปรปรวนทั้งหมด

2.2 การหมุนแกนภายหลังจากการสกัดองค์ประกอบ เพื่อให้ตัวแปรสัมพันธ์กับองค์ประกอบในลักษณะที่ชัดเจนขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการหมุนแกนแบบออร์โธกอนอล (Orthogonal Rotation) วิธีแวนริแมกซ์ (Varimax Method) แล้วปรากฏว่า ได้หน้าหนักองค์ประกอบดังตาราง 5

ตาราง 5 หน้าหนักองค์ประกอบของตัวแปรที่หมุนแกนแบบออร์โธกอนอล

ตัวแปร	องค์ประกอบ			
	1	2	3	4
1	.03872	.37055*	.08030	-.07133
2	.26920	-.07507	-.06112	.30922*
3	.10243	.13701	-.01585	.36680*
4	-.10417	.58678*	.07654	.13976
5	.42649*	.06379	.08843	.10905
6	-.01678	.32904	.05951	.39264*
7	.23500	.30808*	.19407	.05352
8	.08801	.59501	.07813	.04505
9	.22874	.39371*	.07440	.31791*
10	.46939*	-.17752	.03779	.26209
11	.56297*	-.13335	-.01982	.17296
12	.50540*	-.08420	-.08071	.09291
13	.53612*	.04175	-.11687	.17361
14	.16564	.52803*	.10355	.15649

* หน้าหนักองค์ประกอบของตัวแปรที่มากกว่า .30

ตาราง 5 (ต่อ)

ตัวแปร	องค์ประกอบ			
	1	2	3	4
15	.03361	.62689*	.05135	.08564
16	.27870	.28117	.02905	.18315
17	.44590*	.28680	-.00465	-.13080
18	.41615*	.13193	.09515	-.04126
19	.45359*	.18280	.09387	-.15227
20	-.03529	.44830*	.07785	.16109
21	.18150	.57472*	.05223	.02305
22	.18321	.10908	.10304	.45532*
23	.21318	.38903*	.06246	.04527
24	.54183*	.19291	.17396	-.10101
25	.15878	.31414*	.01957	.30434*
26	.34908*	.14377	.29851	.12998
27	.13083	.15548	.09676	.46666*
28	.00428	.52659*	.01989	.35158*
29	.43738*	.02344	.11872	.31514*
30	.52976*	.06063	.06610	.13464
31	.44543*	.15054	.15411	.09339
32	-.05341	.38226*	.17864	.36653*

* ค่าที่องค์ประกอบของตัวแปรที่มากกว่า .30

ตาราง 5 (ต่อ)

ตัวแปร	องค์ประกอบ			
	1	2	3	4
33	.11425	.21465	.21758	.40123*
34	.29994	.12766	.09399	.11290
35	.47318*	.01902	.13114	.01824
36	.25492	.15971	.00143	.41968*
37	.36396*	.15456	.19949	.20693
38	.26086	.06880	.20738	.29746
39	.35245*	.18570	.50870*	.14965
40	.19691	.05434	.57497*	.19706
41	-.06181	.19901	.48983*	.02633
42	-.22567	.34961*	.46795*	.17886
43	-.12742	-.04680	.28133	.50787*
44	-.10162	.11503	.47244*	.44151*
45	.32773*	.12266	.48831*	.04130
46	.02512	.11027	.34099*	-.34199*
47	.13624	.10119	.50609*	.21635
48	.41076*	-.10812	.53093*	.08831
49	-.32762*	.37673*	.36614*	-.21606
50	.33572*	-.04737	.43119*	-.11159

* หมายเหตุ: องค์ประกอบของตัวแปรที่มากกว่า .30

จากตาราง 5 แสดงค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ขององค์ประกอบ หลังจากการหมุนแกนแบบออร์ทogonal (Orthogonal Rotation) วิธีแวนริแมกซ์ (Varimax Method) แล้วพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) โดยพิจารณาเลือกน้ำหนักองค์ประกอบที่มีค่าตั้งแต่ .3 ขึ้นไป (ไม่ว่าจะมีเครื่องหมาย + หรือ - ก็ตาม) เลือกทีละแถว (รายตัวแปรหรือข้อ) ก่อน จากนั้นพิจารณารายคอลัมน์ (องค์ประกอบ) ตัวแปรใดมีค่าน้ำหนักใกล้เคียงกันหลายค่าบนองค์ประกอบมากกว่า 1 องค์ประกอบ ถือว่าเป็นตัวแปรซับซ้อน

จากการพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบตามเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักไม่ถึง .3 มี 3 ตัวแปร (ข้อ) คือ ตัวแปรที่ 16, 34, 38 และมีตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบใกล้เคียงกันหลายค่าบนองค์ประกอบมากกว่า 1 องค์ประกอบ มี 14 ตัวแปร หรือตัวแปรที่ 6, 9, 25, 28, 29, 32, 39, 42, 44, 45, 46, 48, 49, 50 นอกนั้นจัดอยู่ในองค์ประกอบได้ดังนี้ องค์ประกอบ 1 มี 14 ตัวแปร คือ ตัวแปรที่ 5, 10, 11, 12, 13, 17, 18, 19, 24, 26, 30, 31, 35, 37 องค์ประกอบ 2 มี 9 ตัวแปร คือ ตัวแปรที่ 1, 4, 7, 8, 14, 15, 20, 21, 23 องค์ประกอบ 3 มี 3 ตัวแปร คือ ตัวแปรที่ 40, 41, 47 องค์ประกอบ 4 มี 7 ตัวแปร คือ ตัวแปรที่ 2, 3, 22, 27, 33, 36, 43

2.3 ตั้งชื่อองค์ประกอบ ผู้วิจัยได้ตั้งชื่อองค์ประกอบตามที่วิเคราะห์ได้ชัดเจน

4 องค์ประกอบ

ตาราง 6 องค์ประกอบ 1 (ความสามารถ)

ตัวแปร (ข้อ)	ข้อความ	น้ำหนัก องค์ประกอบ
5	ฉันจะเลือกอาชีพที่ได้คำตอบแทนอย่างสม่ำเสมอ	.42649
10	สถานที่ทำงานของอาชีพที่ฉันเลือกควรสะอาด	.46939
11	ฉันเลือกอาชีพที่สร้างมิตรหรือไม่สร้างศัตรู	.56297

ตาราง 6 (ต่อ)

ตัวแปร (ข้อ)	ข้อความ	น้ำหนัก องค์ประกอบ
12	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีส่วนช่วยในการรักษาศิลปวัฒนธรรม	.50540
13	ฉันจะเลือกอาชีพที่ทำให้ฐานะทางการเงินของฉันดีขึ้น	.53612
17	ฉันจะเลือกอาชีพที่เป็นงานประจำถาวร	.44590
18	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีส่วนช่วยพัฒนาจิตใจคนในสังคม	.41615
19	ฉันจะเลือกอาชีพที่ต้องใช้ความสามารถอย่างเต็มที่	.45359
24	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีโอกาสถ่ายทอดความรู้ความคิดให้กับคนอื่น	.54183
26	ฉันจะเลือกอาชีพที่ต้องแสดงฝีมือในการทำงาน	.34908
30	ฉันจะเลือกอาชีพที่สามารถสร้างความสวยงามมาให้เกิดขึ้นในโลก	.52976
31	ฉันจะเลือกอาชีพที่เปิดโอกาสให้ฉันสามารถหารายได้พิเศษเพิ่มขึ้น	.44543
35	ฉันจะเลือกอาชีพที่สามารถดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสังคม	.47318
37	ฉันต้องการประกอบอาชีพที่ใช้ไหวพริบในการทำงาน	.36396
	ค่าไอเกนเท่ากับ 7.54412	

จากตาราง 6 องค์ประกอบ 1 ประกอบด้วยข้อคำถามที่ 5, 10, 11, 12, 13, 17, 18, 19, 24, 26, 30, 31, 35, 37 รวม 14 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .34908 ถึง .56297 และค่าไอเกนเท่ากับ 7.54412 เรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ความสามารถ

ตาราง 7 องค์ประกอบ 2 (ความมีอิสระ)

ตัวแปร (ข้อ)	ข้อความ	น้ำหนัก องค์ประกอบ
1	อาชีพที่ฉันเลือกไม่จำเป็นต้องทำที่สำนักงานเท่านั้น	.37055
4	อาชีพที่ฉันเลือกมีสถานที่ทำงานที่หลากหลาย	.58678
7	ฉันจะเลือกอาชีพที่เปิดโอกาสให้แข่งขันผลงานใหม่ ๆ	.30808
8	ฉันจะเลือกอาชีพที่ฉันสามารถเป็นผู้ดำเนินกิจการเอง	.59501
14	ฉันเลือกที่จะเป็นเจ้าของกิจการในอาชีพที่ฉันพอใจ	.52803
15	ฉันจะเลือกอาชีพที่ฉันมีรายได้เป็นหัวหน้างาน	.62689
20	อาชีพที่ฉันเลือกจะต้องไม่ซ้ำซากจำเจ	.44830
21	ฉันจะเลือกอาชีพที่ให้สิทธิพิเศษแก่ฉันในการควบคุมการปฏิบัติงาน	.57472
23	สถานที่ทำงานของอาชีพที่ฉันเลือกอยู่ท่ามกลางต้นไม้และธรรมชาติ	.38903
	ค่าไอเกนเท่ากับ 3.42356	

จากตาราง 7 องค์ประกอบ 2 ประกอบด้วยข้อความที่ 1, 4, 7, 8, 14, 15, 20, 21, 23 รวม 9 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .30808 ถึง .62689 และค่าไอเกนเท่ากับ 3.42356 เรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ความมีอิสระ

ตาราง 8 องค์ประกอบ 3 (สภาพแวดล้อม)

ตัวแปร (ข้อ)	ข้อความ	น้ำหนัก องค์ประกอบ
40	ฉันจะเลือกอาชีพที่ทำงานเป็นสัดส่วน	.57496
41	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีปัญหาใหม่ ๆ มาให้แก้ข้อยู่เสมอ	.48983
47	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการจัดบันทึกข้อมูล ในการทำงาน	.50609
ค่าไอเกนเท่ากับ 1.96639		

จากตาราง 8 องค์ประกอบ 3 ประกอบด้วยข้อความที่ 40, 41, 47 รวม 3 ตัวแปร
มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .48983 ถึง .57496 และค่าไอเกนเท่ากับ 1.96639
เรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า สภาพแวดล้อม

ตาราง 9 องค์ประกอบ 4 (ความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ)

ตัวแปร (ข้อ)	ข้อความ	น้ำหนัก องค์ประกอบ
2	ฉันรู้สึกภูมิใจมากถ้าได้ประกอบอาชีพที่ได้เป็นผู้วางแผน	.30922
3	ฉันจะเลือกอาชีพที่คนทั่วไปให้การยกย่องนับถือ	.36680
22	ฉันจะเลือกอาชีพที่ได้แสดงความรู้ความสามารถให้ผู้อื่นชื่นชม	.45532
27	ฉันต้องการประกอบอาชีพที่ไม่ต้องอยู่ภายใต้อำนาจของใคร	.46666

ตาราง 9 (ต่อ)

ตัวแปร (ข้อ)	ข้อความ	น้ำหนัก องค์ประกอบ
33	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีโอกาสก้าวหน้า	.40123
36	สิ่งที่สำคัญที่สุดในการตัดสินใจเลือกอาชีพของฉันคือ เงินเดือนต้องสูง	.41968
43	อาชีพที่ฉันเลือกควรให้ฉันสามารถลงมือทำสิ่งที่กระตือรือร้นได้	.50787
	ค่าไอเกนเท่ากับ 1.90102	

จากตาราง 9 องค์ประกอบ 4 ประกอบด้วยข้อคำถามที่ 2, 3, 22, 27, 33, 36, 43 รวม 7 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .30922 ถึง .50787 และค่าไอเกนเท่ากับ 1.90102 เรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ

3. เปรียบเทียบค่านิยมในการเลือกอาชีพของนักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกันในแต่ละองค์ประกอบ ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบรายด้านแยกเป็นองค์ประกอบดังนี้

3.1 เปรียบเทียบค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านความสามารถ ระหว่างนักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกัน

ตาราง 10 ค่าสถิติพื้นฐานของค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านความสามารถ ของนักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกัน

กลุ่มอาชีพ	N	$\bar{X}$	S.D.
ส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสังคม	95	4.1301	.4127
ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ	10	3.8857	.2841
ด้านเครื่องจักรกล	66	3.9459	.5062
เกี่ยวกับธุรกิจ	89	4.0546	.4665
ทางศิลปะ	38	4.1560	.4440
ทางด้านวิทยาศาสตร์	10	4.2143	.3642
รวม	308	4.0668	.4539

จากตาราง 10 พบว่าค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านความสามารถ ระหว่างนักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกันทั้ง 6 กลุ่ม คือ กลุ่มอาชีพส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสังคม กลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ กลุ่มอาชีพด้านเครื่องจักรกล กลุ่มอาชีพเกี่ยวกับธุรกิจ กลุ่มอาชีพทางศิลปะ และกลุ่มอาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.8857 ถึง 4.2143 คะแนน มีความค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง .2841 ถึง .5062

ตาราง 11 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านความสามารถ ระหว่างนักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกัน

แหล่งตัวแปร	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่มอาชีพ	5	2.2065	.4413	
ภายในกลุ่ม	302	61.0318	.2021	2.1836
รวม	307	63.2383		

$P < .05$

จากตาราง 11 พบว่า ค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านความสามารถ ของกลุ่มอาชีพ 6 กลุ่ม คือ กลุ่มอาชีพส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสังคม กลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ กลุ่มอาชีพด้านเครื่องจักรกล กลุ่มอาชีพเกี่ยวกับธุรกิจ กลุ่มอาชีพทางศิลปะ และกลุ่มอาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์ ต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 เปรียบเทียบค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านความมีอิสระ ระหว่างนักเรียน
ที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกัน

ตาราง 12 ค่าสถิติพื้นฐานของค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านความมีอิสระ ของนักเรียนที่เลือก
กลุ่มอาชีพต่างกัน

กลุ่มอาชีพ	N	$\bar{X}$	S.D.
ส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสังคม	95	3.3591	.5519
ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ	10	3.7222	.3364
ด้านเครื่องจักรกล	66	3.5370	.4214
เกี่ยวกับธุรกิจ	89	3.4806	.5318
ทางศิลปะ	38	3.4327	.5061
ทางด้านวิทยาศาสตร์	10	3.6667	.6500
รวม	308	3.4632	.5165

จากตาราง 12 พบว่าค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านความมีอิสระ ระหว่างนักเรียนที่เลือก
กลุ่มอาชีพต่างกันทั้ง 6 กลุ่ม คือ กลุ่มอาชีพส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสังคม กลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้องกับ
ธรรมชาติ กลุ่มอาชีพด้านเครื่องจักรกล กลุ่มอาชีพเกี่ยวกับธุรกิจ กลุ่มอาชีพทางศิลปะ และกลุ่มอาชีพ
ทางด้านวิทยาศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.3591 ถึง 3.7222 คะแนน มีค่าความเบี่ยงเบน-
มาตรฐานอยู่ระหว่าง .3364 ถึง .6500

ตาราง 13 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านความมีอิสระ ระหว่างนักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกัน

แหล่งตัวแปร	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่มอาชีพ	5	2.5373	.5075	1.9312
ภายในกลุ่ม	302	79.3543	.2628	
รวม	307	81.8916		

$P < .05$

จากตาราง 13 พบว่า ค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านความมีอิสระ ของกลุ่มอาชีพ 6 กลุ่ม คือ กลุ่มอาชีพส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสังคม กลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ กลุ่มอาชีพด้านเครื่องจักรกล กลุ่มอาชีพเกี่ยวกับธุรกิจ กลุ่มอาชีพทางศิลปะ และกลุ่มอาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 เปรียบเทียบค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านสภาพแวดล้อม ระหว่างนักเรียน ที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกัน

ตาราง 14 ค่าสถิติพื้นฐานของค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านสภาพแวดล้อม ของนักเรียนที่เลือก
กลุ่มอาชีพต่างกัน

กลุ่มอาชีพ	N	$\bar{X}$	S.D.
ส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสังคม	95	3.5614	.6863
ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ	10	2.6000	.7981
ด้านเครื่องจักรกล	66	3.1465	.7376
เกี่ยวกับธุรกิจ	89	3.6667	.6945
ทางศิลปะ	38	3.2895	.8531
ทางด้านวิทยาศาสตร์	10	3.7333	.6441
รวม	308	3.4437	.7634

จากตาราง 14 พบว่าค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านสภาพแวดล้อม ระหว่างนักเรียน
ที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกันทั้ง 6 กลุ่ม คือ กลุ่มอาชีพส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสังคม กลุ่มอาชีพที่
เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ กลุ่มอาชีพด้านเครื่องจักรกล กลุ่มอาชีพเกี่ยวกับธุรกิจ กลุ่มอาชีพทางศิลปะ
และกลุ่มอาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.1465 ถึง 3.7333 คะแนน มีค่า
ความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง .6441 ถึง .8531

ตาราง 15 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านสภาพแวดล้อม ระหว่างนักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกัน

แหล่งตัวแปร	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่มอาชีพ	5	20.4328	4.0866	
ภายในกลุ่มอาชีพ	302	158.4807	.5248	7.7873*
รวม	307	178.9134		

$P^* < .05$

จากตาราง 15 พบว่า ค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านสภาพแวดล้อมของกลุ่มอาชีพ 6 กลุ่ม คือ กลุ่มอาชีพส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสังคม กลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ กลุ่มอาชีพด้านเครื่องจักรกล กลุ่มอาชีพเกี่ยวกับธุรกิจ กลุ่มอาชีพทางศิลปะ และกลุ่มอาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพื่อที่จะทราบว่ค่านิยมในการเลือกอาชีพองค์ประกอบที่ 3 กลุ่มอาชีพใดแตกต่างกันบ้าง จึงทำการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ ตามวิธีของเชฟเพ ดังแสดงไว้ในตาราง 16

ตาราง 16 แสดงความแตกต่างของค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านสภาพแวดล้อม ระหว่างนักเรียน
กลุ่มอาชีพต่างกัน

กลุ่มอาชีพ	ช	ค	จ	ก	ง	ฉ
(ค่าเฉลี่ย)	2.6000	3.1465	3.2895	3.5614	3.6667	3.7333
ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ (ช)	-	.5465	.6895	.9614*	1.0667*	1.1333*
ด้านเครื่องจักรกล (ค)		-	.1430	.4149*	.5202*	.5868
ทางศิลปะ (จ)			-	.2719	.3772	.4438
ส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสังคม (ก)				-	.1053	.1719
เกี่ยวกับธุรกิจ (ง)					-	.0666
ทางด้านวิทยาศาสตร์ (ฉ)						-

*P < .05

จากตาราง 16 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของนักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ที่ละคู่แล้วก็พบว่า ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ก็คือ กลุ่มอาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์มีค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านสภาพแวดล้อมสูงกว่ากลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ กลุ่มอาชีพเกี่ยวกับธุรกิจมีค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านสภาพแวดล้อมสูงกว่ากลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและกลุ่มอาชีพด้านเครื่องจักรกล กลุ่มอาชีพส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสังคมมีค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านสภาพแวดล้อมสูงกว่ากลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและกลุ่มอาชีพด้านเครื่องจักรกล ที่เหลืออนั้นมีค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านสภาพแวดล้อม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 เปรียบเทียบค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ ระหว่างนักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกัน

ตาราง 17 ค่าสถิติพื้นฐานของค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ
ของนักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกัน

กลุ่มอาชีพ	N	$\bar{X}$	S.D.
ส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสังคม	95	3.6241	.4980
ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ	10	3.2857	.2694
ด้านเครื่องจักรกล	66	3.5281	.6004
เกี่ยวกับธุรกิจ	89	3.6388	.4831
ทางศิลปะ	38	3.5263	.6134
ทางด้านวิทยาศาสตร์	10	3.7429	.6274
รวม	308	3.5886	.5332

จากตาราง 17 พบว่า ค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ
ระหว่างนักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกันทั้ง 6 กลุ่ม คือ กลุ่มอาชีพส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสังคม
กลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ กลุ่มอาชีพด้านเครื่องจักรกล กลุ่มอาชีพเกี่ยวกับธุรกิจ กลุ่มอาชีพ
ทางศิลปะ และกลุ่มอาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.2857 ถึง 3.7429 คะแนน
มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง .2694 ถึง .6274

ตาราง 18 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ ระหว่างนักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกัน

แหล่งตัวแปร	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่มอาชีพ	5	1.8882	.3776	1.3356
ภายในกลุ่ม	302	85.3885	.2827	
รวม	307	87.2766		

$P < .05$

จากตาราง 18 พบว่า ค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำของกลุ่มอาชีพ 6 กลุ่ม คือ กลุ่มอาชีพส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสังคม กลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ กลุ่มอาชีพด้านเครื่องจักรกล กลุ่มอาชีพเกี่ยวกับธุรกิจ กลุ่มอาชีพทางศิลปะ และกลุ่มอาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5 เปรียบเทียบค่านิยมในการเลือกอาชีพระหว่างนักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกัน

ตาราง 19 ค่าสถิติพื้นฐานของค่านิยมในการเลือกอาชีพรวมทั้ง 4 องค์กรประกอบ ของนักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกัน

กลุ่มอาชีพ	N	$\bar{X}$	S.D.
ส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสังคม	95	3.6687	.3818
ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ	10	3.3734	.2844
ด้านเครื่องจักรกล	66	3.5394	.4217
เกี่ยวกับธุรกิจ	89	3.7102	.3972
ทางศิลปะ	38	3.6011	.4376
ทางด้านวิทยาศาสตร์	10	3.8393	.4120
รวม	308	3.6406	.4069

จากตาราง 19 พบว่า ค่านิยมในการเลือกอาชีพรวมทั้ง 4 องค์กรประกอบ ระหว่างนักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกันทั้ง 6 กลุ่ม คือ กลุ่มอาชีพส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสังคม กลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ กลุ่มอาชีพด้านเครื่องจักรกล กลุ่มอาชีพเกี่ยวกับธุรกิจ กลุ่มอาชีพทางศิลปะ และกลุ่มอาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.3734 ถึง 3.8393 คะแนน มีความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง .2844 ถึง .4376

ตาราง 20 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่านิยมในการเลือกอาชีพรวมทั้ง 4 องค์ประกอบ ระหว่างนักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกัน

แหล่งตัวแปร	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่มอาชีพ	5	1.8882	.3776	1.3356
ภายในกลุ่ม	302	85.3885	.2827	
รวม	307	87.2766		

$P < .05$

จากตาราง 20 พบว่า ค่านิยมในการเลือกอาชีพของกลุ่มอาชีพ 6 กลุ่ม คือ กลุ่มอาชีพส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสังคม กลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ กลุ่มอาชีพด้านเครื่องจักรกล กลุ่มอาชีพเกี่ยวกับธุรกิจ กลุ่มอาชีพทางศิลปะ และกลุ่มอาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์ ได้คะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อวิเคราะห์หาองค์ประกอบค่านิยมในการเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบค่านิยมในการเลือกอาชีพโดยจำแนกตามกลุ่มอาชีพที่เลือก

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2536 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 510 คน ซึ่งเลือกมาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ และเครื่องมือที่ใช้เพื่อวิจัย ซึ่งสร้างตามวิธีของลิเคิร์ทโดยคำถามแต่ละข้อ เขียนเป็นข้อความแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมในการเลือกอาชีพ และคำตอบกำหนดน้ำหนักความคิดเห็นไว้ 5 ระดับ

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสร้างแบบสอบถามวัดค่านิยมในการเลือกอาชีพ ตามลักษณะการสร้างแบบเจตคติของลิเคิร์ทกำหนดน้ำหนักความคิดเห็นไว้ 5 ระดับ แล้วไป

ทดสอบครั้งที่ 1 เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก ทดสอบครั้งที่ 2 เพื่ออนุมานมาทำการวิเคราะห์องค์ประกอบ และทดสอบครั้งที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบค่านิยมในการเลือกอาชีพระหว่างกลุ่มอาชีพที่เลือก

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐานของแบบสอบถาม
2. วิเคราะห์องค์ประกอบค่านิยมในการเลือกอาชีพ
3. เปรียบเทียบค่านิยมในการเลือกอาชีพของนักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกันในแต่ละองค์ประกอบ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐานของแบบสอบถาม ค่านิยมในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา ทั้ง 50 ตัวแปร พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.86 ถึง 4.38 คะแนน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง .88 ถึง 1.43
2. วิเคราะห์องค์ประกอบค่านิยมในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา
 - 2.1 ค่าร่วมกันของแต่ละตัวแปรมีค่าอยู่ระหว่าง .47851 ถึง .70431 เมื่อพิจารณาค่าไอเกนที่มีค่ามากกว่า 1.00 จะมี 15 องค์ประกอบ ความแปรปรวนสะสมทั้ง 15 องค์ประกอบเท่ากับ 57.1 % และในองค์ประกอบที่ 5 ถึงองค์ประกอบที่ 15 พบว่าค่าไอเกนมีค่าใกล้เคียงกันมากและค่าร้อยละของความแปรปรวนมีค่าน้อย ไม่สามารถหมุนแกนภายหลังจากสกัดองค์ประกอบได้ จึงสกัดองค์ประกอบใหม่อีกครั้ง โดยสกัดเพียง 4 องค์ประกอบ ได้ค่าร่วมกันของแต่ละตัวแปรมีค่าอยู่ระหว่าง .12784 ถึง .47010 ความแปรปรวนสะสมทั้ง 4 องค์ประกอบ เท่ากับ 29.7 %

2.2 คำนวณน้ำหนักองค์ประกอบภายหลังการหมุนแกนของ 4 องค์ประกอบ ตัวแปรที่มีน้ำหนักมากถึง .3 มี 3 ตัวแปร (ข้อ) คือ ตัวแปรที่ 16, 34, 38 และมีตัวแปรที่มีน้ำหนักองค์ประกอบใกล้เคียงกันหลายค่า บนองค์ประกอบมากกว่า 1 องค์ประกอบ มี 14 ตัวแปร คือ ตัวแปรที่ 6, 9, 25, 28, 29, 32, 39, 42, 44, 45, 46, 48, 49, 50 นอกนั้นจัดอยู่ในองค์ประกอบได้ดังนี้ องค์ประกอบ 1 มี 14 ตัวแปร คือ ตัวแปรที่ 5, 10, 11, 12, 13, 17, 18, 19, 24, 26, 30, 31, 35, 37 องค์ประกอบ 2 มี 9 ตัวแปร คือ ตัวแปรที่ 1, 4, 7, 8, 14, 15, 20, 21, 23 องค์ประกอบ 3 มี 3 ตัวแปร คือ ตัวแปรที่ 40, 41, 47 องค์ประกอบ 4 มี 7 ตัวแปร คือ ตัวแปรที่ 2, 3, 22, 27, 33, 36, 43 เกณฑ์ขั้นต่ำในการกำหนดจำนวนองค์ประกอบต้องมีจำนวนตัวแปรตั้งแต่ 3 ตัวขึ้นไป ดังนั้นจึงมีจำนวนองค์ประกอบที่ชัดเจน 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบ 1, 2, 3, 4

2.3 ตั้งชื่อองค์ประกอบ ผู้วิจัยได้ตั้งชื่อองค์ประกอบที่ชัดเจนทั้ง 4 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบ 1 ประกอบด้วยข้อความดังนี้

- ฉันจะเลือกอาชีพที่ได้คำตอบแทนอย่างสม่ำเสมอ
- สถานที่ทำงานของอาชีพที่ฉันเลือกควรสะอาด
- ฉันเลือกอาชีพที่สร้างมิตรหรือไม่สร้างศัตรู
- ฉันจะเลือกอาชีพที่มีส่วนช่วยในการรักษาศิลปวัฒนธรรม
- ฉันจะเลือกอาชีพที่ทําให้ฐานะทางการเงินของฉันดีขึ้น
- ฉันจะเลือกอาชีพที่เป็นงานประจำถาวร
- ฉันจะเลือกอาชีพที่มีส่วนช่วยพัฒนาจิตใจคนในสังคม
- ฉันจะเลือกอาชีพที่ต้องใช้ความสามารถอย่างเต็มที่
- ฉันจะเลือกอาชีพที่มีโอกาสถ่ายทอดความรู้ ความคิดให้กับคนอื่น
- ฉันจะเลือกอาชีพที่ต้องแสดงฝีมือในการทำงาน
- ฉันจะเลือกอาชีพที่สามารถสร้างความสวยงามให้เกิดขึ้นในโลก
- ฉันจะเลือกอาชีพที่เปิดโอกาสให้ฉันสามารถหารายได้พิเศษเพิ่มขึ้น

- ฉันจะเลือกอาชีพที่สามารถดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสังคม
- ฉันต้องการประกอบอาชีพที่ใช้ไหวพริบในการทำงาน

ให้ชื่อองค์ประกอบนี้ว่า **ความสามารถ**

องค์ประกอบ 2 ประกอบด้วยข้อความดังนี้

- อาชีพที่ฉันเลือกไม่จำเป็นต้องทำที่สำนักงานเท่านั้น
- อาชีพที่ฉันเลือกมีสถานที่ทำงานที่หลากหลาย
- ฉันจะเลือกอาชีพที่เปิดโอกาสให้แข่งขันผลงานใหม่ ๆ
- ฉันจะเลือกอาชีพที่ฉันสามารถเป็นผู้ดำเนินกิจการเอง
- ฉันเลือกที่จะเป็นเจ้าของกิจการในอาชีพที่ฉันพอใจ
- ฉันจะเลือกอาชีพที่ฉันมีโอกาสดำเนินหัวหน้างาน
- อาชีพที่ฉันเลือกจะต้องไม่ซ้ำซากจำเจ
- ฉันจะเลือกอาชีพที่ให้สิทธิพิเศษแก่ฉันในการควบคุมการปฏิบัติงาน
- สถานที่ทำงานของอาชีพที่ฉันเลือกอยู่ท่ามกลางต้นไม้และธรรมชาติ

ให้ชื่อองค์ประกอบนี้ว่า **ความมีอิสระ**

องค์ประกอบ 3 ประกอบด้วยข้อความดังนี้

- ฉันจะเลือกอาชีพที่ทำงานเป็นสัดส่วน
- ฉันจะเลือกอาชีพที่มีปัญหาใหม่ ๆ มาให้แก้อยู่เสมอ
- ฉันจะเลือกอาชีพที่มีการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการจัดบันทึกข้อมูลในการทำงาน

ให้ชื่อองค์ประกอบนี้ว่า **สภาพแวดล้อม**

องค์ประกอบ 4 ประกอบด้วยข้อความดังนี้

- ฉันรู้สึกภูมิใจมากถ้าได้ประกอบอาชีพที่ได้เป็นผู้วางแผน
- ฉันจะเลือกอาชีพที่คนทั่วไปให้การยกย่องนับถือ
- ฉันจะเลือกอาชีพที่ได้แสดงความรู้ความสามารถให้ผู้อื่นชื่นชม
- ฉันต้องการประกอบอาชีพที่ไม่ต้องอยู่ภายใต้อำนาจของใคร

- ฉันจะเลือกอาชีพที่มีโอกาสก้าวหน้าได้เป็นผู้นำ
- สิ่งที่สำคัญที่สุดในการตัดสินใจเลือกอาชีพของฉันคือ เงินเดือนต้องสูง
- อาชีพที่ฉันเลือกควรมีให้ฉันสามารถลงโทษลูกน้องที่กระทำผิดได้

ให้ชื่อองค์ประกอบนี้ว่า **ความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ**

3. เปรียบเทียบค่านิยมในการเลือกอาชีพของนักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกันในแต่ละองค์ประกอบ

3.1 เปรียบเทียบค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านความสามารถระหว่างนักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกัน ทั้ง 6 กลุ่ม คือ กลุ่มอาชีพส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสังคมกลุ่มอาชีพเกี่ยวข้องกับธรรมชาติ กลุ่มอาชีพด้านเครื่องจักรกล กลุ่มอาชีพเกี่ยวกับธุรกิจ กลุ่มอาชีพทางศิลปะ และกลุ่มอาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.8857 ถึง 4.2141 คะแนน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง .2841 ถึง .5062 ได้คะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 เปรียบเทียบค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านความมีอิสระระหว่างนักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกัน ทั้ง 6 กลุ่ม คือ กลุ่มอาชีพส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสังคมกลุ่มอาชีพเกี่ยวข้องกับธรรมชาติ กลุ่มอาชีพด้านเครื่องจักรกล กลุ่มอาชีพเกี่ยวกับธุรกิจ กลุ่มอาชีพทางศิลปะ และกลุ่มอาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.3591 ถึง 3.7222 คะแนน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง .3364 ถึง .6500 ได้คะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 เปรียบเทียบค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านสภาพแวดล้อมระหว่างนักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกัน ทั้ง 6 กลุ่ม คือ กลุ่มอาชีพส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสังคมกลุ่มอาชีพเกี่ยวข้องกับธรรมชาติ กลุ่มอาชีพด้านเครื่องจักรกล กลุ่มอาชีพเกี่ยวกับธุรกิจ กลุ่มอาชีพทางศิลปะ และกลุ่มอาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.1465 ถึง 3.7333 คะแนน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง .6441 ถึง .8531 ได้คะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า กลุ่มอาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์มีค่านิยมในการเลือกสภาพแวดล้อมสูงกว่ากลุ่มอาชีพเกี่ยวข้องกับธรรมชาติ กลุ่มอาชีพเกี่ยวกับธุรกิจมีค่านิยมในการเลือก

อาชีพด้านสภาพแวดล้อมสูงกว่ากลุ่มอาชีพเกี่ยวข้องกับธรรมชาติและกลุ่มอาชีพด้านเครื่องจักรกล กลุ่มอาชีพส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสังคมมีค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านสภาพแวดล้อมสูงกว่า กลุ่มอาชีพเกี่ยวกับธรรมชาติและกลุ่มอาชีพด้านเครื่องจักรกล ที่เหลือนอกนั้นมีค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านสภาพแวดล้อม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 เปรียบเทียบค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ ระหว่างนักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกัน ทั้ง 6 กลุ่ม คือ กลุ่มอาชีพส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสังคม กลุ่มอาชีพเกี่ยวกับธรรมชาติ กลุ่มอาชีพด้านเครื่องจักรกล กลุ่มอาชีพเกี่ยวกับธุรกิจ กลุ่มอาชีพทางศิลปะ และกลุ่มอาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.2857 ถึง 3.7429 คะแนน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง .2694 ถึง .6274 ได้คะแนนเฉลี่ยแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5 เปรียบเทียบค่านิยมในการเลือกอาชีพรวมทั้ง 4 องค์ประกอบ ระหว่าง นักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกัน ทั้ง 6 กลุ่ม คือ กลุ่มอาชีพส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสังคม กลุ่มอาชีพเกี่ยวข้องกับธรรมชาติ กลุ่มอาชีพด้านเครื่องจักรกล กลุ่มอาชีพเกี่ยวกับธุรกิจ กลุ่มอาชีพทางศิลปะ และกลุ่มอาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.3734 ถึง 3.8393 คะแนน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง .2844 ถึง .4376 ได้คะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบค่านิยมในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดนครราชสีมา พบว่า เมื่อทำการสกัดองค์ประกอบครั้งแรก จำนวนองค์ประกอบที่มีค่าไอเกนมากกว่า 1 มี 15 องค์ประกอบ ความแปรปรวนสะสมเท่ากับ 57.1 % ของความแปรปรวนทั้งหมด หมายความว่า 57.1 % ของความแปรปรวนระหว่างตัวแปรทั้งหมด 50 ตัวแปร สามารถอธิบายได้ด้วยองค์ประกอบทั้ง 15 องค์ประกอบ แสดงว่าการวิเคราะห์องค์ประกอบค่านิยมในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดนครราชสีมา มีความแปรปรวนระหว่างตัวแปรที่เข้าในการ

อธิบายองค์ประกอบได้เพียงประมาณครึ่งหนึ่งของความแปรปรวนทั้งหมด ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้งานได้ เพราะไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของความแปรปรวนทั้งหมด แต่เมื่อพิจารณาองค์ประกอบที่ 5 ถึง องค์ประกอบที่ 15 ปรากฏว่าค่าไอเกนใกล้เคียงกันมากและค่าร้อยละของความแปรปรวนมีค่าต่ำ อาจจะเนื่องมาจาก การใช้ตัวแปรที่ไม่เป็นนัยเดียว ทำให้ตัวแปรหนึ่ง ๆ มีค่าน้ำหนักในหลาย องค์ประกอบ จึงสกัดได้เพียง 4 องค์ประกอบ

2. ภายหลังจากการหมุนแกนแบบอโรทอนอล แล้วคัดเลือกเฉพาะค่าน้ำหนัก องค์ประกอบที่มีค่าตั้งแต่ .3 ขึ้นไป ปรากฏว่า มีองค์ประกอบที่ชัดเจนเพียง 4 องค์ประกอบ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่าองค์ประกอบค่านิยมในการเลือกอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา มีองค์ประกอบมากกว่าหนึ่งองค์ประกอบ ในการศึกษา ครั้งนี้ได้รวบรวมค่านิยมในการเลือกอาชีพโดยยึดหลักความสอดคล้องกันไว้ 8 ด้าน แต่จากการ วิเคราะห์องค์ประกอบมีเพียง 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบความสามารถ องค์ประกอบความ มีอิสระ องค์ประกอบสภาพแวดล้อม และองค์ประกอบความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ ทั้งนี้อาจเป็น เพราะว่า ตัวแปรแต่ละตัวไม่เป็นอิสระต่อกันเป็นผลให้ได้จำนวนองค์ประกอบน้อยลง

จำนวนองค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบได้สอดคล้องกับจำนวนองค์ประกอบ ค่านิยมอาชีพของมิลเลอร์ (Miller, 1956 : 244 - 246) ซึ่งศึกษาค่านิยมอาชีพของ นักศึกษามหาวิทยาลัย โดยแบ่งค่านิยมอาชีพออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านความมั่นคงปลอดภัย ด้านความพอใจในอาชีพ ด้านเกียรติยศ และด้านบริการสังคม

3. เหตุผลในการตั้งชื่อองค์ประกอบ

องค์ประกอบ 1 ให้ชื่อว่า "ความสามารถ" เพราะว่ามีจำนวนตัวแปรทั้ง 14 ตัว ขององค์ประกอบนี้ มีตัวแปรที่เกี่ยวกับการใช้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ และได้ช่วยเหลือผู้อื่น

องค์ประกอบ 2 ให้ชื่อว่า "ความมีอิสระ" เพราะว่ามีจำนวนตัวแปรทั้ง 9 ตัว ขององค์ประกอบนี้ มีตัวแปรที่เกี่ยวกับความเป็นตัวของตัวเอง ไม่ต้องทำตามคำสั่งผู้อื่นหารายได้ ได้เองโดยไม่ต้องมีนายจ้างหรือไม่อยู่ในฐานะลูกจ้าง สามารถเป็นเจ้าของกิจการและสามารถ พึ่งตนเองได้

องค์ประกอบ 3 ให้ชื่อว่า "สภาพแวดล้อม" เพราะว่ามีจำนวนตัวแปรทั้ง 3 ตัวขององค์ประกอบนี้ มีตัวแปรที่เกี่ยวกับการได้ทำงานในสถานที่ที่สุขสบาย บุคคลที่ทำงานในสภาพแวดล้อมนั้นแล้วเกิดความสุข

องค์ประกอบ 4 ให้ชื่อว่า "ความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ" เพราะว่ามีจำนวนตัวแปรทั้ง 7 ตัวขององค์ประกอบนี้ มีตัวแปรที่เกี่ยวกับความสามารถแสดงออกว่าตนเองเป็นที่ยอมรับนับถือของหมู่คณะ สามารถใช้คำสั่งให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้

4. เปรียบเทียบค่านิยมในการเลือกอาชีพ

4.1 เปรียบเทียบค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านความสามารถ ด้านความมีอิสระ ด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ และรวมทั้ง 4 องค์ประกอบ ปรากฏว่า ค่านิยมในการเลือกอาชีพระหว่างนักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพ 6 กลุ่ม คือ กลุ่มอาชีพส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสังคม กลุ่มอาชีพเกี่ยวข้องกับธรรมชาติ กลุ่มอาชีพด้านเครื่องจักรกล กลุ่มอาชีพเกี่ยวกับธุรกิจ กลุ่มอาชีพทางศิลปะ และกลุ่มอาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า นักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกันมีค่านิยมในการเลือกอาชีพต่างกัน และจากการศึกษางานวิจัยของ ประมวล วิทยาการ (2520 : 14) ซึ่งศึกษาค่านิยมในการเลือกอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า กลุ่มอาชีพที่ใช้ในการศึกษามี 9 หมวด คือ งานที่ใช้วิชาชีพวิชาการ งานบริหารและงานจัดการ งานเสมียนพนักงาน งานเกี่ยวกับการค้า งานด้านบริการ งานกลีกรรม งานการผลิตและการใช้อุปกรณ์การขนส่ง งานทหาร และงานที่มีอาจจัดประเภทได้ มีค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านความสามารถ ด้านความมีอิสระ ด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ แตกต่างกัน ซึ่งจะเห็นได้จากงานวิจัยของ ประมวล วิทยาการ ใช้การแบ่งกลุ่มอาชีพที่ใช้ในการศึกษา แตกต่างจากการแบ่งกลุ่มอาชีพจากงานวิจัยในครั้งนี้ เป็นผลา้งงานวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2

4.2 เปรียบเทียบค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านสภาพแวดล้อม ปรากฏว่ามีค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านสภาพแวดล้อม ระหว่างนักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกัน 6 กลุ่ม คือ กลุ่มอาชีพส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสังคม กลุ่มอาชีพเกี่ยวข้องกับธรรมชาติ กลุ่มอาชีพด้านเครื่องจักรกล

กลุ่มอาชีพเกี่ยวกับธุรกิจ กลุ่มอาชีพทางศิลปะ และกลุ่มอาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 ที่ว่า นักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกันมีค่านิยมในการเลือกอาชีพต่างกัน นั่นเป็นเพราะว่า กลุ่มอาชีพส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสังคม กลุ่มอาชีพธุรกิจ กลุ่มอาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์ มีลักษณะของสภาพแวดล้อมคล้ายคลึงกัน คือ มีสถานที่ทำงานเป็นสัดส่วน มีโอกาสพบปะผู้คนอยู่เสมอ และมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงาน ฉะนั้นบุคคลที่จะเลือกกลุ่มอาชีพเหล่านี้จึงมีค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านสภาพแวดล้อมสูงกว่า กลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ และกลุ่มอาชีพเครื่องจักรกล ซึ่งส่วนใหญ่ต้องทำงานกลางแจ้งมาไม่ได้คำนึงถึงสิ่งอำนวยความสะดวกและความสุขสบาย

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ทาหาพบว่า ค่านิยมในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา มีองค์ประกอบด้านความสามารถ ด้านความมีอิสระ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ ดังนั้นหากจะปลูกฝังค่านิยมในการเลือกอาชีพให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา ควรจะปลูกฝังและพัฒนาค่านิยมในการเลือกอาชีพทั้ง 4 ด้าน ที่วิเคราะห์ได้จากงานวิจัยนี้ เพราะถือว่าองค์ประกอบทั้ง 4 ของค่านิยมในการเลือกอาชีพมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างตามกระบวนการทางสถิติ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการสร้างแบบทดสอบวัดค่านิยมในการเลือกอาชีพในรูปแบบอื่น เช่น แบบสถานการณ์ เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาค่านิยมในการเลือกอาชีพในลักษณะที่สัมพันธ์กับตัวแปรอิสระอื่น ๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ก่อ สวัสดิพานิช. "วัยรุ่นกับค่านิยมและระบบศีลธรรม," ใน เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับการศึกษา.

หน้า 46 - 58. กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2518.

กิติมา ปรีดีดิลก. เอกสารประกอบคำบรรยาย ปรัชญาการศึกษา. ภาควิชา การบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.

จิตรอารี เนตรหิน. การศึกษาเปรียบเทียบค่านิยมทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

โรงเรียนมัธยมแบบประสมภาคการศึกษา 1 ปีการศึกษา 2513. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2513. อัดสำเนา.

เจือ เกตุชูเชียร, พล ร.ต. ค่านิยมกับความมั่นคงแห่งชาติ. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล วบอ. 2519.

อัดสำเนา.

ฉวีวรรณ วรรณประเสริฐ. สังคมไทย. ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 2522.

ชุดิรัตน์ วัชรจรัสกุล. การศึกษาค่านิยมในอาชีพของผู้ปกครองกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3

จังหวัดราชบุรี. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.

จิตยา สุวรรณะชญ. สังคมวิทยา (Sociology). กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2527.

ธีระ ชัยยุทธธรรม. "มาทาคความเข้าใจงานเรื่องค่านิยมกันเถอะ," การแนะแนว. 25(134) :

59 - 65 ; เมษายน - พฤษภาคม, 2534.

นิตยา ธรรมพันธ์. ค่านิยมในอาชีพ และการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน

มัธยมรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานียะลา และนราธิวาส.

ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.

นิพนธ์ คันทะเสวี. "ค่านิยม." เอกสารประกอบการประชุมสัมมนา ค่านิยมไทย. หน้า 17 - 19.

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. ม.ป.ป.

บังอร ภูวภิรมย์ขวัญ. การวัดบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.

- เบญจรัตน์ จารุรัตน์จามร. การสร้างแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเองสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดพิษณุโลก. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.
- ประมวล วิทยากร. ค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล จังหวัดนครสวรรค์. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.
- ประสาน มาลากุล ณ อยุธยา. "การเรียนการสอนทัศนคติและค่านิยม," จิตวิทยาสำหรับครู. เล่ม 1. หน้า 45 - 57. ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.
- เป็รื่อง จันดา. การเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ในโรงเรียนมัธยมประสม ภาคเหนือ. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.
- พ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. การศึกษาค่านิยมในการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนว และจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.
- _____. เอกสารประกอบการสอนแนะแนว 515 ทฤษฎีการพัฒนาอาชีพ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- พนัส หันนาสินทร์. การสอนค่านิยม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2520.
- พัทยา สายหู. โลกสมมุติ. กรุงเทพฯ : ศึกษาจิตสยาม, 2516.
- เพชรบุรุษ ขวาวงษ์. การสร้างแบบสำรวจวัดความสนใจอาชีพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดปราจีนบุรี. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- มหาดไทย, กระทรวง กรมแรงงาน. การจัดประเภทมาตรฐานอาชีพ. กรุงเทพฯ : คูรุสภา, 2512.

รวิวรรณ อังคนรักรักษ์พันธุ์. การวัดทัศนคติศึกษา. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัย
บูรพา, 2533.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริม
วิชาการ, 2536.

วัชร ฐวธรรม. ยุทธวิธีในการพิจารณาสร้างเสริมค่านิยม. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ, 2525.

วิฑูรย์ บัวปลั่ง. การสร้างแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐานเรื่องความรักชาติสำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 4 ในจังหวัดสมุทรปราการ. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

วิไลวรรณ นุ่มประสิทธิ์. ค่านิยมในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดชัยนาท.
ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.
อัดสำเนา.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. แผนพัฒนาการศึกษา การศาสนา และศิลปวัฒนธรรม ระยะที่ 7 (พ.ศ.
2535 - 2539). กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2535.

ส.วาสนา ประवालพฤกษ์. "ทัศนคติในแง่จิตวิทยา," การวัดผลการศึกษา. 3(2) : 1 - 6 ;
กันยายน - ธันวาคม, 2524.

สมนึก คูเมือง. การสร้างแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐานด้านการประหยัดและออมสำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

สมบัติ มหารศ. การสอนค่านิยม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2520. อัดสำเนา.

สมโภชน์ สมบูรณ์. การสร้างแบบทดสอบวัดค่านิยมเพื่อใช้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
ในเขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
2525. อัดสำเนา.

สารธ บัวศรี. "จริยธรรมศึกษา," วิจัยและวัดผล 27. 4(4) : 1 - 31 : 2527.

สุนทร นุชนาด. ค่านิยมทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2531. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัย
วิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2514. อัดสำเนา.

สุนทรี วัฒน และสนิท สัมครการ. รายงานการวิจัยค่านิยมและระบบค่านิยมไทย : เครื่องมือ
ในการสำรวจวัด. สำนักวิจัยสถาบันบริหารศาสตร์, 2522.

สุพรรณิ สุขสมิตติ. ค่านิยมทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510. อัดสำเนา.

เสฐียรพงษ์ วรรณปก. "การปลูกฝังค่านิยม," สังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูเพชรบุรี.
2524.

อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน. การสำรวจตัวอย่างทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โครงการตำรา
วิทยาศาสตร์อุตสาหกรรม, 2530.

อุทุมพร ทองอุไทย. วิธีวิเคราะห์ตัวประกอบ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาวิจัยการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

Aiken, Lewis R. Psychological Testing and Assessment. 5th ed. Boston: Allyn
and Bacon, 1985.

Allport, G.W., P.E. Vernon and G. Lindzey. Study of Values. Boston :
Houghton - Mifflin, 1951.

Anastasi, Anne. Psychological Testing. New York : The Macmillan
Company, 1961.

Boldizar, Janet P., David G. Perry and Louise C. Perry "Outcome Values
and Aggression," Child Development. 60 : 571 - 579 ; June, 1989.

Centers, Richard. The Psychology of Social Class. Princeton University
Press, 1949.

Cooker, Philip George. "Vocational Values of Elementary School Children
They Relate to Sex and Level in School," Dissertation
Abstracts. 35(11) : 6121 ; May, 1972.

Critensen, Harold. The Individual Sex and Society. Baltimore : The Johns Hopkins Press, 1969.

Edwards, Allen L. Techniques of Attitude Scale Construction. New York, Appleton - Century, 1957.

Fraenkel, Jack R. Helping Students Think and Value : Strategies for Teaching The Social Studies. 2nd ed. Englewood Cliffs, N.J., Prentice - Hall, 1980.

George A.Ferguson. Statistical Analysis in Psychology Education. Tokyo : Mc-Graw-Hill Kogakusha, 1976.

Ginzberg, Eli. The Development of Human Resources. Mc-Graw-Hill, Inc., 1966.

Good, Carter V. Dictionary of Education. New York : Mc-Graw-Hill, Book Company, 1973.

Gribbons, Warren D. and Paul R. Lohnes. Shifts in Adol-escents. "Vocational Values," Personnel and Guidance Journal. 44 (3) : 248 - 252 ; November, 1965.

Kilpatrick, W.H. Philosophy of Education. New York : The Macmillan Company, 1962.

Kinnane, John F. and Bannon SR.M. Margaret. "Percieved Parental Influence and work-Values Orientation," Personnel and Guidance Journal. 13(3) : 273 - 279 ; November, 1964.

Krech David. Individual in Society. McGraw - Hill Book Company. Inc, 1962.

Miller, Carroll H. "Occupational Choice and Values," Personnel and Guidance Journal. 35(4) : 244 - 246 ; December, 1956.

- Perrone, Philip A. "Values and Occupational preferences of Junior High School Girls," Personnel and Guidance Journal. 44(3) : 248 - 257 ; November, 1965.
- Phenex, Philip H. Philosophy of Education. New York : Henry Holt and Company, 1958.
- Raths, Lowsis E., Merrill Harmin and Simon Sedney. Value and Teaching. Columbus Ohio : Marril, 1966.
- Roe, Anne. The psychology of occupation. New York : John Wiley and Sons, 1965.
- Ruch, Floyd leon. Psychology and Life. New York : Scott Forman and Company, 1953.
- Scott, William Abbott. Values and Organziations, a Study of Fraternities and Sororities. Chicago : Rand McNally, 1965.
- Shertzer, Edwin and Shelley C. Stone Fundamental of Guidance. Boston : Houghton Miffin Company, 1971.
- Super, E.E. Manual Work Value Inventory. Boston : Houghton Miffin Co., 1970.
- Thompson, O.E. "Occupational Values of High School Students," Personnel and Guidance Journal. 18(8) : 850 - 851 ; April, 1966.
- Vaughan, Lawrence E. "Relationship of Values to Leadership Scholarship and Vocational Choice," Dissertation Abstracts. 1(20) : 209 - 210 ; July, 1959.
- Wagman, Morton. "Sex and Age Differences in Occupational Values," Personnel and Guidance Journal. 44(3) : 258 - 262 ; November, 1965.

ภาคผนวก

ข้อความที่ไว้วัดคุณลักษณะค่านิยมในการเลือกอาชีพ

เครื่องมือวัดค่านิยมในการเลือกอาชีพ

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม

ข้อความของแบบสอบถามในการทดสอบแต่ละครั้ง

ข้อความที่วัดคุณลักษณะค่านิยมในการเลือกอาชีพ

1. ด้านรายได้

1. ฉันจะเลือกอาชีพที่มีการพิจารณาเพิ่มขึ้น เงินเดือนทุกปี
2. ฉันจะเลือกอาชีพที่ฉันเป็นผู้เสนออัตราเงินเดือนเอง
3. ฉันจะเลือกอาชีพที่ทำให้ฐานะทางการเงินของฉันดีขึ้น
4. ฉันจะเลือกอาชีพที่ทำให้ฉันมีเงินเหลือฝากธนาคาร
5. ฉันจะทำทุกอย่างทุกวิถีทางเพื่อให้ได้ประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง
6. ฉันจะเลือกอาชีพที่เปิดโอกาสให้ฉันสามารถหารายได้พิเศษเพิ่มขึ้น
7. สิ่งที่สำคัญที่สุดในการตัดสินใจเลือกอาชีพของฉันคือ เงินเดือนต้องสูง
- * 8. เงินเดือนไม่สำคัญสำหรับฉันขอให้ฉันรู้สึกสบายใจที่จะประกอบอาชีพนั้น
- * 9. อาชีพที่ฉันเลือกต้องเป็นอาชีพที่สบายถึงแม้จะได้เงินเดือนน้อยก็ตาม
- * 10. ฉันจะเลือกอาชีพที่สามารถมีเวลาพักผ่อนอย่างเพียงพอถึงแม้ว่าอาชีพนั้นมีรายได้น้อย

2. ด้านความคิดสร้างสรรค์

1. ฉันจะเลือกอาชีพที่ฉันมีโอกาสดัดคิดค้นประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ
2. ฉันจะเลือกอาชีพที่เปิดโอกาสให้แข่งขันผลงานใหม่ ๆ
3. ฉันจะเลือกอาชีพที่มีโอกาสค้นคว้าแสวงหาวิธีการใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม
4. ฉันจะเลือกอาชีพที่ต้องใช้ความสามารถอย่างเต็มที่
5. ฉันจะเลือกอาชีพที่ต้องแสดงฝีมือในการทำงาน
6. ฉันจะเลือกอาชีพที่ต้องมีการแสดงผลงานอยู่เสมอ
7. ฉันต้องการประกอบอาชีพที่ใช้ไหวพริบในการทำงาน
8. ฉันจะเลือกอาชีพที่มีปัญหาใหม่ ๆ มาให้แก้ไขอยู่เสมอ
9. ฉันจะเลือกอาชีพที่ทำทลายความสามารถของฉัน
10. ฉันจะเลือกอาชีพที่สามารถสร้างผลิตผลที่สามารถดึงดูดใจผู้อื่น

* ข้อความทางลบ

3. ด้านความมีอิสระ

1. อาชีพที่ฉันเลือกไม่จำเป็นต้องทำที่สำนักงานเท่านั้น
2. ฉันจะเลือกอาชีพที่ฉันสามารถเป็นผู้ดำเนินการเอง
3. ฉันเลือกที่จะเป็นเจ้าของกิจการในอาชีพที่ฉันพอใจ
4. อาชีพที่ฉันเลือกจะต้องไม่ซ้ำซากจำเจ
5. ฉันต้องการประกอบอาชีพที่ไม่ต้องอยู่ภายใต้อำนาจของใคร
6. ฉันจะเลือกอาชีพที่มาจากฉันอยู่ในฐานะลูกจ้าง
7. ฉันจะเลือกอาชีพที่ฉันสามารถเปลี่ยนแปลงบางสิ่งบางอย่างเกี่ยวกับงานที่ทำได้
8. อาชีพที่ฉันเลือกสามารถเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานโดยไม่ต้องผ่านความเห็นชอบของใคร
9. ฉันจะเลือกอาชีพที่สามารถเปลี่ยนหน้าที่ได้ตามที่ฉันต้องการ
10. ฉันจะเลือกอาชีพที่ฉันมีโอกาสดูแลความคิดเห็นได้อย่างเสรี

4. ด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ

1. ฉันรู้สึกภูมิใจมากถ้าได้ประกอบอาชีพที่ได้เป็นผู้วางแผนงาน
2. ฉันจะเลือกอาชีพที่ฉันสามารถออกคำสั่งให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้
3. ฉันจะเลือกอาชีพที่ฉันมีโอกาสดำรงตำแหน่งงาน
4. ฉันจะเลือกอาชีพที่ให้สิทธิพิเศษแก่ฉันในการควบคุมการปฏิบัติงาน
5. ฉันจะเลือกอาชีพที่มีลูกน้องคอยรับคำสั่งจากฉัน
6. ฉันจะเลือกอาชีพที่มีโอกาสให้ฉันได้เป็นผู้นำ
7. ฉันจะเลือกอาชีพที่เปิดโอกาสให้ฉันเป็นผู้เสนอความคิดความชอบของเพื่อนร่วมงานได้
8. อาชีพที่ฉันเลือกควรให้ฉันสามารถลงโทษลูกน้องที่กระทำผิดได้
9. ฉันจะเลือกอาชีพที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายให้ฉันเป็นผู้รับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานเป็นส่วนใหญ่
10. ฉันจะเลือกอาชีพที่ใช้ความสามารถนั้นนำพาจิตใจให้ผู้อื่นคล้อยตามได้

5. ด้านเกียรติชื่อเสียงและความก้าวหน้า

1. ฉันจะเลือกอาชีพที่คนทั่วไปให้การยกย่องนับถือ
2. ฉันจะเลือกอาชีพที่คนทั่วไปเคารพให้เกียรติ
3. ฉันจะเลือกอาชีพที่สามารถสร้างชื่อเสียงมาสู่ตนเองและวงศ์ตระกูล
4. ฉันจะเลือกอาชีพที่ได้แสดงความรู้ความสามารถให้ผู้อื่นชื่นชม
5. ฉันจะเลือกอาชีพที่ท้าทายชื่อเสียงโดยการใช้ความสามารถทางสติปัญญา
6. ฉันจะเลือกอาชีพที่ไม่มีใครถูกเหยียดหยาม
7. ฉันจะเลือกอาชีพที่ประเทศชาติกำลังต้องการ
8. ฉันจะเลือกอาชีพที่มีโอกาสเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น
9. ฉันจะเลือกอาชีพที่ได้รับการยกย่องจากสังคมว่าเป็นผู้มีความสามารถและความรู้ดี
10. ฉันจะเลือกอาชีพที่มีโอกาสได้รับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้และความสามารถ

6. ด้านสภาพแวดล้อม

1. อาชีพที่ฉันเลือกมีสถานที่ทำงานที่ปลอดภัย
2. สถานที่ทำงานของอาชีพที่ฉันเลือกควรสะอาด
3. ฉันจะเลือกอาชีพที่มีสถานที่ทำงานติดเครื่องปรับอากาศ
4. สถานที่ทำงานของอาชีพที่ฉันเลือกอยู่ท่ามกลางต้นไม้ธรรมชาติ
5. ฉันจะเลือกอาชีพที่ไม่ต้องทำงานกลางแจ้ง
6. ฉันจะเลือกอาชีพที่สามารถฟังเพลงเบา ๆ ขณะทำงานได้
7. ฉันจะเลือกอาชีพที่มีห้องทำงานเป็นสัดส่วน
8. ฉันจะเลือกอาชีพที่มีเลขานุการช่วยงานฉัน
9. ฉันจะเลือกอาชีพที่มีการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการจัดเก็บข้อมูลในการทำงาน
10. สถานที่ทำงานของอาชีพที่ฉันเลือกจะต้องมีลิฟท์ช่วยในการขึ้นลง

7. ด้านความมั่นคงปลอดภัย

1. ฉันจะเลือกอาชีพที่ได้ค่าตอบแทนอย่างสม่ำเสมอ
2. ฉันจะเลือกอาชีพที่สร้างมิตรหรือไม่สร้างศัตรู
3. ฉันจะเลือกอาชีพที่มีลักษณะเป็นงานประจำถาวร
4. ฉันจะเลือกอาชีพที่ไม่เสี่ยงอันตรายในการทำงาน
5. ฉันจะเลือกอาชีพที่ทำให้รักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย
6. ฉันจะเลือกอาชีพที่มีบ้านพักหรือเบิกค่าเช่าบ้านได้
7. ฉันจะเลือกอาชีพที่มีงานให้ทำตลอดไป
8. ฉันจะเลือกอาชีพที่มีค่าตอบแทนเมื่อฉันเกษียณอายุการทำงาน
9. ฉันเลือกอาชีพที่มีรถยนต์คอยบริการรับส่งในการไปทำงาน
10. ฉันจะเลือกอาชีพที่มีการประกันชีวิตให้ฉัน

8. ด้านการบริการ

1. ฉันจะเลือกอาชีพที่สามารถสร้างความเจริญให้แก่ท้องถิ่น
2. ฉันจะเลือกอาชีพที่มีส่วนช่วยในการรักษาศิลปวัฒนธรรม
3. ฉันจะเลือกอาชีพที่มีส่วนช่วยพัฒนาจิตใจคนในสังคม
4. ฉันจะเลือกอาชีพที่มีโอกาสถ่ายทอดความรู้ความคิดให้กับคนอื่น
5. ฉันจะเลือกอาชีพที่สามารถเสริมสร้างความสวยงามให้เกิดขึ้นในโลก
6. ฉันจะเลือกอาชีพที่สามารถดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสังคม
7. ฉันจะเลือกอาชีพที่คอยให้คำปรึกษาแนะนำการแก้ปัญหาให้กับคนอื่น
- *8. ฉันจะไม่เลือกอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับการต้อนรับบุคคลทั่วไป
9. ฉันจะเลือกอาชีพที่สามารถช่วยให้ประเทศชาติมีเศรษฐกิจดีขึ้น
10. ฉันจะเลือกอาชีพที่เกี่ยวข้องกับสถานะความเป็นอยู่และสวัสดิภาพของบุคคลในสังคม

* ข้อความทางลบ

แบบสอบถาม

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ต้องการทราบความคิดเห็นต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน การตอบแบบสอบถามนี้ ไม่มีผลกระทบต่อผลการเรียนของนักเรียน คำถามแต่ละข้อไม่มีข้อถูกหรือผิด ดังนั้นขอให้นักเรียนตอบตรงกับความเห็นจริงให้มากที่สุด คำตอบของนักเรียนจะเป็นประโยชน์ต่องานทางวิชาการอย่างยิ่ง โดยพิจารณาข้อความในแต่ละข้อว่านักเรียนเห็นด้วยอย่างไร แล้วขีดเครื่องหมาย / ในช่องแสดงระดับของการเห็นด้วย ได้แก่ "มากที่สุด", "มาก", "ปานกลาง", "น้อย" และ "น้อยที่สุด" เพียงช่องหนึ่งเท่านั้นคำตอบของนักเรียนจะถูกเก็บไว้เป็นความลับที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีรายได้สูง	/				
00	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีอิสระในการทำงานนั้น ๆ			/		
000	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีเกียรติ		/			

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีการพิจารณาเพิ่มขึ้นเงินเดือนทุกปี ...					
2.	ฉันจะเลือกอาชีพที่ฉันมีโอกาสได้คิดค้นประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ					
3.	อาชีพที่ฉันเลือกไม่จำเป็นต้องทำที่สำนักงานเท่านั้น					
4.	ฉันรู้สึกภูมิใจมากถ้าได้ประกอบอาชีพที่ได้เป็นผู้วางแผนงาน					
5.	ฉันจะเลือกอาชีพที่คนทั่วไปให้การยกย่องนับถือ					
6.	อาชีพที่ฉันเลือกมีสถานที่ทำงานที่ใหญ่มาก					
7.	ฉันจะเลือกอาชีพที่ได้ค่าตอบแทนอย่างสม่ำเสมอ					
8.	ฉันจะเลือกอาชีพที่สามารถสร้างความเจริญให้แก่ท้องถิ่น					
9.	ฉันจะเลือกอาชีพที่ทำให้ฉันเป็นผู้เสนออัตราเงินเดือนเอง ..					
10.	ฉันจะเลือกอาชีพที่เปิดโอกาสให้แข่งขันผลงานใหม่ ๆ ...					
11.	ฉันจะเลือกอาชีพที่ฉันสามารถเป็นผู้นำในกิจการเอง ...					
12.	ฉันจะเลือกอาชีพที่ฉันสามารถออกคำสั่งให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้					
13.	ฉันจะเลือกอาชีพที่คนทั่วไปเคารพให้เกียรติ					
14.	สถานที่ทำงานของอาชีพที่ฉันเลือกควรสะอาด					
15.	ฉันจะเลือกอาชีพที่สร้างมิตรหรือไม่สร้างศัตรู					
16.	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีส่วนช่วยในการรักษาศิลปวัฒนธรรม ..					
17.	ฉันจะเลือกอาชีพที่ทำให้ฐานะทางการเงินของฉันดีขึ้น ...					
18.	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีโอกาสค้นคว้าแสวงหาวิธีการใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม					

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
19.	ฉันเลือกที่จะเป็นเจ้าของกิจการในอาชีพที่ฉันพอใจ					
20.	ฉันจะเลือกอาชีพที่ฉันมีโรกาสาได้เป็นหัวหน้างาน					
21.	ฉันจะเลือกอาชีพที่สามารถสร้างชื่อเสียงมาสู่ตนเองและวงศ์ตระกูล					
22.	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีสถานที่ทำงานดี เครื่องปรับอากาศ ..					
23.	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีลักษณะเป็นงานประจำถาวร					
24.	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีส่วนช่วยพัฒนาจิตวิญญาณสังคม					
25.	ฉันจะเลือกอาชีพที่ทำให้ฉันมีเงินเหลือฝากธนาคาร					
26.	ฉันจะเลือกอาชีพที่ต้องใช้ความสามารถอย่างเต็มที่					
27.	อาชีพที่ฉันเลือกจะต้องไม่ซ้ำซากจำเจ					
28.	ฉันจะเลือกอาชีพที่ให้สิทธิพิเศษแก่ฉันในการควบคุมการปฏิบัติงาน					
29.	ฉันจะเลือกอาชีพที่ได้แสดงความรู้ความสามารถให้ผู้อื่นชื่นชม					
30.	สถานที่ทำงานของอาชีพที่ฉันเลือกอยู่ท่ามกลางต้นไม้ นานาชนิด					
31.	ฉันจะเลือกอาชีพที่ไม่เสี่ยงอันตรายในการทำงาน					
32.	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีโอกาสถ่ายทอดความรู้ความคิดให้กับบุคคลอื่น					

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
33.	ฉันจะทำทุกอย่างทุกวิถีทางเพื่อให้ได้ประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง					
34.	ฉันจะเลือกอาชีพที่ต้องแสดงฝีมือในการทำงาน					
35.	ฉันต้องการประกอบอาชีพที่ไม่ต้องอยู่ภายใต้อำนาจของใคร					
36.	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีลูกน้องคอยรอรับคำสั่งจากฉัน					
37.	ฉันจะเลือกอาชีพที่ทำให้มีชื่อเสียงโดยการใช้ความสามารถทางสติปัญญา					
38.	ฉันจะเลือกอาชีพที่ไม่ต้องทำงานกลางแจ้ง					
39.	ฉันจะเลือกอาชีพที่ทำให้สามารถหาเงินได้เมื่อเจ็บป่วย					
40.	ฉันจะเลือกอาชีพที่สามารถเสริมสร้างความสวยงามให้เกิดขึ้นในโลก					
41.	ฉันจะเลือกอาชีพที่เปิดโอกาสให้ฉันสามารถหารายได้พิเศษเพิ่มขึ้น					
42.	ฉันจะเลือกอาชีพที่ต้องมีการแสดงผลงานอยู่เสมอ					
43.	ฉันจะเลือกอาชีพที่ทำให้ฉันอยู่ในฐานะลูกจ้าง					
44.	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีโอกาสให้ฉันได้เป็นผู้นำ					
45.	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีใครดูถูกเหยียดหยาม					
46.	ฉันจะเลือกอาชีพที่สามารถฟังเพลงเบา ๆ ขณะทำงานได้					
47.	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีบ้านพักหรือเบิกค่าเช่าบ้านได้					

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
48.	ฉันจะเลือกอาชีพที่สามารถดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสังคม					
49.	สิ่งที่สำคัญที่สุดในการตัดสินใจเลือกอาชีพของฉันคือเงินเดือนที่สูง					
50.	ฉันต้องการประกอบอาชีพที่ใช้ไหวพริบในการทำงาน					
51.	ฉันจะเลือกอาชีพที่ฉันสามารถเปลี่ยนแปลงบางสิ่งบางอย่างเกี่ยวกับงานที่ทำได้					
52.	ฉันจะเลือกอาชีพที่เปิดโอกาสให้ฉันเป็นผู้เสนอความคิดความชอบของเพื่อนร่วมงานได้					
53.	ฉันจะเลือกอาชีพที่ประเทศชาติกำลังต้องการ					
54.	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีห้องทำงานเป็นสัดส่วน					
55.	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีงานให้ทำตลอดไป					
56.	ฉันจะเลือกอาชีพที่คอยให้คำปรึกษาและแนวทางการแก้ปัญหาให้กับบุคคลอื่น					
57.	เงินเดือนไม่สำคัญสำหรับฉันขอให้ฉันรู้สึกสบายใจที่จะประกอบอาชีพนั้น					
58.	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีปัญหาหม่ ๆ มาให้แก้ๆอยู่เสมอ					
59.	อาชีพที่ฉันเลือกสามารถเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานโดยไม่ต้องผ่านความเห็นชอบของใคร					

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
60.	อาชีพที่ฉันเลือกควรรู้ให้ฉันสามารถลงโทษลูกน้องที่กระทำผิดได้					
61.	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีโอกาสเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น					
62.	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีเลขานุการช่วยงานฉัน					
63.	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีค่าตอบแทนเมื่อฉันเกษียณจากการทำงาน					
64.	ฉันจะไม่เลือกอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับการต้อนรับบุคคลทั่วไป					
65.	อาชีพที่ฉันเลือกต้องเป็นอาชีพที่สบายถึงแม้จะทำให้เงินเดือนน้อยก็ตาม					
66.	ฉันจะเลือกอาชีพที่ท้าทายความสามารถของฉัน					
67.	ฉันจะเลือกอาชีพที่สามารถเปลี่ยนหน้าที่ได้ตามที่ฉันต้องการ					
68.	ฉันจะเลือกอาชีพที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายให้ฉันเป็นผู้รับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานเป็นส่วนใหญ่					
69.	ฉันจะเลือกอาชีพที่ได้รับการยกย่องจากสังคมว่าเป็นผู้มีความสามารถและความรู้ดี					
70.	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการจัดบันทึกข้อมูลในการทำงาน					
71.	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีรถยนต์คอยบริการรับส่งไปทำงาน					

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
72.	ฉันจะเลือกอาชีพที่สามารถช่วยให้ประเทศไทยมีเศรษฐกิจดีขึ้น					
73.	ฉันจะเลือกอาชีพที่สามารถมีเวลาพักผ่อนอย่างเพียงพอ ถึงแม้ว่าอาชีพนั้นมีรายได้น้อย					
74.	ฉันจะเลือกอาชีพที่สามารถสร้างผลิตผลที่สามารถดึงดูดใจผู้อื่น					
75.	ฉันจะเลือกอาชีพที่ฉันมีโอกาสดังความคิดเห็นได้อย่างเสรี					
76.	ฉันจะเลือกอาชีพที่ใช้ความสามารถนั้นมาพิจารณาที่ผู้อื่นคล้อยตามได้					
77.	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีโอกาสได้รับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้และความสามารถ					
78.	สถานที่ทำงานของอาชีพที่ฉันเลือกจะต้องมีสิทธิ์ช่วยในการขึ้นลง					
79.	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีการประกันชีวิตให้ฉัน					
80.	ฉันจะเลือกอาชีพที่เกี่ยวข้องกับสภาวะความเป็นอยู่และสวัสดิภาพของบุคคลในสังคม					

แบบสอบถาม

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ต้องการทราบความคิดเห็นต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน การตอบแบบสอบถามนี้ ไม่มีผลกระทบต่อผลการเรียนของนักเรียน คำถามแต่ละข้อไม่มีข้อถูกหรือผิด ดังนั้นขอให้นักเรียนตอบตรงกับความเห็นจริงให้มากที่สุด คำตอบของนักเรียนจะเป็นประโยชน์ต่องานทางวิชาการอย่างยิ่ง โดยแบบสอบถามจะแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1

ให้นักเรียนอ่านลักษณะของงานในอาชีพทั้ง 6 กลุ่มอาชีพ จากนั้นให้นักเรียนเลือกกลุ่มอาชีพที่นักเรียนต้องการมากที่สุดเพียงกลุ่มอาชีพเดียวเท่านั้น โดยเติมหมายเลขกลุ่มอาชีพลงในช่องว่างดังตัวอย่าง

ข้าพเจ้าต้องการเลือกอาชีพกลุ่มที่ ..4.. มากที่สุด

ตอนที่ 2

ให้นักเรียนพิจารณาข้อความแต่ละข้อว่านักเรียนเห็นด้วยอย่างไร แล้วขีดเครื่องหมาย / ในช่องแสดงระดับของการเห็นด้วย ได้แก่ "มากที่สุด", "มาก", "ปานกลาง", "น้อย" หรือ "น้อยที่สุด" เพียงช่องหนึ่งเท่านั้นคำตอบของนักเรียนจะถูกเก็บไว้เป็นความลับที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีรายได้สูง	/				
00	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีอิสระในการทำงานนั้น ๆ			/		
000	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีเกียรติ		/			

ตอนที่ 1

ให้นักเรียนอ่านลักษณะของงานในอาชีพทั้ง 6 กลุ่มอาชีพ จากนั้นให้นักเรียนเลือกกลุ่มอาชีพที่นักเรียนต้องการมากที่สุดเพียงกลุ่มอาชีพเดียวเท่านั้น โดยเติมหมายเลขกลุ่มอาชีพลงในช่องว่างดังตัวอย่าง

ข้าพเจ้าต้องการเลือกอาชีพกลุ่มที่ ..4.. มากที่สุด

อาชีพกลุ่มที่ 1

ชื่ออาชีพ	ลักษณะของงาน
1. คนทำอาหาร	เตรียมและปรุงอาหารในสถานที่บริโภคอาหารสาธารณะหรือส่วนบุคคล
2. ผู้ดูแลรักษาอาคารบ้านเรือน	ดูแลบ้านชุด อาคารที่ทำการ ไร่สวน และอาคารอื่น ๆ และบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพที่ดีและสะอาด
3. ช่างเสริมสวย	ตัดและแต่งผม วิชาชีพเครื่องสำอางแต่งหน้าและทำงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกันในการทำใหบุคคลลักษณะแต่ละบุคคลดีขึ้น
4. นักสังคมสงเคราะห์	ให้บริการสังคมด้านต่าง ๆ ให้ความช่วยเหลือบุคคลและครอบครัวในการแก้ปัญหาสังคมและส่วนตัว
5. นักจิตวิทยา	ทำการทดลองศึกษาลักษณะของจิตและร่างกายของคนและสัตว์ เพื่อควบคุมและทำนายพฤติกรรมของคน
6. บุรุษไปรษณีย์	ทำการรับจ่ายธนบัตร รับฝากส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ นำจ่ายไปรษณีย์ภัณฑ์ พัสดุไปรษณีย์และโทรเลขตามบ้านหรือสถานประกอบการ
7. บรรณารักษ์	ทำงานเกี่ยวกับการให้บริการในห้องสมุด ซ่อมและรักษา
8. ครูอาจารย์	ทำงานเกี่ยวกับการให้การศึกษาและอบรมนักเรียนนิสิต และนักศึกษาในสถาบันการศึกษา
9. ตำรวจ	ทำงานเกี่ยวกับการรักษากฎหมายระ เียบยข้อบังคับป้องกันบุคคลและทรัพย์สินให้รอดพ้นจากอันตราย
10. นักกฎหมาย	ทำงานเกี่ยวกับกฎหมาย ให้คำปรึกษาทางกฎหมายว่าความ ดำเนินการฟ้องร้องผู้ต้องหา
11. แพทย์	ทำการวินิจฉัย ตรวจ สั่งยา และให้การรักษาผ่าตัดผู้บาดเจ็บ หรือผู้ป่วยด้วยโรคภัยต่าง ๆ

ชื่ออาชีพ	ลักษณะของงาน
12. ทันตแพทย์	ทำการตรวจและรักษาเกี่ยวกับโรคปากและฟัน
13. พยาบาล	พยาบาลผู้ป่วยผู้บาดเจ็บ ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยแพทย์

อาชีพกลุ่มที่ 2

ชื่ออาชีพ	ลักษณะของงาน
1. เกษตรกรสวนผลไม้	จัดการงานในฟาร์มที่เป็นกิจการของตนเองหรือของนายจ้าง เพื่อเพาะปลูกไม้ผล
2. เกษตรกรพืชไร่และผัก	จัดการงานในฟาร์มที่เป็นกิจการของตนเองหรือของนายจ้าง เพื่อเพาะปลูกพืชไร่และผักนานาชนิด
3. ผู้เลี้ยงปศุสัตว์	ทำงานในฟาร์ม ทั้งเลี้ยงสัตว์และฟาร์มผสมพันธุ์และเลี้ยงสัตว์
4. ผู้ทำงานในฟาร์มโคนม	ทำงานที่ต้องใช้ความรู้เกี่ยวกับผสมพันธุ์ และเลี้ยงโคนม
5. ผู้ปลูกไม้ดอก	จัดการงานในส่วนดอกไม้ที่เป็นกิจการของตนเองหรือของนายจ้างในการเพาะปลูกไม้ดอก
6. ผู้เพาะเมล็ดพืช	จัดการงานในส่วนเพาะชำที่เป็นกิจการของตนเองหรือของนายจ้างในการเพาะเมล็ดพืชต่าง ๆ
7. ชาวประมง	จับสัตว์น้ำโดยวางเหยื่อล่อสัตว์น้ำ ทอดแห วางอวน วางกับดัก สัตว์น้ำหรือเตรียมเครื่องมือประมง
8. พรานป่า	เป็นผู้ล่าและดักจับสัตว์ป่าทั่วไป เพื่อเอาหนัง เนื้อหรือเพื่อขาย ทั้งที่ยังมีชีวิตอยู่
9. พนักงานป่าไม้	จัดและปรับปรุงบริเวณป่าและทรัพยากรต่าง ๆ ในป่าเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ
10. ผู้เพาะเลี้ยงหอยมุก	เพาะเลี้ยงหอยเพื่อใช้ผลิตไข่มุก

ชื่ออาชีพ	ลักษณะของงาน
11. เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	เพาะเลี้ยง คัดเลือกพันธุ์และผสมพันธุ์สัตว์น้ำชนิดมีกระดูกสันหลัง และไม่มีกระดูกสันหลัง
12. ผู้ทำป่าไม้	คัดเลือกและเก็บรวบรวมสมุนไพร รากไม้และต้นไม้ซึ่งมีคุณค่าทางการค้าหรือทางการแพทย์

กลุ่มอาชีพที่ 3

ชื่ออาชีพ	ลักษณะของงาน
1. ช่างซ่อมเครื่องรับวิทยุและโทรทัศน์	ทำการซ่อม ติดตั้ง เครื่องรับวิทยุและโทรทัศน์และซ่อมสายและเสาอากาศ
2. ช่างซ่อมเครื่องจักรกลและยานยนต์	ทำงานเกี่ยวกับการซ่อม เครื่องจักรกลและยานยนต์ทุกชนิด
3. ช่างกลึง	ตั้งและใช้เครื่องกลึงที่มีกำลังขับเคลื่อน สำหรับกลึงโลหะ ตรวจสอบรูปแบบและรายละเอียดต่าง ๆ ของชิ้นส่วนที่ต้องการทำ
4. ช่างทำแม่พิมพ์	สร้างและซ่อมแม่พิมพ์โลหะเพื่อใช้ในการทูน เฉาะ หรือกดวัสดุให้เป็นรูปร่างตามที่ต้องการ
5. ช่างก่ออิฐ	วางอิฐ กระเบื้องกลวง และแท่งวัตถุก่อสร้างอื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกันเพื่อก่อสร้างกำแพง ผนังโค้ง ซุ้มประตู เตาไฟ และโครงสร้างอื่น ๆ
6. ช่างทำเหล็กเสริม	ตัดและคัดท่อนโลหะและใส่ไว้ในแบบคอนกรีต เพื่อเสริมคอนกรีตให้แข็งแรงทนทาน
7. สถาปนิก	ทำการออกแบบอาคารและสิ่งก่อสร้าง ควบคุมการก่อสร้าง ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการประมาณราคา การใช้อวัสดุ ตรวจสอบงานก่อสร้าง วางแผนตัดแปลงและซ่อมแซม

ชื่ออาชีพ	ลักษณะของงาน
8. ช่างเขียนแบบ	เขียนแบบรายละเอียดและรูปแบบทางด้านเทคนิคจากภาพ- เสกต์หรือจากบันทึกแสดงรายการต่าง ๆ เพื่อใช้งานงาน วิศวกรรม งานผลิต และงานอื่น ๆ
9. ช่างเพชรพลอย	ประดิษฐ์และซ่อมเครื่องเพชรพลอยและโลหะที่มีค่าขึ้น รูปเพชรพลอยและแกะสลักลงลายบนเครื่องเพชรพลอย และผลิตภัณฑ์โลหะมีค่า
10. ช่างไม้	ทำการประดิษฐ์ ซ่อมเครื่องใช้ที่ทำด้วยไม้โดยใช้เครื่องมือหรือเครื่องจักรติดตั้งโครงสร้างและเครื่องประกอบ ที่ใช้ในการก่อสร้าง
11. ช่างคุมเตาหลอมแก้ว	คุมเตาหลอมหรือเตาเผาที่ใช้ในการทำผลิตภัณฑ์แก้วและ เครื่องดินเผา
12. ช่างพิมพ์แก้ว	ใช้สีพิมพ์และตกแต่งเครื่องแก้วด้วยเครื่องจักร

กลุ่มอาชีพที่ 4

ชื่ออาชีพ	ลักษณะของงาน
1. เสมียนการเจ้าหน้าที่	เก็บบันทึกประวัติการทำงานของคนงานในองค์การ
2. เสมียนฝ่ายกฎหมาย	ค้นหาคำพิพากษากฎหมาย เพื่อเตรียมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคดีที่จะต้องพิจารณา
3. สุลการ	ทำหน้าที่ตรวจและจับของหนีภาษีตามท่าเรือ ท่าอากาศยานและ ด่านตรวจคนเข้าเมือง
4. นักบัญชี	ทำการบันทึกธุรกิจการเงินขององค์การหรือบุคคลลงบัญชีคำนวณ รวมยอดเงิน

ชื่ออาชีพ	ลักษณะของงาน
5. ผู้จัดการซื้อ	จัดซื้อสินค้าในนามขององค์การอุตสาหกรรม องค์การพาณิชย์กรรม หรือองค์การอื่น ๆ รวมถึง การจัดซื้อสินค้าเพื่อนำมาขายส่งหรือขายปลีก
6. ผู้ควบคุมการขายปลีก	ควบคุมกิจกรรมขายปลีกภายในเขตสาขาหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ
7. นักคุเทศก์	นำบุคคลหรือกลุ่มบุคคลท่องเที่ยวพร้อมทั้งให้ความรู้และความสะดวกสบายแก่นักท่องเที่ยว
8. ผู้จัดการใหญ่	วางแผนประสานงาน กำหนดนโยบายทั่ว ๆ ไป และการอำนวยความสะดวกในกิจกรรมที่สำคัญ ๆ ขององค์การ
9. นักบริหารของรัฐบาล	ปฏิบัติงานบริหารและดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล ภายในขอบเขตของกฎหมาย กฎและระเบียบข้อบังคับไว้
10. ตัวแทนนายหน้า ซึ่งขายอสังหาริมทรัพย์	ขายและให้เช่าทรัพย์สิน เช่น ที่ดิน ดิถีดาว บ้าน ห้องชุด (อพาร์ทเมนต์) โดยได้รับค่านายหน้าตอบแทน
11. พนักงานขายส่ง	ขายสินค้าในสถานประกอบการค้าส่ง ให้แก่ผู้ขายปลีก หรือผู้บริโภคซึ่งซื้อเป็นจำนวนมาก ๆ
12. ผู้รับจำนำ	ประมาณมูลค่าของสิ่งของที่จะรับจำนำ และให้เงินยืมแก่ผู้มาจำนำ

กลุ่มอาชีพที่ 5

ชื่ออาชีพ	ลักษณะของงาน
1. ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า	ทำการออกแบบ ประดิษฐ์ และซ่อมเสื้อผ้า เครื่องแต่งกายของ บุรุษและสตรี
2. ช่างปั้น	ทำการออกแบบหุ่นจำลองด้วยดินเหนียวหรือปูนปลาสเตอร์ทำ เครื่องปั้นดินเผา สร้างอนุสาวรีย์ด้วยการแกะสลักหรือปั้น
3. นักจิตรกร	ทำงานเกี่ยวกับการเขียนภาพด้วยสีหรือวัตถุอื่น ๆ บนกระดาษ บนผ้าหรือบนวัตถุอื่น ๆ

ชื่ออาชีพ	ลักษณะของงาน
4. นักเขียนโฆษณา	เขียนและออกแบบภาพเพื่อลงในหนังสือ วารสาร แผ่นป้ายโฆษณา แผนภูมิ สลากบิตภษณะ และสิ่งอื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกัน
5. ช่างตกแต่งภายใน	ออกแบบ ตกแต่ง และจัดหาเครื่องตกแต่งภายในบ้านเรือน อาคาร ที่ทำการร้านค้า และโรงภาพยนตร์
6. ช่างทาสี	ทำการทาสีและตกแต่งภายในภายนอกอาคาร ทาสีเพื่อป้องกัน การเสื่อมของโลหะและโครงสร้างอื่น ๆ ทาสีรถยนต์และตกแต่งผลิตภัณฑ์
7. นักแสดง	แสดงบทบาทต่าง ๆ ในการแสดงละครหรือภาพยนตร์ซ้อมบทบาทที่ต้องแสดงโดยการศึกษาเนื้อเรื่องและบทที่ได้รับมอบหมายให้แสดง
8. ผู้แสดงรำฟ้อน	แสดงระบำ (รำฟ้อน) ในฐานะเป็นผู้เดี่ยว ผู้แสดงร่วมคู่หรือเป็นผู้ (แสดง) หนึ่งในกลุ่มที่ทั้งสองระบำลายเท้าหรือระบำหมู่ชนิดอื่น ๆ
9. นักประพันธ์	เขียนหนังสือเพื่อพิมพ์เผยแพร่หรือเพื่อการแสดง
10.ล่าม	แปลถ้อยคำจากภาษาที่พูดเป็นภาษาอื่นตั้งแต่หนึ่งภาษาขึ้นไป
11. นักดนตรี	ทำงานเกี่ยวกับการเล่นดนตรีด้วยเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ
12. นักร้อง	ทำการขับร้องเพลงไทยเดิม เพลงไทยสากล เพลงลูกทุ่งเพื่อหารายได้

อาชีพกลุ่มที่ 6

ชื่ออาชีพ	ลักษณะของงาน
1. นักฟิสิกส์	ทำงานเกี่ยวกับการสอบสวนปรากฏการณ์ทางฟิสิกส์ทางงานวิจัย ทดสอบ ทดลอง และวิเคราะห์ เพื่อนำกฎทางฟิสิกส์มาใช้งานอุตสาหกรรม การแพทย์ ฯลฯ

ชื่ออาชีพ	ลักษณะของงาน
2. นักชีววิทยาทั่วไป	ศึกษาในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ เกี่ยวกับกำเนิดพัฒนาการ โครงสร้าง สรีรวิทยา การกระจายพันธุ์ของชีวิตพืชและสัตว์ เพื่อนำสิ่งที่ค้นพบไปแก้ปัญหาการรักษาโรค การเกษตรและปัญหาอื่น
3. นักสัตววิทยา	ศึกษาการดำรงชีวิต พฤติกรรม การเจริญเติบโต และพัฒนาการส่งแหวดล้อมของชีวิตสัตว์และนำสิ่งที่ค้นพบไปแก้ปัญหาที่กระทบกระเทือนต่อสุขภาพอนามัยและสวัสดิภาพของชีวิตมนุษย์ สัตว์ และพืช
4. นักธรณีวิทยา	ศึกษาองค์ประกอบของโครงสร้างและประวัติของเปลือกโลก
5. วิศวกรเหมืองแร่	วางแผนจัดระบบงานและความคุมเกี่ยวกับการขุดของแข็งของแข็งเหลวและของเหลวออกจากพื้นดิน และเตรียมวัตถุเหล่านี้เพื่อนำไปใช้ในกรรมวิธีการผลิตต่อไป
6. นักเคมี (อินทรีย์เคมี)	ทำการวิจัย พัฒนาทดสอบ ทดลองและวิเคราะห์เชิงปฏิบัติงานแขนงอินทรีย์ เช่น การสังเคราะห์ของสีย้อม สีทา ปิโตรเลียม ยาง สิ่งทอสิ่งถัก และสารอื่น ๆ
7. เกษัชกร	ทำการปรังยา ผสมยา และจ่ายยาตามใบสั่งหรือตามสูตร
8. นักเคมี	วิจัย พัฒนา ทดสอบ ทดลอง วิเคราะห์ส่วนประกอบคุณสมบัติ และการเปลี่ยนแปลงอันเกิดขึ้นได้ของสารในทางเคมี
9. นักชีวเคมี	วิจัย พัฒนา ทดสอบ ทดลอง วิเคราะห์ส่วนประกอบสารในแขนงชีวเคมี เช่น การเก็บรักษาอาหาร การฆ่าเชื้อโรคในนม การเน่าของน้ำ การทำเซรุ่มและวัคซีน ฯลฯ
10. นักбакเตรี	ศึกษาเกี่ยวกับแบคทีเรียและจุลินทรีย์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับสุขภาพอนามัยของมนุษย์ สัตว์ และพืชหรือเกี่ยวข้องกับกรรมวิธีอุตสาหกรรมในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์

ชื่ออาชีพ	ลักษณะของงาน
11. นักวิเคราะห์	ทดสอบการการงอกของเมล็ดพืช ความบริสุทธิ์และเมล็ดพืช จำนวนเมล็ดพืชที่ปะปนอยู่
12. วิศวกรทาง วิทยาศาสตร์	ประยุกต์ความรู้ทางเทคนิคมาออกแบบหรือสร้างชิ้นส่วน ประกอบเครื่องไฟฟ้าต่าง ๆ เช่น ออกแบบเครื่องมือเครื่องใช้ หรืออุปกรณ์ต่าง เครื่องมือวิทยาศาสตร์ ฯลฯ

ข้าพเจ้าต้องการเลือกอาชีพกลุ่มที่ มากที่สุด

แบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ต้องการทราบความคิดเห็นต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน การตอบแบบสอบถามนี้ ไม่มีผลกระทบต่อผลการเรียนของนักเรียน คำถามแต่ละข้อไม่มีข้อถูกหรือผิด ดังนั้นขอให้นักเรียนตอบตรงกับความเห็นจริงให้มากที่สุด คำตอบของนักเรียนจะเป็นประโยชน์ต่องานทางวิชาการอย่างยิ่ง โดยพิจารณาข้อความในแต่ละข้อว่านักเรียนเห็นด้วยอย่างไร แล้วขีดเครื่องหมาย / ในช่องแสดงระดับของการเห็นด้วย ได้แก่ "มากที่สุด", "มาก", "ปานกลาง", "น้อย" และ "น้อยที่สุด" เพียงช่องหนึ่งเท่านั้นคำตอบของนักเรียนจะถูกเก็บไว้เป็นความลับที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีรายได้สูง	/				
00	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีอิสระในการทำงานนั้น ๆ			/		
000	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีเกียรติ		/			

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	อาชีพที่ฉันเลือกไม่จำเป็นต้องทำที่สำนักงานเท่านั้น					
2.	ฉันรู้สึกภูมิใจมากถ้าได้ประกอบอาชีพที่ได้เป็นผู้วางแผนงาน					
3.	ฉันจะเลือกอาชีพที่คนทั่วไปให้การยกย่องนับถือ					
4.	อาชีพที่ฉันเลือกมีสถานที่ทำงานที่ปลอดภัย					
5.	ฉันจะเลือกอาชีพที่ได้ค่าตอบแทนอย่างสม่ำเสมอ					
6.	ฉันจะเลือกอาชีพที่เปิดโอกาสให้แข่งขันผลงานใหม่ ๆ					
7.	ฉันจะเลือกอาชีพที่ฉันสามารถเป็นผู้ดำเนินกิจการเอง					
8.	สถานที่ทำงานของอาชีพที่ฉันเลือกควรสะอาด					
9.	ฉันจะเลือกอาชีพที่สร้างมิตรหรือไม่สร้างศัตรู					
10.	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีส่วนช่วยในการรักษาศิลปวัฒนธรรม					
11.	ฉันจะเลือกอาชีพที่ทำให้ฐานะทางการเงินของฉันดีขึ้น					
12.	ฉันเลือกที่จะเป็นเจ้าของกิจการในอาชีพที่ฉันพอใจ					
13.	ฉันจะเลือกอาชีพที่ฉันมีโอกาสได้เป็นหัวหน้างาน					
14.	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีลักษณะเป็นงานประจำถาวร					
15.	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีส่วนช่วยพัฒนาจิตสำนึกคนในสังคม					
16.	ฉันจะเลือกอาชีพที่ต้องใช้ความสามารถอย่างเต็มที่					
17.	อาชีพที่ฉันเลือกจะต้องไม่ซ้ำซากจำเจ					
18.	ฉันจะเลือกอาชีพที่ให้สิทธิพิเศษแก่ฉันในการควบคุม การปฏิบัติงาน					

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
19.	ฉันจะเลือกอาชีพที่ได้แสดงความรู้ความสามารถให้ผู้อื่น ชื่นชม					
20.	สถานที่ทำงานของอาชีพที่ฉันเลือกอยู่ท่ามกลางต้นไม้ นานาชนิด					
21.	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีโอกาสถ่ายทอดความรู้ความคิดให้ บุคคลอื่น					
22.	ฉันจะเลือกอาชีพที่ต้องแสดงฝีมือในการทำงาน					
23.	ฉันต้องการประกอบอาชีพที่ไม่ต้องอยู่ภายใต้อำนาจของใคร					
24.	ฉันจะเลือกอาชีพที่สามารถเสริมสร้างความสวยงาม ทำให้เกิดขึ้นในโลก					
25.	ฉันจะเลือกอาชีพที่เปิดโอกาสให้ฉันสามารถหารายได้พิเศษ เพิ่มขึ้น					
26.	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีโอกาสให้ฉันได้เป็นผู้นำ					
27.	ฉันจะเลือกอาชีพที่สามารถดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อย ในสังคม					
28.	สิ่งที่สำคัญที่สุดในการตัดสินใจเลือกอาชีพของฉันคือ เงินเดือนที่สูง					
29.	ฉันต้องการประกอบอาชีพที่ใช้ไหวพริบในการทำงาน					
30.	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีหน่วยงานเป็นสัดส่วน					

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
31.	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีปัญหาใหม่ ๆ มาให้แก้ไขอยู่เสมอ ...					
32.	อาชีพที่ฉันเลือกควรให้ฉันสามารถลงโทษลูกน้องที่กระทำ ผิดได้					
33.	ฉันจะเลือกอาชีพที่มีการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการจดบันทึก ข้อมูลในการทำงาน					

ตาราง 21 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

ข้อความ ครั้งที่ 1	ค่าเฉลี่ย กลุ่มสูง	ความ แปรปรวน กลุ่มสูง	ค่าเฉลี่ย กลุ่มต่ำ	ความ แปรปรวน กลุ่มต่ำ	t-test	ข้อความ ครั้งที่ 2
1	4.4398	1.0523	4.3832	0.5804	0.2512	ตัดทิ้ง
2	3.4354	0.0000	3.5714	1.4027	-0.6611	ตัดทิ้ง
3	4.0787	1.2477	3.5433	0.8056	4.2109	1
4	4.1890	0.8053	3.6535	1.0695	4.4069	2
5	3.9685	1.1419	3.2835	1.0619	5.2004	3
6	3.9055	0.7529	2.9370	0.7897	8.7878	4
7	4.4567	1.3612	3.4252	1.1194	7.3806	5
8	4.5029	1.7005	4.4318	0.00	0.2853	ตัดทิ้ง
9	3.9291	1.1934	2.9685	0.7927	7.6819	6
10	4.2992	0.6082	3.3937	1.4787	7.0640	7
11	4.4173	0.8165	3.2756	0.9631	9.6449	8
12	4.1260	0.7459	2.8661	0.7677	11.5403	9
13	3.9024	0.8900	3.9000	0.8900	0.0000	ตัดทิ้ง
14	4.5276	0.5846	3.8268	1.1761	5.9518	10
15	4.7323	0.4992	4.0709	0.9553	6.1806	11
16	4.4488	0.7732	3.8425	1.6893	4.3542	12
17	4.4803	0.5214	3.6693	1.4453	6.5172	13
18	4.4305	1.4474	4.3600	0.0000	0.3300	ตัดทิ้ง
19	4.6063	0.5581	3.3858	0.9690	11.1302	14

ตาราง 21 (ต่อ)

ข้อความ ครั้งที่ 1	ค่าเฉลี่ย กลุ่มสูง	ความ แปรปรวน กลุ่มสูง	ค่าเฉลี่ย กลุ่มต่ำ	ความ แปรปรวน กลุ่มต่ำ	t-test	ข้อความ ครั้งที่ 2
20	4.5591	0.5818	3.2992	1.6082	9.5940	15
21	4.6378	0.4233	3.6457	1.7385	7.6042	16
22	3.3864	1.1949	3.3180	1.1294	0.2872	ตัดทิ้ง
23	4.4567	0.7104	3.6772	0.9029	6.9163	17
24	4.4803	0.3945	3.7559	1.3606	6.1623	18
25	4.5752	1.2413	4.4828	0.6676	0.4352	ตัดทิ้ง
26	4.3780	0.6020	3.7008	0.9574	6.1110	19
27	3.8740	1.6507	2.9055	0.9910	6.7153	20
28	4.4331	0.5967	3.2362	0.9755	10.7570	21
29	4.1496	0.7314	3.2677	0.6897	8.3370	22
30	4.3543	0.7544	3.4173	0.7689	8.5556	23
31	4.7441	2.2516	4.2694	0.0000	2.3642	ตัดทิ้ง
32	4.4803	0.4897	3.5748	0.7543	9.1494	24
33	4.4724	0.8544	3.3701	0.8858	9.4174	25
34	4.4094	0.5929	3.3780	0.8560	9.6570	26
35	4.3071	1.0716	3.1260	0.9205	9.4304	27
36	4.1732	0.7793	2.7638	1.1501	11.4351	28
37	4.4724	0.5687	3.4094	0.9898	9.5600	29
38	3.4855	1.0421	3.4530	1.1372	0.1045	ตัดทิ้ง

ตาราง 21 (ต่อ)

ข้อความ ครั้งที่ 1	ค่าเฉลี่ย กลุ่มสูง	ความ แปรปรวน กลุ่มสูง	ค่าเฉลี่ย กลุ่มต่ำ	ความ แปรปรวน กลุ่มต่ำ	t-test	ข้อความ ครั้งที่ 2
39	4.1432	0.8618	4.2661	1.3570	-0.4835	ตัดทิ้ง
40	4.4409	0.5342	3.3307	0.9850	10.1511	30
41	4.6457	0.5322	3.4724	1.0131	10.6360	31
42	3.5723	1.2073	3.5216	0.6951	0.2204	ตัดทิ้ง
43	4.3071	0.5796	3.2520	1.1424	9.0614	32
44	4.4646	1.1237	3.1575	0.8798	10.4067	33
45	4.1934	0.5732	4.2451	1.0124	-0.2653	ตัดทิ้ง
46	3.5241	1.4471	3.4028	1.2329	0.4042	ตัดทิ้ง
47	4.3543	0.8973	3.4331	1.0094	7.5188	34
48	4.1969	1.3340	3.2992	0.7669	6.9792	35
49	4.1732	0.8586	3.0472	0.8549	9.6937	36
50	4.5039	0.5536	3.3307	1.3183	9.6637	37
51	4.4094	0.6088	3.3780	0.9195	9.4029	38
52	4.5906	0.9898	3.1811	0.6574	12.3761	39
53	4.1489	0.6319	4.1947	0.9415	-0.2702	ตัดทิ้ง
54	4.4488	0.9160	3.3937	0.7485	9.2163	40
55	4.3805	1.5841	4.3319	1.1992	0.1570	ตัดทิ้ง
56	3.7930	1.1727	3.7145	0.6930	0.3481	ตัดทิ้ง
57	1.9541	0.7211	2.0023	1.0225	-0.2423	ตัดทิ้ง

ตาราง 21 (ต่อ)

ข้อความ ครั้งที่ 1	ค่าเฉลี่ย กลุ่มสูง	ความ แปรปรวน กลุ่มสูง	ค่าเฉลี่ย กลุ่มต่ำ	ความ แปรปรวน กลุ่มต่ำ	t-test	ข้อความ ครั้งที่ 2
58	3.9843	1.9521	3.0630	0.7103	6.3628	41
59	4.0394	1.7683	3.1339	0.8470	6.3101	42
60	3.5197	2.0452	2.7874	1.5179	4.3718	43
61	4.0749	0.8628	4.0758	0.8304	0.0000	ตัดทิ้ง
62	4.1811	1.5304	3.0630	1.5516	7.1775	44
63	4.5906	0.8151	3.4567	0.9803	9.5363	45
64	3.3858	2.4611	3.0787	0.9779	1.8662	46
65	2.7121	0.2213	3.0233	1.7212	-1.1588	ตัดทิ้ง
66	3.8639	1.3657	3.7604	0.4776	0.4239	ตัดทิ้ง
67	4.1092	1.8273	3.8120	0.0000	1.3422	ตัดทิ้ง
68	4.1043	1.5031	3.9875	0.0000	0.5500	ตัดทิ้ง
69	3.8642	1.3774	3.7184	0.0000	0.7532	ตัดทิ้ง
70	4.5354	1.0444	3.3465	0.9743	9.4308	47
71	3.7919	1.6703	3.6412	0.2745	0.5401	ตัดทิ้ง
72	4.6142	0.8261	3.6142	1.1119	8.0951	48
73	3.3150	2.6937	2.7638	1.3882	3.0744	49
74	3.7602	0.9821	3.7962	1.0163	-0.1110	ตัดทิ้ง
75	4.1459	0.8926	4.1281	0.5824	0.1420	ตัดทิ้ง
76	3.7197	1.8683	3.3843	0.0041	1.4435	ตัดทิ้ง

ตาราง 21 (ต่อ)

ข้อความ ครั้งที่ 1	ค่าเฉลี่ย กลุ่มสูง	ความ แปรปรวน กลุ่มสูง	ค่าเฉลี่ย กลุ่มต่ำ	ความ แปรปรวน กลุ่มต่ำ	t-test	ข้อความ ครั้งที่ 2
77	4.3328	0.8621	4.3364	0.7820	0.0000	ตัดทิ้ง
78	3.4818	1.3977	3.3629	0.3652	0.5302	ตัดทิ้ง
79	4.4034	0.9809	4.4047	0.6241	0.0000	ตัดทิ้ง
80	4.3858	1.0484	3.6614	1.0987	5.5713	50

ตาราง 22 ข้อความของแบบสอบถามในการทดสอบแต่ละครั้ง

ข้อความครั้งที่ 1	ข้อความครั้งที่ 2	ข้อความครั้งที่ 3
1	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
2	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
3	1	1
4	2	2
5	3	3
6	4	4
7	5	5
8	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
9	6	ตัดทิ้ง
10	7	6
11	8	7
12	9	ตัดทิ้ง
13	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
14	10	8
15	11	9
16	12	10
17	13	11
18	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
19	14	12
20	15	13
21	16	ตัดทิ้ง

ตาราง 22 (ต่อ)

ข้อความครั้งที่ 1	ข้อความครั้งที่ 2	ข้อความครั้งที่ 3
22	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
23	17	14
24	18	15
25	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
26	19	16
27	20	17
28	21	18
29	22	19
30	23	20
31	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
32	24	21
33	25	ตัดทิ้ง
34	26	22
35	27	23
36	28	ตัดทิ้ง
37	29	ตัดทิ้ง
38	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
39	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
40	30	24
41	31	25
42	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง

ตาราง 22 (ต่อ)

ข้อความครั้งที่ 1	ข้อความครั้งที่ 2	ข้อความครั้งที่ 3
43	32	ตัดทิ้ง
44	33	26
45	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
46	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
47	34	ตัดทิ้ง
48	35	27
49	36	28
50	37	29
51	38	ตัดทิ้ง
52	39	ตัดทิ้ง
53	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
54	40	30
55	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
56	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
57	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
58	41	31
59	42	ตัดทิ้ง
60	43	32
61	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
62	44	ตัดทิ้ง
63	45	ตัดทิ้ง

ตาราง 22 (ต่อ)

ข้อความครั้งที่ 1	ข้อความครั้งที่ 2	ข้อความครั้งที่ 3
64	46	ตัดทิ้ง
65	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
66	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
67	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
68	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
69	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
70	47	33
71	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
72	48	ตัดทิ้ง
73	49	ตัดทิ้ง
74	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
75	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
76	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
77	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
78	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
79	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
80	50	ตัดทิ้ง

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดด้านนิมิตในการเลือกอาชีพจากข้อความครั้งที่ 3 จำนวน 33 ข้อ ได้คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามเท่ากับ .7941

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รศ.ดร.ส.วาสนา ประवालพุกษ์	ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
อ.ยุพา มานะจิตต์	ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
รศ.นิภา ศรีไพโรจน์	ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
รศ.ชูศรี วงศ์รัตนะ	ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ศ.ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์	ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวสมถวิล ปีตายัง

เกิดวันที่ 21 เดือนมกราคม พุทธศักราช 2511

สถานที่เกิด อำเภอเมืองจังหวัดนครราชสีมา

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 59 หมู่ 2 ต.สระแก้ว อ.หนองหงส์ จ.บุรีรัมย์ 31240

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน อาจารย์ 1

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนบ้านฝ้าย ต.เมืองฝ้าย อ.หนองหงส์ จ.บุรีรัมย์ 31240

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2529 จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนบุญวัฒนา อ.เมือง จ.นครราชสีมา

พ.ศ. 2533 ครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกพลีสิกส์ จากวิทยาลัยครุนครราชสีมา

พ.ศ. 2537 การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวัดผลการศึกษา จากมหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

**การวิเคราะห์องค์ประกอบค่านิยมในการเลือกอาชีพ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดนครราชสีมา**

**บทคัดย่อ
ของ
สมถวิล ปิตายัง**

**เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวัดผลการศึกษา**

กุมภาพันธ์ 2537

การศึกษาครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อวิเคราะห์หาองค์ประกอบค่านิยมในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดนครราชสีมา และเปรียบเทียบค่านิยมในการเลือกอาชีพ โดยจำแนกตามกลุ่มอาชีพที่นักเรียนเลือก

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2536 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 510 คน ซึ่งเลือกมาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามวัดค่านิยมในการเลือกอาชีพที่ผู้วิจัยสร้างตามแบบวัดเจตคติของลิเครท จำนวน 50 ข้อ แต่ละข้อกำหนดน้ำหนักความรู้สึกรู้ 5 ระดับ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง แล้วนำมาวิเคราะห์ โดยสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีเทคนิคแกนสำคัญ (PC) และหมุนแกนแบบอโรทอนอลด้วยวิธีแวนแมกซ์ ได้องค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ คือ 1) ความสามารถ 2) ความมีอิสระ 3) สภาพแวดล้อม 4) ความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ มีความแปรปรวนสะสมเท่ากับ 57.1 % ของความแปรปรวนทั้งหมด มีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 33 ข้อความ แบบสอบถามมีความเชื่อมั่น เท่ากับ .7941

การเปรียบเทียบค่านิยมในการเลือกอาชีพของนักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกัน 6 กลุ่ม คือ กลุ่มอาชีพส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสังคม กลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ กลุ่มอาชีพด้านเครื่องจักรกล กลุ่มอาชีพเกี่ยวกับธุรกิจ กลุ่มอาชีพทางศิลปะ และกลุ่มอาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์ จำนวน 308 คน พบว่า มีค่านิยมในการเลือกอาชีพ องค์ประกอบ 1 (ความสามารถ) องค์ประกอบ 2 (ความมีอิสระ) องค์ประกอบ 4 (ความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ) และรวมทั้ง 4 องค์ประกอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05/ส่วนค่านิยมในการเลือกอาชีพ องค์ประกอบ 3 (สภาพแวดล้อม) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการทดสอบความแตกต่างของค่านิยมในการเลือกอาชีพขององค์ประกอบ 3 (สภาพแวดล้อม) ระหว่างนักเรียนที่เลือกกลุ่มอาชีพต่างกัน 6 กลุ่ม พบว่า ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ กลุ่มอาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์มีค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านสภาพแวดล้อมสูงกว่ากลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ กลุ่มอาชีพเกี่ยวกับธุรกิจมีค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านสภาพแวดล้อมสูงกว่ากลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและกลุ่มอาชีพด้าน

เครื่องจักรกล กลุ่มอาชีพส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสังคมมีค่านิยมในการเลือกอาชีพด้านสภาพแวดล้อม
สูงกว่ากลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและกลุ่มอาชีพด้านเครื่องจักรกล นอกนั้นไม่แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

A FACTOR ANALYSIS OF OCCUPATIONAL VALUE FOR MATHAYOM
SUKSA III STUDENTS IN CHANGWAT NAKHON RATCHASIMA

ABSTRACT

BY

SOMTAWIN PITAYOUNG

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Education degree in Educational Measurement
at Srinakharinwirot University

February 1994

The purposes of this study were to factorize the occupational value for Mathayom Suksa 3 students in Changwat Nakhon Ratchasima and to compare the occupational value factors among students in different occupation desired.

Multistage random Sampling was used to select of 510 students from Mathayom Suksa 3 students of General Department of Education's schools in Nakhon Ratchasima in the second semester of 1993 academic year.

Research instrument was the questionnaire of occupational value, consisted of 50 items in 5 levels of Likert form. The data were collected by the researcher and later ran the factor analysis by using Principal Component with Varimax rotation. There were four factors : ability, freedom, environment and authority and leadership. These four factors took 57.1 % of the total variances with 33 items included in the factors reliability of the instrument was .7941.

In comparison of occupational value among 308 students from six different groups of occupation desired, They were : occupation related to society, nature, mechanic, business, artist, and science, it was found that factor 1 (ability), factor 2 (freedom), factor 4 (authority and leadership), and all four factors were not statistically different among six groups at .05 level. But factor 3 (environment) was found to be statistically different at .05 among six groups. Those who desired occupation related to science had higher level in environment than those desired occupation related to nature and mechanics. students who desired occupation related to society had higher level in environment than students who desired occupation related to nature and mechanics.